

తెలుగు జ్యోతి

తెలుగు కళా సమితి వారి సారస్వత మాస పత్రిక

Telugu Jyothi

A Literary Magazine
from The Telugu Fine Arts Society, Inc.

నా
త
న
సం
ర
త్వ
భా
గ్యం
ల

శ్రీ
ము
ఖి
సం
క్రాం
తి
శు
భా
గ్యం
ల

Address Correction Requested

January 1994/4

తెలుగు జ్యోతి

THE TELUGU FINE ARTS SOCIETY, INC.

(A TAX EXEMPT AND NOT FOR PROFIT CORPORATION)
P. O. Box 11104, New Brunswick, NJ 08906.

*****
సంపుటి: 11 జనవరి 1994 సంచిక: 1
*****

తెలుగు కళా సమితి

Board of Trustees 1993 & 1994

President

Mr. Satyam Srikonda
26 Taylor Ave.
Hawthorne, NJ 07506
P: (201) 427-4047
F: (201) 423-4459

Vice President

Dr. Sri Sailam Vardha
P: (908) 780-5642
F: (908) 780-6401

Secretary

Dr. Srinivasa K. Rao
1579 Rhinelander Ave. #4P
Bronx, NY 10461
P & F (718) 792-6210

Treasurer

Mr. Nagendranath Nandiwada
(718) 948-2301

Committees

Annual Events

Mr. Manohar N. Rao
(908) 382-8481

Membership Services

Mr. Vaikunta M. Gulivindala
(718) 956-5973

Special Programs

Dr. Krishnamurthy Guda
(908) 921-2455

Community Affairs

Mrs. Nirmala Kocherlakota
(908) 302-1063

Youth Activities

Mr. Ramakanth P. Rao
(201) 691-6959

Editor, Telugu Jyothi

Dr. Kidambi Raghunath
1 Woodlake Drive
Piscataway, NJ 08854
P: (908) 463-0876
F: (908) 463-1221

మామాట

తెలుగు కళా సమితికి, తెలుగు జ్యోతికి ఈనాటికి పదేండ్లు నిండాయి. ఎన్నో ఒడిదుడుకులకు ఓర్చుకుని, ఇన్నేళ్ళు ప్రతినెలా వెలువడగలుగుతుందానన్న సందిగ్ధానికి వీడ్కోలుచెప్పి, అసలు ఈ తెలుగుజ్యోతి ఎందుకు అనే సందేహానికి స్పష్టించి, మీ అందరి సహకారంతో వెలుగుతోంది. ఈ జ్యోతి అభివృద్ధికి సదా తోడ్పడిన వారినొక్కరిని పేర్కొనమంటే ఆ ఘనత శ్రీ కే.వి.రావు గారికే దక్కుతుంది. వ్యాపార ప్రకటనలను తీసుకరావడంలోనూ, పదుగురికి తెలుగు జ్యోతి, తెలుగు కళా సమితి గూర్చి చెప్పి సభ్యులుగా చేర్పించడంలోనూ, బహుమతి కథల పోటీ నిర్వహణలోనూ, ఇరవై ప్రశ్నలు క్రమం తప్పకుండా పంపించడంలోనూ, ఆర్థికంగా స్వశక్తిమీద నిలబడగలగే పథకాలను రూపొందించడంలోనూ ఆయనకు ఆయనే సాటి. ఆయనకు పత్రికాముఖంగా జోహార్లందిస్తున్నాను.

మొదట్లో చేతివాతతో మొదలైన ప్రతి యిప్పడు తెలుగు స్పాట్‌వేర్ లిపిలో ప్రచురితమవుతోంది. ఈ మధ్య అమెరికా తెలుగుల రచనలు రావడం జరుగుతున్నది. శ్రీ పెమ్మరాజు వేణుగోపాలరావు గారన్నట్లు, తెలుగుజ్యోతిని అమెరికా తెలుగు రచయితల ప్రతిబింబంగా వెలువరించగలుగుతే బాగుంటుంది. ఈ సంచికలో చాలావరకు అమెరికా తెలుగుల రచనలే ఉన్నాయి. మీరందరూ, మీకు తెలిసిన రచయితలను ప్రోత్సహించి తోడ్పడగలుగుతే మన జ్యోతిని సారస్వత వార్తా పత్రికగా రూపొందించవచ్చును. అయితే సభ్యత్వము కూడా ముఖ్యము. 1000 మందికి పైగా సభ్యత్వం ఉంటే, మన జ్యోతిని న్యూస్ పేపర్ గా రిజిస్టర్ చేయించి, ప్రచురించినతరువాత రెండవోజుల లోనే మీకు చేరేటట్లు చేయవచ్చును. తలా ఒక చేయివేస్తే సాధించగలం.

ఈ మాసంతో తెలుగు కళా సమితి క్రొత్త కార్యవర్గం పదవీస్వీకారం చేసింది. అలాగే తెలుగుజ్యోతి సంపాదకవర్గం క్రొత్త సభ్యులతో రానున్నది.

పదేళ్ళ తెలుగుజ్యోతికి పదింతల మీ సహాయం అందజేయగలుగుతే మారేళ్ళు ప్రజ్వరిల్లగలదు.

నూతన సంవత్సరం, సంక్రాంతి శుభాకాంక్షలతో....
ఇట్లు.... మీ నేస్తం...కి.ర.

విషయ సూచిక

1. మామాట	2
2. సంక్రాంతి...గేయం...క్షీరసాగర్	3
3. పదిసంవత్సరాల తెలుగుజ్యోతి..పార్వతి పొన్నలూరి	5
4. ఉత్తరాలు.....	5
5. From the President	7
6. 20 qns. of the month....K.V. Rao.....	9
7. చర్య....బహుమతి కథ...టి.రాఘవేంద్రరావు.....	10,11
8. Sankranti Muggu...Kamala Anupindi.....	12,13
9. TFAS Honorees	15
10. TFAS Youth Awardees	16,17
11. A Step in the Right Direction.....	19-22
12. సజీవభాష...లోని మారిస్	23
13. స్వర్గారోహణం...కథ...వి.ఆర్. వేలూరి.....	24,25
14. విశ్రాంతి...గేయం...జి.వి.జి.....	25
15. తెలుగునవలల్లో యాంత్రికత...ముదిగొండ శివప్రసాద్	26,27
16. నాకు తెలియదు...గేయం...అనసూయా రెడ్డి.....	29
17. తెలుగు-వెలుగు..గేయం...ప్రసాద్ దొండపాటి.....	29
18. చైతన్యం...గేయం...ధనికొండ వెంకటేశ్వరి	29
19. నా చెలి....గేయం...ఇందిర.....	29
20. కొత్త కుంపట్లు....గేయం...ఉప్పలరాజు	29
21. అమెరికా....గల్పిక...వేంకటచలపతి శర్మ	30,31
22. ఈ వసంతమాసంలో...పాట...నాగలక్ష్మి కొంకపాక.....	31
23. Matrimonials	33
24. ఎవరో...పాట...దూసి ధర్మారావు	33
25. చిట్టి - చిలకమ్మ....గేయం...కనకారావు సలాది	33
26. నా హృదయంలో.....గేయం...మంత్రవాది శ్రీరామమూర్తి...35	35
27. అమెరికాలో లోటు...గేయం...చేతనపల్లి బోస్	35
28. Application Form.....	36
29. గతస్మృతులు...వ్యాసం...తోటకూర అప్పారాయవర్మ	36,37
30. వృద్ధులు...గేయం...ఎన్.ఎస్.మూర్తి	37
31. Answers to 20 Questions.....	39

EDITORIAL COMMITTEE: Dr. Kidambi Raghunath, Dr. Murty P. Bhavaraju, Mr. Rama K. Chalikonda, Dr. K.V. R. Chary, Mr. Venkaiah Dama, Dr. Ben Gupta, Dr. Rama K. Jonnada, Ms. Indira Kolli, Dr. K. V. Rao, Mr. Srinivasa Rao, Dr. P. Venugopala Rao, Mr. Mahesh Saladi, Mr. Laxminarayana Tangirala.

The articles published and the views expressed are those of the authors only and not necessarily reflect the opinions of either the editors or The Telugu Fine Arts Society.

We acknowledge with thanks Mr. Thotakura Raghu, Editor and the Management of Andhra Jyothi weekly and Mr. K.V. Govinda Rao, Editor of Wisdom Magazine for permitting us to publish articles from their magazines.....
TFAS & TJ Committees.

గబ్బలు
— 209

సంక్రాంతి

భోగిమంటల సందడి పొద్దుపొడవ
మంగళశక్తులు సన్నాయి మారుమోగ
మామిడాకుల తోరణాల్ మనగనిండ్ల
వచ్చే సంక్రాంతి పండగ వచ్చేనండీ!

రెతు సేద్యంబు రాణించి గ్రామసీమ
ప్రాంగణంబంత ధాన్యంబు పొంగిపొరలె
పసిడిపంటలు పంచెను పొష్యలక్షి
పరస పబ్బాలసందడి మురిసిపోవ

పంటపొలముల ధాన్యంబు నింటెకరయ
ప్రకృతికాంత హేమంత సౌరభము మెరయ
ముద్దుముచ్చట మురిపెంబు ముందు కురియ
మకరసంక్రాంతి తెచ్చెను మనకు సీరియ.

రంగురంగుల ముంగిల రంగవల్లి
గల్లుగల్లున పొరిదాసు గజ్జలదర్
గంగిరెద్దుల మేళాలు ఖంగుమనగ
పెద్దపండుగ సంక్రాంతి వేడుకలకు.

రంగవల్లుల రమణీయ రచనలందు
చూడనొపగు గొబ్బిళ్ళు, చుట్టుతిరుగు
బాలికల గొబ్బిపాటల మేళవింపు
గోపికాబృందగానంబు గుర్తుచేయు.

బొమ్మలకొలుపు పేరంటపు సమయాన
పట్టుపుట్టాల భామలు భాసిలంగ
రేగిపండ్లతో పిల్లలు భోగమంద
రంగరంగ వైభోగంబు పొంగిపొరలె!

ఇంటినిండుగ చుట్టాలు వెంటనుండ
కొత్త అల్లుళ్ళు అత్తింట కులుకుచుండ
పిండివంటల షడ్రుచుల్ విందుసేయ
సంతసము తెచ్చే సంక్రాంతి సస్యలక్షి!

ఉత్తరాయణ పుణ్యశుభోదయాన
ఉపనయనకర్మవటువులు నుద్దింప
గుళ్ళ చవులూరు పొంగళ్ళు కొనరితినగ
మకరసంక్రాంతి తెచ్చెను మహిళి శోభ!

రవియె ప్రత్యక్షదేవంబు రండి కొలువ
మకరసంక్రాంతి దినమందు మనసు నిలిపి
లోకబాంధవుడతడు తా శోకహరుడు
దేశదేశాల కొలిచెడు దివ్యమూర్తి!

ధూమపానంబు పూర్తిగా త్రోసిపెట్టి
మద్యపానమాద్యంతమున్ మట్టుపెట్టె
కులము జాతి వివక్షతల్ కూలగొట్టి
భోగిమంటల వేయండి పోగుపెట్టి!

—జ్ఞానవిజ్ఞాన వికాసకవి

అచార్య టి.వి.ఎస్.ఆర్. క్లీరసాగర్
Franklin Sq. NY

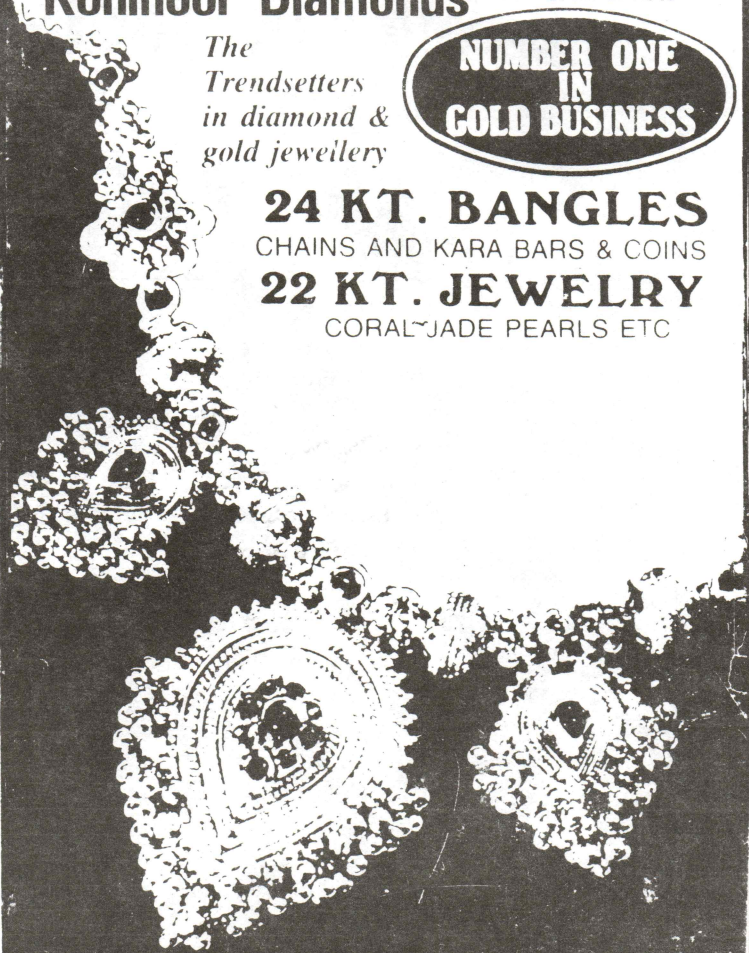
Jewels India Jewels Inc. Kohinoor Diamonds

AT SAM & RAJ

The
Trendsetters
in diamond &
gold jewellery

NUMBER ONE
IN
GOLD BUSINESS

24 KT. BANGLES
CHAINS AND KARA BARS & COINS
22 KT. JEWELRY
CORAL-JADE PEARLS ETC

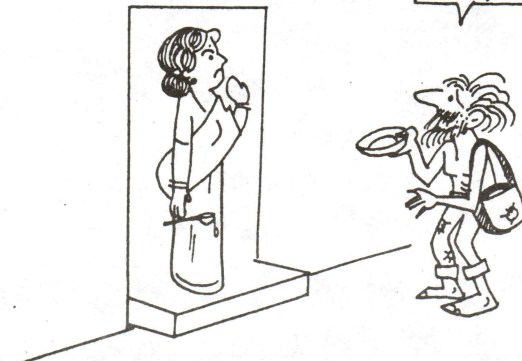

GOLD LINES
(718) 507-1222
(718) 507-1523
MAIL ORDERS
ACCEPTED
CLOSED TUESDAYS

In case of any problem, just tell us. We will make good your loss even after you return from India. We Trust And Respect Your Word. Why Go Somewhere Else?
Do Not Settle For Less—Buy The Best
37-08 74th Street, Jackson Heights, N.Y. 11372

వెళ్ళమని పండు సార్లు చెప్పాను..!

లేదమ్మా..! అంతే సార్లు చెప్పారు...

Subi

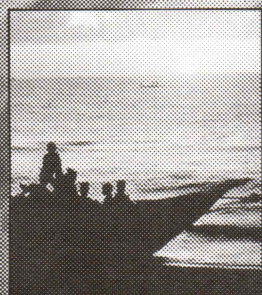
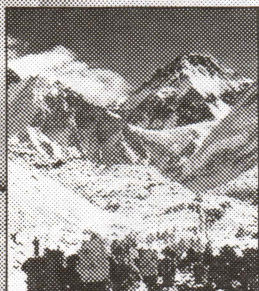

When you journey home, discover the India you've never seen.

India beckons you home with the promise of reunions and remembered places. It is a chance to visit the scenes of stories passed down through the generations. And trace the steps of your forefathers through the ancient monuments and temples of your heritage.

India takes you on an adventure through history and tradition, culture

and custom. A journey that reaches from the heights of the Himalayas to the beaches of Goa. From modern Bombay to the sands of Rajasthan. A journey from past to present that enriches your future.

india

Experience the adventure

☐ **Yes! Please send me information on the India I've never seen before.**

Name _____

Address _____

City _____

State _____

Zip _____

Mail to: Government of India Tourist Office
30 Rockefeller Plaza, 15 North Mezzanine
Dept. MH, New York, NY 10112

Or call: New York 212-586-4901
Los Angeles 213-380-8855

పదిసంవత్సరాల తెలుగుబాల 'తెలుగుజ్యోతి'

పార్వతి పాస్సలూరి, Passaic, NJ

పల్లెపదాలలో, పైరగాలిలో అపురూపంగ పుట్టి, రాజాస్థానాన్ని అలంకరించి, తరువాత ప్రజావాణియై వెలుగొందుతున్న తెలుగువాణి నదులు, పర్వతాలు, సముద్రాలు దాటి విశాలాకాశంలో పయనించి విదేశాలలోని స్వంత జనాలను కూడ పలుకరిస్తున్నది.

జాతి సంస్కృతిలో భాష ఒక భాగం. సంస్కృతి ఆరోగ్యకరంగా వికసించాలంటే భాషావికాసం కూడ అవసరమే. తెలుగుసంస్కృతిని, ఆ సంస్కృతిలో ఒక భాగమయిన తెలుగుభాష, విదేశాంధ్రులకు అందే శుభసమయం కొరకు తెలుగుత్వ నిలువెల్ల కనులతో ఎదురుచూస్తున్నది. ఆరోజు రానేవచ్చింది. 1984 జనవరి సంక్రాంతి పండుగనాడు సంస్కృతి వికాసానికి తెలుగు కళా సమితి, భాషావికాసానికి తెలుగు జ్యోతి మాసపత్రిక రెండూ ఆవిష్కరించబడినాయి.

శ్రీ పురాణం సుబ్రహ్మణ్యశర్మ గారి సమక్షంలో 'తెలుగు జ్యోతి' ఆవిష్కరించబడింది. సంక్రాంతినాడు కనులు తెరిచి వెలుగుచూసిన తెలుగు జ్యోతి 1993 డిసెంబరునెలకు పది సంవత్సరాలు పూర్తిచేసుకొని అంతం లేని కాలగమనంతో పోటీ పడుతున్నది. ఆనాడు 16 పేజీలతో యవ్వన ఉష్ణోదయరేఖలను వెదజల్లిన తెలుగుజ్యోతి ఈ నాడు 40 పేజీలతో ప్రాథ త్యాన్ని సూచిస్తూ, మధ్యలో ఎన్నో దశలను అతిసమర్థవంతంగా చాటగలిగింది.

కులమతాలకు, రాజకీయ, ప్రాంతీయ విభేదాలకు స్థానంలేకుండా కేవలం కళాత్మకవిలువలను లక్ష్యంగా ప్రారంభించబడిన తెలుగుజ్యోతి ఈనాటి వరకు అదే దిశలో వెలుగుతున్నది.

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రాలలో క్రమం తప్పకుండా వెలువడుతున్న మాసపత్రికగ పేరుప్రఖ్యాతులను సంపాదించుకొన్నది. అమెరికాలోని 25 రాష్ట్రాలలోని సభ్యులు నెలనెలా తెలుగుజ్యోతిని అందుకుంటున్నారు. ప్రారంభించిన నాటినుండి ఈనాటివరకు చెడుగ విమర్శలేవీరాని దిశలో ఈ పత్రికలోని అంశాల ప్రచురణ జరుగుతున్నది. వ్యక్తిగతదూషణలేని అభిప్రాయప్రకటనలకు ప్రోత్సాహం లభిస్తున్నది. అట్టమీదిబొమ్మగాని, లోపలి కార్టూన్లు గాని కులమత రాజకీయ ప్రాంతీయవిభేదాలకు తావులేకుండా ప్రచురించబడుతుండడం గమనీయార్హం.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ఆంధ్రజ్యోతి ప్రచురణకర్తలు తమ పత్రికలోని అంశాలను, రచనలను ప్రచురించుకోవడానికి అనుమతినిచ్చి మొదటినుండి తెలుగు జ్యోతికి ప్రముఖంగా ప్రోత్సాహం ఇస్తున్నారు. విజ్ఞాన మాగజీన్ వారు, జగతి పత్రికవారూకూడా ఈ విధమైన సహాయం అందిస్తున్నారు.

తెలుగుజ్యోతిలో 1984 జూన్ నెలనుండి శ్రీ కె.వి.రావుగారు తదితరులు '20 ప్రశ్నల శ్రీర్షికను' ధారావాహికంగా నిర్వహిస్తున్నారు. 1988 సంవత్సరములో Matrimonial ప్రకటనలు ప్రారంభమయ్యాయి. సంవత్సరము క్రితం ప్రారంభమైన శ్రీ ముదిగొండ శివప్రసాద్ గారి 'పైదరాబాదు లేఖ' ఆసక్తిదాయకంగా ఉండడమేకాకుండా, ఎన్నోవేలమైళ్ళ దూరంలో ఉన్న విదేశాంధ్రులు ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని రాజకీయ, సాంస్కృతిక రంగాలలో జరిగే విషయాలు తెలుసుకొనే అవకాశం కలుగుతున్నది.

యువతరం జాతి భవిష్యత్తుకు మరోపేరు. విదేశాలలోని యువతీయువకులు స్వదేశ, విదేశ సంస్కృతుల మధ్య సంఘర్షణకు గురి అవుతున్నారు. వారు తమ అభిప్రాయాలను నిస్సంకోచంగా వెలువరించుకోవడానికి, వారిలోని రచనాశక్తిని వెలికి తీసుకొనిరావడానికి అయిదునెలల క్రిందట Youth Page ప్రారంభించారు.

1992నుండి 'తెలుగుజ్యోతి' ప్రచురణ computer software సహాయంతో చక్కని ముద్రణలిపిలో పత్రికకు కావలసిన అన్ని హంగులను సంతరించుకొన్నది.

ఈ మధ్యకాలంలో అమెరికాలోని రచయితలు, కవులు ఎక్కువ సంఖ్యలో మంచి రచనలు చేస్తూ తెలుగుజ్యోతికి పంపిస్తున్నారు. భాషపై సాహిత్యంపై

తమకుగల అభిమానాన్ని ప్రదర్శిస్తున్నారు. ఇది చాలా సంతోషించదగిన విషయం.

పుస్తకప్రచురణ ఏడు మహాపుణ్యకార్యాలలో ఒకటి. కవులు, రచయితల వారివారి కవితలకు, రచనలకు సృష్టికర్తలుకాగా, ప్రచురణకర్తలు పోషకుల అవుతున్నారు. ప్రచురించబడినపుడు రచనలుగాని, అభిప్రాయాలుగాని వెలుగులోకి తేబడి అందరూ తెలుసుకోవడానికి అవకాశం కలుగుతుంది. వందల సంవత్సరాలనాటి తాటియాకు గ్రంథాలు చూపించిన తెలుగుదారిలో జీవించిన జ్ఞానజ్యోతి, ఈనాటి యాంత్రికయుగంలో స్వప్రకాశమానమైన సూర్యునిలా ప్రచండతేజస్సును ప్రపంచానికి అందిస్తున్నది. ఆ తేజస్సున కనులారా కాంచడం ప్రతి ఒక్కరి కర్తవ్యం. బాధ్యత.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో అయితే వారానికో, కనీసం నెలకో ఒక తెలుగుపత్రిక ఇంటిముంగిలిని అలంకరిస్తుంది. స్వంతభూమిని విడచి, అమెరికాలో ఉంటున్నట్టికి, లోటులేకుండా ప్రతినెల ఒక తెలుగుపత్రిక మన ఇంటి ముంగిలిని స్పర్శించడం ముదావహం. చెప్పకోదగ్గవిషయం.

తెలుగుజ్యోతిని ప్రారంభించిననాటి నుండి సంపాదకులుగ శ్రీ కిడాంబి రఘునాథ్ గారు అభినందనీయులు. దాదాపుగ వినిమిదేండ్లు పత్రికలోనీ అని అంశాలను చేతితో రాసిన రఘునాథ్ గారి ఓపిక, సమర్థత పేర్కొనదగినవి తెరవెనుక కార్యకర్తల సహకారము ప్రతిసంస్థకు ప్రాణవాయువులాంటిది.

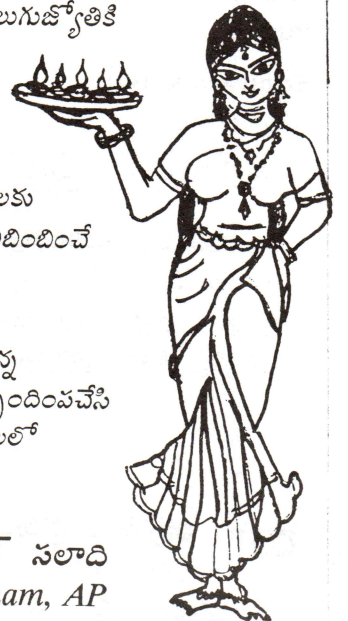
'Italian of the East', 'అజంతమైన భాష' కావున అంమైనది వీనులకు విందైనది, 'దేశభాషలందు తెలుగు లెస్స'. మరి ఆ తెలుగుభాషావిలువలను పరిపోషించే 'తెలుగుజ్యోతి' మాసపత్రిక అభివృద్ధికి మనందరి చేయూతను అందిద్దాం. 'పదిసంవత్సరాల తెలుగుబాల'కు 'శుభాభినందనలు తెలుపుకుందాం!!!

అమెరికాలో వెలుగుతూ ప్రపంచపటం లోని తెలుగువారికై నవయుగ తెలుగువెలుగులను అందిస్తూ ఉన్న మన తెలుగుజ్యోతికి నా

అభినందన

నవ్యత్వై పరితపించే
కళారాధకులకు, కళాభిమానులకు
నాన్యతను, నాగరికతను ప్రతిబింబించే
కవితలను, కళలను
కళావాణిగా, కళావాహినిగా
నిఖిలజగతికి నివాళిగా అర్పిస్తున్న
ఈ ప్రయత్నం మనస్సును స్పందింపజేసి
రాగరంజిత రమణీయ జీవితాలలో
రత్నకేరీలుమవ్వాలని ఆశిస్తూ
శుభాభినందనములతో

—కనకారామ్ సలాది
Visakhapatnam, AP

Dear Members/Guests:

First, let me thank all the outgoing trustees for a superb job in helping the TFAS and fulfilling their assigned tasks of various committees. I could not have done my job as Treasurer for the past two years without the help of these dedicated members. I'm also grateful for the incoming trustees for electing me as the President. With the help and guidance from the past and the present trustees, I feel confident in meeting my obligations as President for this prestigious organization.

I wish you all a healthy and prosperous New Year.

Satyam Srikonda
President

నేను తెలుగు కళాసమితి కార్యకర్తగా ఎందుకు పనిచేస్తున్నాను?
ప్రవాసాంధ్ర జీవితం ప్రతిరోజు పరుగులతో, మానసిక ఎగుడుదిగుళ్ళతో ఎగిరి ఊయలు ఊగేటి సర్క్యస్ వంటిది. ఇటువంటి జీవితంలో క్రిందపడితే 'దెబ్బ' తగలకుండా అదుకునే 'సేఫ్టీ నెట్' సాఫీగా సాగే సంఘాలు. అటువంటి సంఘాన్ని బలపర్చి దాని ఉనికికి, ప్రగతికి కావల్సిన 'పని' అందించడం మన భద్రతకు మనం దోహదం చేసుకోవడమే కాబట్టి నేను తెలుగు కళాసమితి కార్యకర్తగా పనిచేస్తున్నాను.

కలశపూడి శ్రీనివాసరావు
కార్యదర్శి

Why am I working as a TFAS Trustee?

Immigrant life in USA involves emotional circus feats in everyday life. Societies like TFAS act as the 'safety net'. To work for the well being and progress of these societies is to strengthen our safety. Therefore, I am working as a TFAS trustee.

Srinivasa K. Rao
Secretary

ఉత్తరాలు - CONTD.

నేను మీకు అవరిచితుణ్ణి. తానాలో కవి సమ్మేళనంలో పాల్గొన్నా, ఆ హడావిడిలో మీబోంట్లను కలిసి మాట్లాడలేకపోయాను. ఇటీవల మీ తెలుగుజ్యోతి పత్రిక చూసాను. చాలా బాగుంది. సంపాదకులుగా మిమ్మల్ని అభినందిస్తున్నాను.

టి.వి.యస్.ఆర్. క్లీరసాగర్
Franklin Sq. NY

రాజా, నిన్ననేకదా స్టోరులో బట్టల నబ్బులు, అగ్గిపెట్టెలు వగైరా కార్డుమీద ఇచ్చారు. ఇవ్వాళ మళ్ళీ ఈ క్యూ ఏమిటి?
'మిరవకాయలు, ఉప్పు, వింతపండుక'

—ఎ శేషు, విశాఖ-18

ఉత్తరాలు

డా. రఘునాథ్ గారూ,

మీరు మాపై అభిమానంతో పంపుతున్న తెలుగుజ్యోతి సంచికలు అందుతున్నాయి. వాటిని అంత అందంగా వెలువరించడానికి మీవంటి దీక్షాపరులు చేస్తున్నప్పుడు తలుచుకుంటే ఎంతో ఆనందం కలుగుతోంది. తెలుగుపై అభిమానం కలిగించడానికి జరుతున్న ప్రయత్నాలు, వాటివెనుక ఉన్న భాషాభిమానం అందరూ ప్రోత్సహిస్తారని నా నమ్మకం. తెలుగు జ్యోతి కంప్యూటర్ ప్రింటింగ్ తో చాలా అందంగా వస్తోంది. అందుకు మీకు మా అభినందనలు.

ఆస్ట్రేలియా తెలుగువారం కూడా మీ అంత పెద్దయెత్తున కాకున్నా, ఈ మధ్య ఓ చిన్న కుప్పిగంతు వేశాం. 'తెలుగు పలుకు' అయిదవ జన్మదినప్రత్యేకసంచిక 'తెలుగువెన్నెల'ను ప్రచురించి, అక్టోబరు 30 వ తేదీన పెద్దలచేత ఆవిష్కరింపజేశాం. దయతో మా తెలుగుపలుకు, తెలుగు వెన్నెలల పై మీ అభిప్రాయాలు తెలుపమని మనవి.

అందరికీ అందుబాటులో ఉండాలనీ, ఎక్కువమందిచేత చదివింపజేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో తెలుగువెన్నెలను ల 10 ధరగా నిర్ణయించడం జరిగింది. పూర్తిగా తెలుగులో 132 పేజీల్లో, అన్నీ క్రొత్త రచనలతో, శ్రీ బాపు ముఖచిత్రంతో ఆస్ట్రేలియాలో ముద్రించబడింది. 14 ఆస్ట్రేలియన్ డాలర్లతో సీ మెయిల్ లో అక్కడి తెలుగుభాషాభిమానులకు తెలుగువెన్నెల పంపగలమని మనవి చేస్తున్నాం.

అక్కడి మిత్రులకూ, తెలుగుజ్యోతి పాఠకులకూ ఆస్ట్రేలియా తెలుగువారందరి శుభాకాంక్షలు తెలుపమని కోరుతూ,

టి.వి.యస్. శాస్త్రి
Sidney, Australia

(వచ్చేనెలలో తెలుగు వెన్నెల సమీక్ష....కి.ర.)

శ్రీ రమణయ్యరాజాగారు తమ రాజాల్క్వీ ఫౌండేషన్ ఈ సంవత్సరం లిటరరీ అవార్డు నాకు బహూకరించిన సందర్భంలో ఈ విషయాన్ని అమెరికాలోవున్న తెలుగుప్రజలందరికీ తెలియజేయడమేగాక ఎంతో శ్రద్ధగా నాకొక కాపీ పంపించటం నాకెంతో సంతోషాన్ని కలిగించింది.

సాహిత్యాభిమానులైన మీరందరూ, నా పట్ల జానపద, నృత్య, నాటక, సినిమారంగాలకు సంబంధించిన నా సాహిత్యకృషిపట్ల మీరు చూపిన అత్యంత ఆదరాభిమానాలకు నా హృదయపూర్వక కళాభివందనములు.

డా. మిక్కిలినేని రాధాకృష్ణమూర్తి
Madras, India

ఈ మధ్య మీరు ప్రచురిస్తున్న తెలుగుజ్యోతిని చదివే అవకాశము, అదృష్టము నాకు కల్గింది. అనిర్వచనీయమైన ఆనందం కలిగింది.

మాతృదేశంనుండి వేలాదిమైళ్ళ దూరంలో వుండి, తెలుగు సంస్కృతికి, తెలుగుభాషకు మీరు, తక్కిన తెలుగుకళాసమితి కార్యనిర్వాహక సభ్యులు చేస్తున్న సేవ కడు శ్లాఘనీయము.

ఎన్.ఎస్.ఎన్. మూర్తి
Lexington, KY

తమ సంపాదకత్వంలో వెలువడుచున్న ఆంధ్రులకాదరణీయమైన వెలుగొందుచున్న తెలుగుజ్యోతిను చూచాను. కడు సమర్థవంతంగాను, అత్యంత రమణీయంగాను, సర్వాంగ సుందరంగాను వెలువరించగల్గుచున్నారు. ఈ జ్యోతి ఇంత కాంతివంతంగా వెలుగొందడానికి వెనుకగల మీ శ్రమ, ఓర్పు, నేర్పులకు నా ధన్యవాదములు.

తోటకూర అప్పారాయవర్మ
Irving, Tx

FROM THE "PAST" PRESIDENT.. January 1994

Dear Members/Guests:

As retiring President of TFAS, I welcome the new Board of Trustees for the 1994-1995 term and wish them all the best. On December 12, we the current Trustees facilitated the process of electing the officers and other chairs among the new Trustees. The following were the results:

President -	Satyam Srikonda
Vice President -	Sri Sailam Vardha
Secretary -	Srinivasa K.Rao
Treasurer -	Nagendra Nath Nandiwada
Committee Chairpersons:	
Annual Events -	Manohar N. Rao
Special Programs -	Krishnamurthy Guda
Membership Services -	Vaikunta M. Gulivindala
Community Affairs -	Nirmala Kocherlakota
Youth Activities -	Ram P.Rao

There was good news and bad news. It was good that we had no more than nine nominations and didn't have to go through elections. But it also meant that not enough members came forward to take up the responsibility of running the TFAS organization, and that was disappointing. I am pleased that three Trustees, Nirmala, Satyam, and Srinivasa Rao are able to continue another term to provide the continuity. We thank the Nominating Committee, Dama Venkaiah, Narahari Kondisetti, and K.V.R. Chary for their help.

As I mentioned in my previous notes, the Committees chaired by the Trustees are supposed to work with participation by some general members. For example, a member interested in taking a role in community activities can contact the Chairperson and offer ideas and help to lead the effort. We hope you will consider helping one or more committees and take an active role in TFAS. The time you spend (sacrifice?) is no doubt well worth it particularly for those with growing children. I strongly believe that children would get great benefits in terms of the cultural identity and values just by their exposure to your participation in TFAS and your commitment to the community.

* * *

We had a term-ending entertainment program on December 12 in Hawthorne, New Jersey. The event started with lunch prepared by Bharati Bhavaraju, Kalpana Chamarti, Lakshmi Karra, Nirmala Kocherlakota, Parvati Ponnaluri, Prabha Raghunath, and Shanti Srikonda. We repeated the TFAS cultural exhibit which is exciting to look at on occasions. The program started by Kalpana as the MC with Pushpanjali dance by Nina Raja, Silpa Gadiraju, and Jigna Patel. Then we had Telugu songs by children, Silpa Gadiraju, Lakshmana Kalisapudi, and Bharati Kalisapudi. This was followed by dance Thodayamangalam by Arti Rao, Jigna Patel, Jagruti Patel, and Vishali Patel. Then Prashant Kocherlakota and his students Sai Shyam Mohan and Sampath Medepalli played Tabla.

Mrs. Gloria Sarafian, a resident of Hawthorne attending the program, distributed TFAS mementoes to the artists. Then I introduced the Trustees and their spouses who worked hard during the last two years to organize the TFAS activities and gave TFAS mementoes to the spouses for "putting up" with the Trustees.

The Swaralahari group then entertained the audience with their orchestra and singing mostly Telugu songs. K.V.R. Chary, S.T. Chakradhar, Ram and Sunita Pemmaraju, Lakshmana Vishnubhotla, and Rambhaskar Nauduri played instruments. Sudha Chakradhar, Sridevi Chary, Lakshminarayana Tangirala, and Seshadri Venugopal were the singers. Sri V.V. Subba Rao from the Indian Consulate, New York recognized the group with a TFAS plaque.

We organized the program especially for our members in the North Jersey and New York areas who generally end up going to South Jersey for most programs. But unfortunately, not many members from these areas came to the program. The usual theories for poor attendance were postulated such as private parties and shopping. As mentioned in my previous notes, arranging programs is becoming difficult because of uncertainties in the interests of our members. Ugadi and Deepavali are attended by more than 400 people, but any other program, generally light or classical music, gets poor attendance. I am sure the new Trustees would like to hear from you on your interests related to future programs!

* * *

In 1994, TFAS will be 10 years old. Great achievements were made in this period in terms of cultural and literary activities. We honored more than 50 celebrities from India including artists, educators, and politicians. We published Telugu Jyothi every month adding up to 120 issues. We recognized members for their distinguished service. In 1993, we started youth recognitions and a special section in Telugu Jyothi for our youth. We defined specific community activities and initiated the Area Volunteers idea. Of course, youth and community areas are our weak areas and more effort is needed to increase participation from members.

* * *

I have put in many hours of effort as President during the last four years. Many of you expressed appreciation and encouraged me. The Trustees and their families gave me their valuable support. Several individuals, in particular, Dama Venkaiah, Ramakrishna Chalikonda and Kidambi Raghunath gave me advice. Many volunteers prepared good food for our dinners and helped at the programs. My wife, Bharati provided significant help such as coordination of dinners at Ugadi and Deepavali programs, preparation of the cultural exhibit, preparation and mailing of flyers, and typing Telugu articles for Telugu Jyothi. Similarly my children Rajita and Vasudha helped me whenever they could with my TFAS work. With my sincere thanks to all those who made my two terms successful and fulfilling .....

Murty P. Bhavaraju

*The Fastest Way
For Your Savings To Grow...*

STATE BANK OF INDIA

Earn highest interest

We pay the highest interest rates allowed by law on money deposited in India. No bank can pay higher rates on Foreign Currency Non-Resident (FCNR) or Non-Resident External (NRE Rupee) accounts.

Multi-Currency option

FCNR deposits are available in a choice of 4 currencies - US Dollars, British Pounds, Deutsche Marks and Japanese Yen.

Foreign Currency (Ordinary Non-Repatriable) Deposit Scheme

5-year dollar denominated FCNR deposits repayable in non-repatriable rupees are available with attractive features such as high interest rate and the facility of gifting.

Fast, efficient service

You are a valued customer at SBI, not an account number on a computer screen. Our employees give you fast, efficient service with up-to-date account information. Deposit your money in India and get personal banking service with all the benefits of modern banking technology. Our computerized services are spreading in India to continually improve our services for you.

It's easy to bank with SBI

Open and operate your accounts by mail. Or call us toll free to get current interest and exchange rates, account application forms or for information about your personal banking needs.

Branches where you need them

When you bank with India, it is not good enough to have branches only in Calcutta, Bombay, Delhi and Madras. Your choice is not restricted to these 4 centers. You can choose from a wide choice of branches where you can open accounts.

You can benefit by banking with SBI

- * No income, wealth or gift tax in India
- * Low minimum balances; Low service charges for various services
- * FCNR and NRE deposits are fully repatriable in dollars

CALL TOLL-FREE 1-800-227-4309
(for deposit schemes)

STATE BANK OF INDIA where your
money grows fast

NEW YORK: 460 PARK AVE. (57th St.) New York, NY 10022
1-800-227-4309/1-212-735-9600

42-08 Main Street, Flushing, NY 11355 - 1-718-445-3900

CHICAGO: 19 South LaSalle Street, Suite 200, Chicago, IL 60603 • 1-800-621-1299/1-312-621-1200

WASHINGTON: 2001 Pennsylvania Avenue, Suite 625, Washington DC 20006 • 1-202-223-5579
(CALIFORNIA SUBSIDIARY)

LOS ANGELES: 707 Wilshire Blvd., 19th Floor, Suite 1995, Los Angeles, CA 90017 • 1-213-623-7250

ARTESIA: 17127 Pioneer Boulevard, Suite A, Artesia, CA 90701 • 1-213-865-5009

In this forum, Telugu Jyothi publishes every month 20 questions on one subject and provides answers elsewhere in this issue. Last month we read about Rhinoceros. This month we will read/learn about Hippopotomus. Hippopotmuses a.k.a. hippos, meaning "river horse" in Greek, the potato-shaped amphibian animal is one of the larger land animals. Yet hippos are good walkers on water, prefer 5' deep, where they can hop; spend most of the day time in water or mud. They sleep and mate in water. They prefer to come out at nights for grazing. And here are the 20 questions.....

1. What is the average size of a hippo?
2. What is their life span and what are their habits?
3. Are they social creatures?
4. Where do you find the pygmy hippos?
5. Are hippos good swimmers? Can they submerge in water for long time?
6. Can hippos run?
7. Can hippos cause serious damage to crops?
8. Can hippos attack a man?
9. Do hippos have natural enemies?
10. How does a male hippo impress the female in courtship?
11. How much does a baby hippo weigh at birth?
12. Can newborn hippos swim at birth?
13. Apart from zoos and Africa, where else do you find hippos?
14. Do hippos fight amongst themselves?
15. Are hippos useful in the 'food chain of life'?
16. Other than mud and water, how does hippo protect itself against heat?
17. Do hippos sweat blood?
18. Do pygmy hippos swim and spend much time in water like other hippos?
19. Are hippos hunted for their tusks?
20. Which is the closest domesticated relative of hippos?

For answers please see page:39

For Financial Planning Contact Sekhar Vemparala

Our mission is to help clients achieve
their financial objectives
-prudently and thoughtfully-
through a long term relationship
with a trusted and
knowledgeable adviser.

Financial plans - Investment Portfolio Analysis
Tax Planning - Estate Planning - Pension Plans
Mutual Funds - Insurance - Life, Health, Disability

Contact Sekhar Vemparala for a complimentary
discussion of your needs

(800) 437-8526
(201) 447-3330

IIDS
An American Express company

955 Lincoln Ave
Glen Rock NJ 07452

చుక్క

- టి.కృష్ణవేంకటరవు

బస్సులో ప్రయాణం చేస్తూ వుంటే కొత్తగా వుంది నీరజాదే వికి. భాష బొత్తిగా కొత్తకాదు. తన భాషే. మాండలిక భేదం అంతే.

తను వెళ్ళాల్సిన ఊరు దగ్గరకొస్తున్నకొద్దీ నీరజాలో విసుగు తగ్గింది. ఏ మాత్రం పచ్చదనం, చెట్లు చేమలు, పైరు కనిపించలేదు. గుట్టలు, కొండలు, అనంతమైన భూమి, పైరు

లేని ఎండిన పొలాలు. మనిషి ఎంతో కష్టపడితే తప్ప జీవనం సాగించడం కష్టం అనిపించింది. ప్రకృతి వరాలు ప్రసాదించిన ప్రాంతంలో జీవించడం సులువే. కానీ అందరూ అలాంటి ప్రాంతంలోనే వుండలేరు. జనం వివిధ ప్రాంతాలకు విసరివేయబడ్డారు.

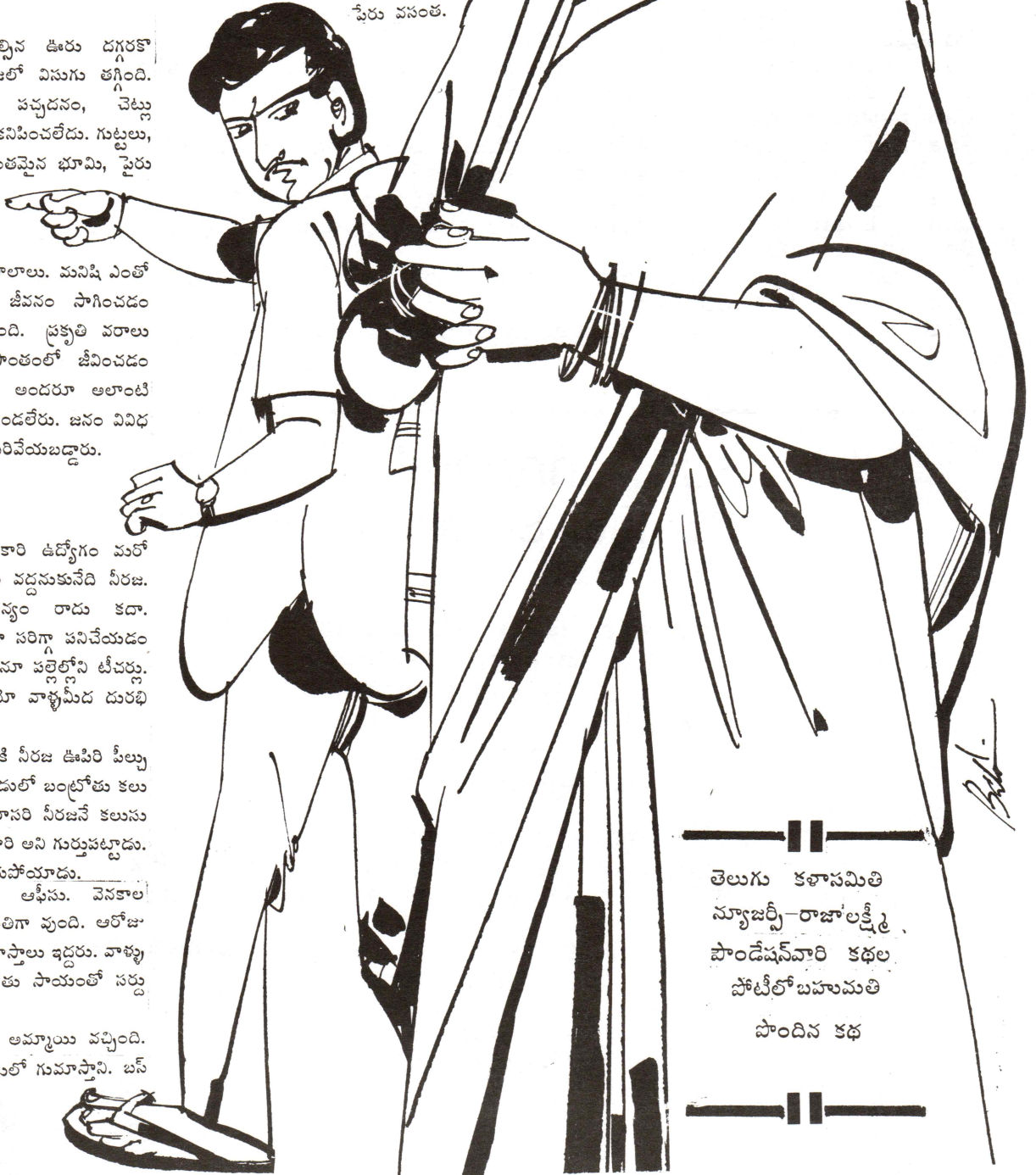
స్కూళ్ళ అధికారి ఉద్యోగం మరో జన్మలో మాత్రం వద్దనుకునేది నీరజ. మగవాడి కాలిన్యం రాదు కదా. ఎవ్వరూ ఎక్కడా సరిగ్గా పనిచేయడం లేదు. అందులోనూ పల్లెలోని టీచర్లు. నిజమో, అబద్ధమో వాళ్ళమీద దురభిప్రాయాలు.

బస్సు ఆగేసరికి నీరజ ఊపిరి పీల్చుకుంది. బస్స్టాండులో బంట్లోతు కలుసుకున్నాడు. సరాసరి నీరజనే కలుసుకుని అమే అధికారి అని గుర్తుపట్టాడు. ఆఫీసుకు తీసుకుపోయాడు.

ముందుభాగం ఆఫీసు. వెనకాల వుండటానికి వసలిగా వుంది. ఆరోజు ఆదివారం. గుమాస్తాలు ఇద్దరు. వాళ్ళు రాలేదు. బంట్లోతు సాయంతో సర్దుకుంది.

కాసేపటికి ఓ అమ్మాయి వచ్చింది. "నేను మీ ఆఫీసులో గుమాస్తాని. బస్

దగ్గరికి రాలేకపోయాను క్షమించండి". అంది. మనిషి నల్లగా వుంది. మాటల్లో కృత్రిమత. సామాన్య సర్దుకోటానికి సాయం చేసింది ఆ అమ్మాయి. పేరు వసంత.

తెలుగు కళాసమితి
న్యూజర్సీ-రాజ్ లక్ష్మీ
పొండేషన్ వారి కథల
పోటీలో బహుమతి
పొందిన కథ

తెలుగు కళాసమితి, న్యూజెర్సీ కార్టూన్స్ ఫోటో బహుమతి పొందిన కార్టూన్!

సూర్యుల

“ఈరోజుకు హోటల్ భోజనం తీసుకురా రంగయ్యా” అంటూ నీరజ బంట్లోతుకు చెప్పింది.

“రోజూ వండుకుంటారా” అని ఆశ్చర్యంగా అడిగింది.

“ఆ హోటల్ తిండి వడదు”

ఆరోజు గడిచిపోయింది.

మర్నాడు ఆఫీసులో పేపర్లు చూస్తూ కూచుంది.

పై అధికార నుంచి ఓ లేఖ.

తీసి చూసింది.

“రామాపురంలో చెంగయ్య హెడ్ మాస్టారు. అతని మీద అభియోగాలు న్యాయ విచారించి చర్య తీసుకోండి” ఇది దాని సారాంశం.

టీచర్లమీద ‘చర్య’ అంటే నీరజకు చాలా బాధాకరంగా వుంటుంది.

తన తండ్రి టీచర్గానే పనిచేశాడు.

టీచర్లమీద తనకు సానుభూతి ఎక్కువ.

గుమాస్తా వసంతను అడిగింది నీరజ.

“ఎవరమ్మా ఈ చెంగయ్య”

“చెంగయ్యగారు చాలా మంచి వారు. క్రమశిక్షణకు మారుపేరు. అలాంటివారు ఈ మధ్య సరిగ్గా బడికి రావటంలేదనీ, వచ్చినా పనిచేయరని ఆ వూరి ప్రెసిడెంట్ గారి నుంచి ఫిర్యాదులు వచ్చాయ్. పైవాళ్ళకు అవి చేరటంవల్ల చర్యకోసం రాశారు” అంది వసంత.

రాగానే ఓ మనిషి మీద చర్య!

‘ఏమిటో ఈ ఉద్యోగం. పగవాళ్ళకు కూడా వద్దుబాబూ’ అనుకుంది నీరజ.

ముఘయ్ ఏళ్ళ ఉద్యోగ జీవితంలో ఓ మనిషి ఒడిదుడుకులు ఎదుర్కొంటాడు.

అంతకాలం ఒకే రీతిగా ఉద్యోగం చేయగలగడం కష్టమే.

కానీ చేయగలిగింది ఏమీలేదు.

చర్య తీసుకోవాలి. తప్పదు.

తను వంటిది.

వివాహయోగం కలుగలేదు.

వయస్సులో వుండగా తన చెల్లెళ్ళ బ్రతుకుల్ని, తమ్ముళ్ళ బ్రతుకుల్ని స్థిరపరచటంతో సరిపోయింది.

తల్లిదండ్రులు బాగా వృద్ధాప్యంలో వున్నారు.

తనకథ కొత్తదేమీ కాదు.

భారతదేశంలో చాలామంది ఆడ పిల్లల కథే.

దాన్ని కొందరు త్యాగం అన్నారు.

కొందరు పిచ్చి అన్నారు.

తనపట్ల ఈ రెండూ కాదు.

సమాజం తీరేసరికి తన వివాహ

వయస్సు దాటింది. ఇష్టం ఎవరో

ఒకరు తోడు అన్నది తప్ప ఇంకేమీ

మిగలేదు.

ఆ రాత్రి సరిగ్గా నిద్రపట్టలేదు.

చెంగయ్యలాంటి వ్యక్తి ఎవరో దీనంగా కనిపించాడు. చుట్టూ చిన్న

పిల్లలు, అతను పరిగెడుతున్నాడు.

పిల్లలు వెంటబడ్డారు. ఏదో నుయ్యి.

అందులో అతను పడిపోయినట్టు.

ఎవ్వడూలేనిది - ఏమిటి ఈ పీడ

కలలు అనుకుంది నీరజ.

తన తండ్రి జ్ఞాపకానికి వచ్చాడు.

అతని జీవితమంతా ప్రయివేట్ లతో గడిచి

పోయింది. స్కూలు మాస్టారిగా

సగం జీవితం, ప్రయివేటు మాస్టారిగా

సగం జీవితం. ఇదేదో అంతులేని కథ.

మర్నాడు పొద్దున్న రామాపురం

ప్రయాణం. వెంట బంట్లోతు కూడా

వున్నాడు.

వేకువనే బయల్దేరింది బస్సులో.

చల్లగాలి. మట్టివాసన. పైరు

పచ్చలు లేని భూమి.

చెంగయ్య మనస్సులో దీనంగా కదు

ల్లున్నాడు.

తన తండ్రి జ్ఞాపకానికి వచ్చాడు.

“అమ్మా నన్ను తీనయ్యకు ఉద్యోగం

పోతే బతకలేను” తన తండ్రి అడుగు

తున్నట్టు కనిపించింది.

మనస్సును సర్దుకోవటం కష్టమని పించింది.

ఏవేవో ఊహలు

భయంకరంగా బాధించసాగాయ్.

తన చెల్లెళ్ళు, తమ్ముళ్ళూ, గుర్తుకొ

చ్చారు.

వారిని తోడులేనివాళ్ళుగ చిన్నప్పడే

దేవుడు చేసి వుంటే-

ఈ భావాలు ముప్పిరిగొన్నయ్.

బస్సు చాలాచోట్ల ఆగుతూ వెళ్తోంది.

రద్దీ. జీవితంలో రద్దీ, వేగం లేనిదెవ్వడు.

బస్సు ఆ ఊళ్ళో ఆగింది. అది ఆ

ఊరి స్టాపు.

అరవైలు నడవాలి.

నడుస్తూ వుంది. బంట్లోతు వెన

కాల వస్తున్నాడు.

చాలామంది దిగారు కనుక తోడు

వున్నారు.

రెండు కొండల మధ్య వుంది ఆ

ఊరు.

జనం మొహంలో దారిద్ర్యపు కష్టరే

ఖలు కనిపిస్తూనే వున్నయ్.

బండలు కరిగించి పనులు చేస్తేనే

తప్ప జీవనం సాగిలా లేదు.

ఊళ్ళో అడుగుపెట్టింది.

“అమ్మగారూ జాగ్రత్త” అంటూ

ఇష్టానికి పదిసార్లు అని వుంటాడు

బంట్లోతు.

గడ్డివాములు, పశువుల మందలు.

మొండిగోడల ఇళ్ళు.

అన్నీ దాటి ముందుకు సాగింది.

స్కూలు దగ్గరికెళ్ళేసరికి ఎవరూ కని

పించలేదు.

ఏమైపోయారు.

నలుగురు టీచర్లు, ఒక హెడ్ మా

స్టారు పనిచేస్తున్న స్కూలు అది.

పిల్లలు ఎక్కడా కనిపించలేదు.

ఏమిటి ఇంత దారుణం!

హెడ్ మాస్టారు మీద చర్య అత్తవ.

సరం అనిపించింది.

ఈ చెంగయ్య ఎవడో గుండెలుతీ

సిన బంటు.

పనీపాటా లేకుండా జీతం తీసు

కుంటూ, టీచర్లకూ అదే నేర్పాడు

కాబోలు.

నీరజకు మందిపోయింది.

గట్టి చర్య తీసుకోవాలి.

నిర్బంధంగా పదవీరమణకు రాసే

సాను

స్కూలు దగ్గర పది నిమిషాలు

నుంచుంది.

ఎవరో వచ్చారు.

ముఘయ్ ఏళ్ళ వ్యక్తి

“నేను ఈ స్కూల్లో టీచర్ని అమ్మ

గారూ” అన్నాడు.

“ఇదటయ్యా స్కూల్లో పనిచె

య్యటం. మీ హెడ్ మాస్టారు ఏడి-

అంది గట్టిగా.

అతను మానం వహించాడు.

“నావెంట రండి”

వెళ్ళింది.

ఓ చిన్న నాలుగడుల ఇల్లు.

చివరిగదిలోకి తీసుకుపోయాడు ఆ

మేష్టారు.

“అతనే చెంగయ్యగారు” అన్నాడు.

గదిలో దూలానికి వేలాడుతున్న

శవం. ఆత్మహత్య!

“కారణం..”

అతను తలదించుకున్నాడు.

“చెప్పండి” అంది నీరజ.

“అత్యచారానికి గురై కూతురు

ఆత్మహత్య చేసుకుంది”

నీరజ గుండె ద్రవించింది.

తను చర్య తీసుకోవాలి. ఎవరిమీద.

నిజానికి అధికారం చెంగయ్యకు అప

కారంచేసిన వాళ్ళమీద చర్య తీసుకో

వాలి.

విచారణలో ఇదేరాసి పైకి ఫంపిం

చాలి.

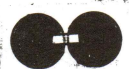
నీరజ మనస్సులో ఒక నిశ్చయం.

తను ఇక్కడి నుంచే పోరాటం

ప్రారంభించాలి.

చెంగయ్యమీద చర్యకాదు.

కావలసింది అతనికి న్యాయం.

This page is donated by the Law Office of

Elizabeth Anne Lamb

277 Broadway, Suite 1308, Corner of Chambers St. & Broadway
New York, NY

Tel: (212) 385-0222, Fax: (212) 766-0077

గమనిక:
డిసెంబరు 1993 వ సంవత్సరం
పై కథలు పంపించిన
వ్యక్తులకు ఓరుకట్ట
మల్టీప్లెక్సు వ్యాపార
సంస్థ.

Sankranti Muggu

- Kamala Anupindi, Syracuse, NY

Incredible but true, I actually completed a "yEnugula muggu" today! But just when I was about to call my mom for her expert opinion, then I was brought down to earth by the screaming alarm clock! It was 7:00 am already! For a few minutes, I was totally confused. Where **exactly** was I? I just had to look out of the window to find the answer. The entire world was covered in white ! "Oh no", I thought, pulling myself out of the bed. It had snowed in Syracuse last night.

I dreamt of Sankranti. Of all the festivals we celebrated in India, no other festival 'got me going' like sankranti. Some might say "paTnam pErigina vALLu, mIkEmi telusu sankranti gurinchi" ! Maybe true. but I doubt if i'd be willing to trade my memories of 'Hyderabadi' sankranti for anything! The first and the most appealing part of sankranti was its warm-upsession that began one month prior to the 'big day' itself. In my colony there used to be an undeclared competition among the families for the most elaborate 'muggulu'. I still remember carrying the amulspray tinfull of muggu for my sisters and watching them in awe as they created intricate patterns by merely connecting a few dots here and there. I always ended up in what now I can compare to a divider on the US highway. Not very surprisingly, when my sisters could no longer stand my fervent appeals to let me participate in the actual drawing, they would banish me to the far end of our compound with strict instructions to use one one square foot of space. Every inch of earth was important you see! Before the actual 'muggu making' session began, the entire 'territory' had to be 'prepared' for it. This involved sweeping the whole area (and we had loooooots of empty space **then**) and sprinkling water all over. And if you think I'm going to tell you to what lengths we all went to collect the cow dung, you are mistaken. **Those** memories of sankranti, I would rather forget.

The worst moments were those when we had to waitfor the ground to dry up. I used to wait at the door impatiently for the word 'go' from my sisters-else I would walk all over the wet ground. My mom had strict instructions for us not to spend more than an hour doing all this. We had to do our home work you know. All this had to be done at night, for the next day's display! My sisters always ended up wasting about five precious minutes as to which 'muggu' would be the best. It had to be something that no other family knew of and something that weh had never displayed before. Five minutes was a very short time to come to a decision. But considering the fact thatwe had just an hour, five minutes was a loooong time for me. And I would interrupt their discussions with my screams " Vani, aajokers muggu pETTu. Purna, chilakala muggu pETTu ". Need I say that my screams were completely ignored? They would decided on making one of those 'dEyyAla' muggulu. These muggulu are completely made of figures of 8. Imagine 8888 ...eeeks, They reminded me of dEyyAlu pictures from chandamaama! The next morning completely belonged to me even though I was much younger than my sisters. It was the 'gobbiLLu' time ! I know many people would say "eeks", but I can never forget the pleasure I derived out of making those small balls of cow dung, drawing three vertical lines -end to end, one each with 'pasupu', 'kumkuma' and'biyyamu pinDi'. No pooja

decoration was complete without kumkuma 'boTTulu' and gobbiLLu were no exceptions. Each one of them adorned atleast 2 or 3 boTTulu -on the sides- in between the pasupu-kumkuma-pindi lines . I would pluck the biggest 'banthi puvvu' from our 'garden' and put one 'puvvu' each right on top of each of those cow dung balls. Those round green balls, with three red-yellow-white lines, kumkuma boTTulu between those lines and a beautiful 'kaaram banthi puvvu' on top were what we called gobbiLLu. There had to be a very large one ('thalli gobbEmma') and a very small one('pilla gobbEmma'), apart from the many medium sized gobbiLLu. These were always given the best position on the muggu -so carefully prepared the previous day! They were invariably placed right at the center of the muggu and the rest of them -medium sized ones- took other strategic positions, like on the 'hats of each joker', or 'the center of each kamalam puvvu' or the 'mohamu of each yEnugu'.

In the the movie 'Swati Mutyam', there is a scene where Kamal Hasan, realizing that his 'vaakili' doesn't have gobbEmmalu, steals the 'pilla-thalli' gobbEmmalu from the neighbor's muggu. I was mahathrilled to see that in a movie. Coming to songs on gobbiLLu. My favorite one is annamachaarya's - kOlani dOpariki gobbiLLO, yadukula swAmiki gobbiLLO.. . The all time favorite of many school kids was gObbiyyaLO gObbiyyaLO, hoi, gObbiyyaLO gObbiyyaLO dhukki dhukki dhunnaaranTE, yEmi dhukki dhunnaaranTE jaajaaramma thOTaLOna, jaama dhukki dunnaaranTE jaajaaramma ...jaajaaramma thOTaLOna jaama dhukki dunnaaranTE ! avunEnTi akkallaara, chandragiri bhaamallaara, baalagiri bOmmallaara! The yEnki paaTalu on gobbiLLu were one of the most entertaining ones.

We would observe the neighbor's 'artwork' very carefully on our way to school. I was very proud of my sisters who always got away with the best effort award (awarded by me, ofcourse. In the evening, the gobbEmmalu were taken off the muggu, and made into 'piDakalu'- flattening round balls into flat cakes and small hole HAD to be made at the center . You'll see later why this is sooo important. These 'piDakalu' were then left in the sun to dry . The entire process of muggu-gobbiLLu-piDakalu was repeated for a month. On the day of 'bhOgi' and the big day 'sankrantri', we had elaborate 'Muggulu' done without time constraint! Things weren't rosy all the time. Many a times we find our muggu totally destroyed by the stray cows/dogs. But ofcourse, I would be the first one to jump to the conclusion that "that" neighbor's kid must have done it. Talking of 'bhOgi', this was where my brothers came into picture. They usually felt left out during the entire process of muggu etc.. Here was their chance to show off. They had to collect as many 'yEnDu pullalu' as possible for the 'bhOgi manTa'! All the 'piDakalu' that were so carefully prepared from gobbiLLU, were then tied in the form of a garland. On the day of 'bhOgi', we all would get up earlier than usual for the 'bhOgi manTa'. Sitting around the fire made of those yEnDu pullalu and piDakalu, at 5:30 am. was nothing but sheer ecstasy. How can I forget those 'pathang pilaana' affairs that I took part in with my brothers. And ofcourse, the nine days of bommala- koluvu, and pEranTamulu, the final day of sankrantri itself.

PS:

Once we ran out of muggu powder. My mom came up with the brilliant idea of substituting 'biyyamu pinDi' for muggu pODi. Only to find their muggu being devoured by ants the next day !

[A writing from Telugu Net]

Independent Travel Services

Prabha Maruvada

1111 Independence Court
West Lawn, PA 19609
(215) 670-2668
Fax No: (215) 670-9115

BURGDORFF
REALTORS

TRIVENI GURIKAR, CRS, GRI
SALES ASSOCIATE
NJAR MILLION DOLLAR SALES CLUB 1990
EVENINGS: (201) 335-0118

176 ROUTE 46 ■ DENVER, NJ 07834
(201) 625-9300 Fax: (201) 625-8255

Corals, Pearls, Jade, Crystals
Turquoise and Costume Jewelry
AT DISCOUNT PRICES

NEETHA CORALS
IMPORTER

Call: Neeta Acharya
34-36, 70th Street
Jackson Hts. NY 11372

- * 4 Blocks from Sam & Raj
- * 2 Miles from Hindu Temple
via Northern Boulevard
- * Open 7 days by appointment
- * Mail Orders Welcomed

(718) 779-2947

తెలుగు వారికి ప్రత్యేకంగా
తెలుగులోనే సంప్రదింపులు

TASNEEM, M.D.,

PEDIATRICS

Infants, Children and Adolescents

Office Hours By Appointment

**136-30 Sanford Avenue, Suite B
Flushing, NY 11355**

(718) 358-3100

Livingston Pediatrics
(Limited to infants children & adolescents)

RAMALAKSHMI YERRAMILLI M.D.

By Appointment

345 Livingston Ave. 85 Brunswick Wood Dr.
New Brunswick East Brunswick
NJ 08901 NJ 08816

(908) 246-7171 (908) 238-6644

Weekend and Evening Hours Available

Dr. K.V.R. Chary has been an active member of TFAS since inception and participated in several cultural events. He has been a member of Telugu Jyothi Editorial Committee and helped

innumerable times in composing and publishing it. As a hobby, he plays Indian Light and Semi-Classical music on keyboard and produced several music shows. He also acted several plays. He has also participated in a number of arangetrams as a member of orchestra.

Dr. Chary has been working as a Research Assistant Professor in the Chemistry Department of Rutgers University, New Brunswick, NJ. He lives in New Brunswick along with his wife Sridevi, who is also a vocal singer and daughter, Pallavi.

Smt. Prabha Raghunath has been active in cultural activities for the past 17 years and has been a part of TFAS since its founding, 10 years ago. Her involvement in TFAS has given her

the opportunity to organize music programs on the radio and on the stage. She has taken the initiative to conduct Sangeetha Murthy Traya Dinotsavam for the past 12 years. She give carnatic music lessons in her home in New Jersey.

She would like to see involvement in TFAS from new members and hopes that their enthusiasm and commitment to TFAS will keep this organization alive.

She lives in Piscataway, NJ along with her husband Kidambi Raghunath and daughter Usha Sree.

Individual Asset Planning Corporation

Registered Investment Advisors
103 Carnegie Center, Suite 100
Princeton, NJ 08540

మీ భవిష్యత్తుకు పునాదికోసం
మీ పాదుపు పథక రూపకల్పనకోసం
మీ పెట్టుబడులపై పెంపుదలకోసం
మీ రాబడుల అభివృద్ధికోసం
ఉచిత సలహాలు

రామ్ కొల్లూరి, సి.ఎఫ్.పి

“మీ ఆర్థిక క్షేమమే మా ఆకాంక్ష ”

1-800 637-9955

BIOGRAPHIES OF THE YOUTH WE RECOGNIZED ON NOVEMBER 13, 1993

RAMA HARI graduated in the Class of '93 from East Brunswick High School and currently attends the School of Business at Rutgers University with a prospective major in International Finance. She is multi-talented in both dance and drama, and her interests and proud assessment in her cultural background began in 1989 with performances in various folk dances and dramatic roles including Padma in "Illu Cheri Chudu," Attagaru in "America Attagarlu," Suguna in "Nothing But Truth," and Bhagyam in "America Alludu." Rama has performed for many Telugu associations from TFAS to the Greater Delaware Valley Cultural Association. She has participated in dramatic productions at the 1992 ATA and 1993 TANA Conferences and drama competitions in Philadelphia and New York.

PRASHANT KOCHERLAKOTA has achieved much in the field of Indian Classical Music at a relatively young age. As the student and only son of Tabla maestro K. Paramjyoti, Prashant studied the Tabla under his father and trained rigorously to become an accomplished accompanying and solo artist. He has accompanied several of India's great masters both within the US and abroad. Having dedicated himself to the promotion of Indian classical music, Prashant has the distinction of training over thirty students both young and old, Indian and American. Many of his students have won appreciation in their own right. Since the age of fifteen, Prashant, having fallen in love with India's ancient past, has directed, produced, and written mythological dramas. Realizing and appreciating the depth of Telugu language, he has also performed in monodrama of such difficult roles as Duryodhana in the "Maya Sabha" and Lord Krishna in the "Ramayana." Through these roles, he is trying to expose his own generation to the beauty and dignity of the ancient Telugu language. Apart from his love of the arts, Prashant has recently started studying for his Masters Degree in Psychology at Rutgers University.

RAMANI NEMANI is presently studying at the University of South Carolina majoring in International Studies. She takes great pride in her culture and has thoroughly enjoyed participating in cultural functions. Ramani loves acting most of all and has performed in various Telugu plays portraying Omdevi in "America Alludu" and Subbulu in "Neti Rajakiyam" at the ATA and TANA Conferences and competitions. She received the Best Supporting Actress Award in the Telugu Association of Greater Delaware Valley Cultural Competitions and the play "Neti Rajakiyam" won second place at this function.

She has also performed skits at the benefit programs for handicapped children. In addition to acting, Ramani excels as a dancer. She has been learning Bharatanatyam since 1989. At this year's TANA Convention, she played the role of Chelikatta in "Padmavati Kalyannam." She also performed in various folk dances for TFAS and TCC.

RAJITA BHAVARAJU is a senior at Franklin and Marshall College in Lancaster, PA majoring in sociology and minoring in anthropology. In preparation for a career in a public health care and education, Rajita currently has an administrative internship with Community Hospital of Lancaster to add to her vast amount of experience both occupationally and voluntarily in the health care sector. As recent as this past summer, she spent two months in Visakhapatnam, India, as a research intern for the Institute for Development and Planning Studies. There, she aided in the preparation of a long term evaluation study on preventative health care and public health care facilities in the designated slum areas in the city of Visakhapatnam. At Franklin and Marshall, Rajita is a Resident Assistant and has chaired the Women's Center Advisory Board. In her spare time, she works as a tour guide, performs with the Chamber Music Society, runs varsity track, and aids in various cultural events. Around the Telugu community, Rajita is well-known for contributing numerous articles to Telugu Jyoti on a variety of topics pertinent to our generation of Indians in America.

VASUDHA BHAVARAJU is currently a junior at Franklin and Marshall College where she is majoring music and chemistry with hopes to someday enter the medical profession. While she is supposed to be studying, Vasudha participates in the orchestra, choral society, varsity track team, and the freshmen orientation program. Within the realm of TFAS, she is one of the founding editors of the Telugu Jyoti Youth Section and assists in many of the cultural functions. This past summer, Vasudha helped assemble the program and the Cultural Exhibition at the TANA Convention. In her spare time, Vasudha likes to play the bassoon, meditate, and listen to Beethoven.

PAVANI KALLURI is a recent graduate from Columbia University where she majored in South Asian Studies. While a student, she worked as an intern at the Office of Child Health Planning of New York City and as a Counselor at the Summer Institute for the Gifted. Pavani's other activities included serving as a volunteer at St. Luke's Hospital, an Alcohol and Drug Peer

Educator, and an officer of the South Asian Students' Organization. In recognition for her efforts, Pavani was awarded the Dean Hawkes Memorial Prize for the Humanities. Pavani interest in Indian culture is shown through her knowledge of Indian classical dance, and as a founding editor of the Telugu Jyoti youth page started this year. Pavani currently works for the New York City Department of Health as an outreach coordinator.

PRAKASAM KALLURI graduated as an Aerospace Engineer from Boston University. After three years of engineering career, he decided to move to medicine and is currently enrolled in the M.D./ Ph.D. program at Temple University. While at home last summer, he helped to get the youth section of Telugu Jyothi started.

MADHAVI KARRA is an undergraduate student studying psychology at Rutgers University. On campus, she helps in the coordination of the Douglass College chapter of the New Jersey Public Interest Research Group (NJPIRG), she is a supervisor for the peer counselling group at Rutgers University, and she teaches at the Day Care Center. In her spare time, Madhavi enjoys painting, poetry, mountain climbing (although she has never done it before), and watching Star Trek. Madhavi's artwork has appeared in issues of Telugu Jyoti and at the Art and Cultural Exhibit at the 1993 TANA Convention, for which she also volunteered at.

RAMESH KARRA, a graduate of the Rutgers University College of Engineering Class of 1992, is presently enrolled as a medical student at UMDNJ-Robert Wood Johnson Medical School. His hobbies include reading and listening to classical music. Ramesh contributes frequently to the Telugu Jyoti youth section and donated his time and effort to the TANA Convention this past summer. He currently participates in no activities due to the traumatic experience of medical school.

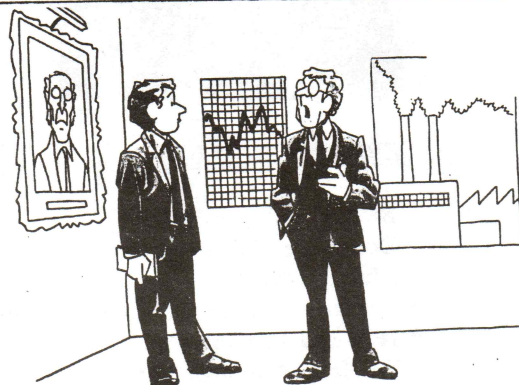
USHA SREE R. KIDAMBI is currently doing her masters in Biochemistry at Rutgers University. She has been an active member of TFAS for many years, sometimes performing on stage and, other times, lending a hand backstage. She had wonderful experience of choreographing a dance for small children for one of the TFAS programs and had the unique opportunity of being one of the founders of "A Step in the Right Direction", the youth section in Telugu Jyothi. She was also one of the organizers of the first and second Mister and Miss TANA Pageants at Springfield, IL and Atlanta, GA. She also participated in the World Telugu Convention and 9th TANA Conference '93 as the singer of the prayer along with her mother. She hopes that the next generation of Telugus who grew up, as she did, in this country will take the initiative and leadership to be a part of TFAS and to keep the Telugu Culture alive.

LAKSHMI SARANYA RAO attended New York University as an undergraduate and currently in CUNY for MIS degrees and for Certificate in Network Administration. She contributed to Telugu Jyothi's 20 questions of the month and worked on backstage many a time and acted as an MC for Trimurthy Day. She performed veena, acted in small telugu plays, danced in Kuchipudi style. She also helped to cook dishes for dinners/lunch at TFAS programs and always helped to serve the food at TFAS functions. She also acted as a stage manager and as an organizer of 1st and 2nd Mister and Miss TANA pageants.

VIJAY SRINATH RAO is currently finishing his Electrical Engineering degree in City College (CUNY). Vijay has always lent a hand in all the TFAS functions he has attended by either helping out back stage with the mikes and curtains or by helping to serve food. His main speciality is helping to carry heavy packages from one place to another. Vijay also exercised his artistic nature by allowing himself to be volunteered for bit parts in plays and dances conducted at TFAS. Vijay also continues to contribute to Telugu Jyothi by gathering and composing questions for Telugu Jyothi's 20 questions of the month.

SUSHEEL SRIKONDA works at Programmer America.dbf after graduating at Boston University. During 1991-92, Susheel was a Fellow, CORO Foundation Graduate Program in Public Affairs in New York and Washington. He was a Research Fellow for Senator Bill Bradley, and a Research Fellow for Committee Against Anti-Asian Violence. He organized a "Walk Against Hate Crimes" and walked NYC to Albany (160 miles) to support the legislation. Susheel served as Chief Executive and Operating Officer of Boston Univ. Student Govt. with 16,000 students and \$475,000 budget. Susheel was the Student Coordinator, Howard Thurman Center at Boston Univ. for four years where he promoted religious, cultural, and racial understanding on the campus

(**SHASHI SRIKONDA**, another awardee's biography will be published later.)

"You misunderstood, Higgins...When I said, 'No problem,' I meant I didn't want to hear any of yours."

A Message From The Bank Non-Resident Indians Like To Call Their Own....

'Non-Resident (Non-Repartriable)' (NRNR) Deposit Scheme.

Our interest rates on NRNR Fixed deposits (w.e.f 4th February, 1993)

6 Months to less than 1 year	-	17% p.a.
1 Year and above but upto maximum of 3 years	-	18% p.a.

- * Deposits maintained in Indian Rupees.
- * Deposits accepted at any of our branches in India.
- * Interest paid monthly (discounted), quarterly or reinvested for better yield on quarterly basis.
- * Contracted rate of interest continues even after depositor becomes resident, till maturity of the deposit.
- * Exemption from Gift Tax for one time gifting to NRIs.
- * Can also be gifted to close relatives or any charitable trust in India.
- * Free from Indian Income Tax.

बैंक ऑफ इंडिया

(भारत सरकार का उपक्रम)

Bank of India

(Government of India Undertaking)

HEAD OFFICE: Express Towers, Nariman Point, Bombay 400021, India

NEW YORK BRANCH: 277 Park Avenue, New York, NY 10172 • (212) 753-6100

SAN FRANCISCO AGENCY: 555 California Street, Suite #4444, San Francisco, CA 94104 • (415) 956-6326

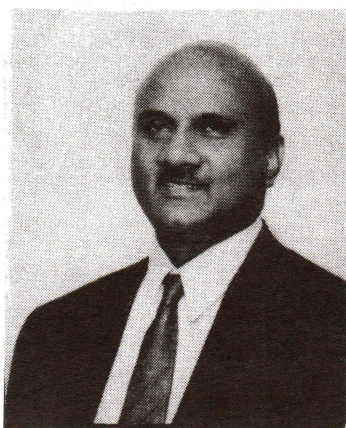
WEST INDIES BRANCH: P.O. Box 694, Grand Cayman, Cayman Islands, West Indies

FOR FDIC INSURED LOCAL DEPOSITS & NON-RESIDENT INDIAN DEPOSITS

PLEASE CALL OUR TOLL-FREE NO: 1-800-232-2828

INVESTMENT SERVICES

DISCOUNT COMMISSIONS ON STOCKS AND BONDS

VAIKUNTA MURTY GULIVINDALA
VICE PRESIDENT
WESTMINSTER SECURITIES CORPORATION
MEMBER
NEW YORK STOCK EXCHANGE, INC. & SIPC
19 Rector Street 11th floor
New York, NY 10006
1(800) 553-6428
1(212) 480-2503
Fax: (212) 480-2549

SERVICES INCLUDE:

- * Stocks and Bonds
- * Bonds for Children
- * Mutual Funds
- * Treasuries and Tax Exempt Bonds
- * IRA and Pension Plans
- * Portfolio Management
- * Accounts insured up to 10 million dollars.
- * Commissions less than Schwab and Fidelity.
- * The growth of your money is our primary interest.
- * Clearing agent: Pershing/DLJ Securities

STEP IN THE RIGHT DIRECTION

SUPERSTITION

superstition (soo'per-stish'en) n. 1. A belief that some action or circumstance not logically related to a course of events influences its outcome. 2. Any belief, practice, or rite unreasoningly upheld by faith in magic, chance, or dogma.

The concept of superstition is common throughout all cultures, all over the world. The superstitions themselves can be, however, specific to a particular town, or even to a particular household. Have you ever heard of any of these superstitions common in India?

It is bad luck to:

- * hand the salt shaker directly to someone at the table.
- * sneeze an odd number of times before leaving the house.
- * sweep the floors after sundown.
- * borrow oil from anyone.
- * ask someone where they are going.
- * place rice on an empty plate.
- * cut fingernails at night.
- * step on paper or books.
- * get a haircut on particular day of the week.
- * take money with your left hand.
- * leave the house unlit.
- * let a metal pot ring if it is hit.
- * wear shoes inside the house.

Have you ever seen someone:

- * snap while yawning to prevent bad spirits from entering?
- * use salt, lemon, coconut, or a wet cloth to remove evil from a person ("Dishti")?
- * always leave a bit of rice on a plate after eating?

All of these superstitions may seem mystical and illogical, but how different are they from these American superstitions that are commonly followed today?

It is bad luck to:

- * have a black cat cross your path.
- * step on a crack in the sidewalk.
- * walk under a ladder
- * open an umbrella indoors.
- * break a mirror.
- * spill salt.
- * have any association with the number 13.

(Continued on pg. 2)

(Continued from pg. 1)

It is unknown where many of these beliefs originated, but there still exists such strong ties to them. This goes to show that despite the advancements in science and technology and the progressive reasoning behind many supernatural phenomenon, it is tough to take away from old tales and myths that are so ingrained in the minds of people everywhere.

- Vasudha Bhavaraju
Parsippany, N.J.

G O D

Who am I? Where did I come from? What is my purpose here on earth? These are universal questions most everyone has faced. Some sit and ponder their existence while others may span the globe to "find themselves." The answers to these questions and others lie in one's concept of God.

Since birth, I was exposed to a God. My mother, very orthodox in her beliefs, would tell me tales about the Hindu Gods, about their powers and their symbolism. I took my mother's words as just that, tales. I would go to temples and mimic what was done by the surrounding worshippers, never sure of what I was really doing. My mother would try to explain, but, as shameful as I felt, these ceremonies and prayers meant nothing to me. I realized, then, that I did not believe in a strict, organized religion that preached of Gods and that described Him and His actions in great detail. Instead, I devised my own concept of God.

The God I worship is not anthropomorphic; I do not know how He looks nor am I sure of His exact function. I do know, however, the morals He sets forth. A brilliant eighteenth century Indian philosopher, Swami Vivekananda, stated, "If you want to find God, serve man." I have adopted this philosophy. I do not believe in elaborate ceremonies or chanting mantras or long pilgrimages to show devotion. Everyday, we grow one step closer to salvation, wherever that may be, by serving man - by caring for and protecting God's own creation.

The questions of my existence may never be answered, but as long as I have defined my concept of God, I don't think they will ever need to be.

- Vasudha Bhavaraju

POINT TO PONDER

I was sitting on a bench waiting for the bus when a woman, probably in her eighties, came up to me and asked me if I was Indian. When I replied, 'yes,' she enthusiastically said, "Oh good!." But then, the dialogue that followed disturbed me.

The woman began to tell me about how this country is filling up with Indians because India is a small, poor country which cannot sustain its population of one billion people. I began to explain that India is not quite at a one billion capacity and has a well endowed agricultural economy which feeds its people. The woman, without really listening to me, interrupted me then with a new tirade, this time on African-Americans. She said, "Now the situation with Blacks is different. Africa is huge, but those people still keep coming over here."

I of course said to her, "First of all, overcrowding isn't the only reason why people come to the United States. Secondly, the original Africans never came here by choice."

Getting defensive, the elderly woman claimed that the English were the perpetrators of slavery and that white Americans died for the African-Americans in the Civil War. By this point, I was ready to yell and scream at her, but it seemed pointless to argue what historians today see as the real selfish purpose of the Civil War. So I allowed this woman to continue minority bashing as I got on the bus with her.

Did I cop out? I kept thinking to myself that I will never change this woman's eighty year old mentality, so I might as well shut up. But deep down I was uncomfortable, because not only was she misconceiving my ethnic group, but other minorities as well in a much more extreme way. I felt that I had a responsibility. Shouldn't one oppressed group help another? Is it possible to change a person who is in the wrong, and has been so for so long? Should we even burden ourselves with the responsibility of reforming stereotypes?

-Rajita Bhavaraju
Parsippany, N.J.

The distant mountains seem easy of access and climbing, the top beckons, but, as one approaches, difficulties appear, and the higher one goes, the more laborious becomes the journey and the summit recedes into the clouds. Yet climbing is worth the effort and has its own joy and satisfaction. Perhaps it is the struggle that gives value to life, not so much as the ultimate result. Often it is difficult to know which is the right path; it is easier sometimes to know what is not right, and to avoid that, is something after all. If I may quote, with all humility, that last words of the great Socrates: "I know not what death is - it may be a good thing, and I am not afraid of it. But I do know that it is a bad thing to desert one's past, and I prefer what may be good to what I know to be bad."

- Jawaharalal Nehru

CORNER KEEPER

Dear Corner Keeper,

I am a sophomore boy in high school. I'm a pretty good student and my parents have always been concerned about my grades. I also play on the varsity soccer team and in the band. I am proud of my accomplishments in these activities, but I really wish my parents were too. They have never been to even one of my games or to a single concert. I realize that they do not really understand the rules of soccer, but to see them cheering for me would mean so much, especially since all of my teammates' parents are there at every game. It is the same situation with my band concerts. I know that they are busy, but couldn't they take some time out for their own son? - Feeling Unloved, Bethlehem, PA.

Dear Unloved,

Have you told your parents what you just told me? The so called "extracurricular activities" that are stressed so greatly in the American school system did not exist when your parents went to school in India. As a result, your parents do not realize how important your sports and music are to you. Maybe they are worried about feeling out of place at a game or concert. Fill them in on a few tips and let them know how much you would value their support. Maybe they will become avid soccer fans! - C.K.

Dear Corner Keeper,

Recently, I've noticed that my daughter refuses to eat the Indian food I make at home. She eats an American breakfast and lunch, so I don't understand why she insists on sitting at the table and sulking until I tell her to get up and fix something herself. What can I do? I don't want her to stop eating.

- Exasperated Mom, N.J.

Dear Exasperated,

Don't force your daughter because that may be part of her protest. Your daughter might be at the age where she is trying to form her own identity. Choosing what food to eat is just as important in forming an identity as choosing what clothes to wear or what friends to be with. If this is a recent change in her, she may revert back to her previous ways just as quickly as she deviated from them. Be a patient parent. -C.K.

WE REGRET TO INFORM YOU THAT THIS WILL BE THE LAST ISSUE OF "A STEP IN THE RIGHT DIRECTION" UNLESS WE RECEIVE INPUT FROM OUR READERS. IS ANYONE OUT THERE READING THIS?

**SEND YOUR QUESTIONS, REACTIONS, AND ARTICLES TO:
A STEP IN THE RIGHT DIRECTION
C/O TFAS
1061 VAIL ROAD
PARSIPPANY, N.J. 07054**

సజీవ భాష

(1993 లిటరేచరులో నోబేల్ బహుమతిని స్వీకరిస్తూ టోని మోరిసన్
యిచ్చిన ఉపన్యాసానికి పెమ్మరాజు వేణుగోపాలరావు అనువాదం.)

అనగా అనగా ఒక ముసలమ్మ ఉందిట. ఆమె గుడ్డిది. కాని చాలా జ్ఞానం కలది. దూరదృష్టికలది. ఎటువంటి ప్రశ్నవేసినా చక్కని వివేకదృష్టితో పరిశీలించి సమాధానం యిస్తుందని ప్రశస్తి. ఆమెకున్న వివేకం బుద్ధి దూరదృష్టులు బూటకాలని నిరూపించాలని కుర్రకారు కొంతమంది ఒకరోజు ఆమెదగ్గరికి వచ్చారు. వాళ్ళలో ఒకడు ఒక ప్రశ్నవేశాడు--“ఏయ్, ముసలమ్మా, నాచేతిలో ఒక పక్షి ఉంది. అది బతికున్నదో, కాదో చెప్పు చూద్దాం” అన్నాడు, ఆమె సమాధానం ఇవ్వలేదనే ధైర్యంతో.

ఆమె జవాబు ఇవ్వలేదు మొదట. తను గుడ్డిది కదా, వారి చేతిలో ఏముందో చూడలేదు సరిగదా, తనని ఎవరు వచ్చి ప్రశ్నిస్తున్నారోకూడా ఆమెకి తెలియదు. ఒకటి మాత్రం తెలుసు - వాళ్ళమనసులో ఉన్న ఉద్దేశ్యం. చివరికి మాట్లాడింది, “నాకు తెలియదు” అంది. “నీచేతిలో పిట్ట బతికుందో లేదో నాకు తెలియదు. కాని అది నీ చేతుల్లో ఉంది అని మాత్రం నాకు తెలుసు. అది నీచేతులో ఉంది.”

ఆమె సమాధానం రెండు రకాలుగా అర్థం చేసుకోవచ్చును: అది చనిపోయిన పక్షి అయితే, నీకు చనిపోయిన పక్షి దొరికిందనవచ్చును. లేదా నువ్వే దాన్ని చంపేశావనవచ్చును. అది బతికున్నపక్షి అయితే, నువ్వుదాన్ని చంపెయ్యవచ్చును. దాని చావు బతుకులు నీ నిర్ణయమీద ఆధారపడి ఉంటాయి. ఏదయినా బాధ్యత నీదే.

ఆ గుడ్డి ముసలమ్మ వాళ్ళదురుద్దేశాల ప్రభావంమీదనుంచి ఆ దురుద్దేశాలకు సహకరించే పరికరమైన పక్షిమీదకి మళ్ళించింది సంభాషణ.

ఈ కథని ఎలా అర్థంచేసుకోవటం? కథలోని ఉపమానాలు వివరిస్తున్న వస్తువేమిటి? నా అభిప్రాయంలో ఆ “పక్షి” మనం వాడుకునే భాషకి ప్రతిక. “ఆమె” అనుభవంగల రచయిత. తను కలలుగనే భాష, తనకు పుట్టినప్పటినుంచి వచ్చిన భాష -- ఎలా వాడబడుతోందో, ఎలా ఉపయోగపడుతోందో, ఎలా తనకు అందని ఫలంగా మార్పు చెయ్యబడుతోందో -- ఇది ఆమెకున్న చింత.

“భాష” అంటే ఒక క్రమమైన పద్ధతి, మన చెప్పుచేతల్లో నడిపించుకోగలిగే జీవి, మనకి పని చేసే ఏజెంటు, ఒక నిర్ణీతమైన పర్యవసానం గల కార్యక్రమం -- అది ఆమె అభిప్రాయం. అంచేత “అది బతికుందా లేదా?” అని ఆ కుర్రకారు అడిగిన ప్రశ్న వ్యర్థమైనది కాదు. ఎందుకంటే భాషకూడా జీవంలేని శవంగా మారవచ్చును. అది బతినా చచ్చినా ఎవరో పనికట్టుకు సంకల్పించుకుని చేస్తేనే. వాళ్ళ చేతుల్లోని పక్షి మరణించినట్లయితే ఆ మృతకళిబరం వాళ్ళ బాధ్యతే ఆమె ఉద్దేశ్యంలో.

నిర్జీవమైన భాష అంటే ఎవరూ ప్రస్తుతం మాట్లాడనిది, వ్రాయనిది అనే కాదు. లొంగనిది, వంగనిది, తనకున్న అచేతనమే ఒక గొప్పతనం అనుకునేది కూడా నిర్జీవభాష అని ఆమె అభిప్రాయం. నియంతవలె అధికారంతో మదించినది నిర్జీవ భాష. మంచి చెడులను శాసించునది, అనేక నియమాలతో నిర్దాక్షిణ్యంగా పరిపాలించునది, తన ప్రత్యేకతని, తన ఆధిక్యతని, తన్ను తాను మత్తెక్కి మెచ్చుకుంటూ మురిసిపడుతూ స్వార్థపత్వంతో నిండినది నిర్జీవభాష.

కాని ఎంతనిర్జీవి అయినా దానివల్ల కలిగే అపాయాలూ ఉన్నాయి. మనిషిలో బుద్ధికుశలత మందగింపజేస్తుంది. మంచి చెడుల విచక్షణా శక్తికి బ్రేకు వేస్తుంది. మానవుని శక్తి సామర్థ్యతలని అణగదొక్కుతుంది. కొత్త భావనలని సహించదు, వాటికి చోటివ్వదు. సరికొత్త ఆలోచనలకి ప్రోత్సాహమివ్వదు. కొత్త కథలనల్లనివ్వదు. నిశ్శబ్దాన్ని నిర్మూలనం చెయ్యనివ్వదు. దాని ప్రభావం తప్పని సరి. మూగది, సెంటిమెంటల్ బైపు. కబళించి గుటకాయస్వాహా అంటుంది. బడులో పిల్లలు చదివి వల్లిస్తూంటారు. నియంతలు శాసనాలు వ్రాసుకుంటూ ఉంటారు.

భాష నిర్జీవమైతే బాధ్యత ఎవరిది?

భాషను సృష్టించే రచయితలది, దాన్ని వాడుకునే వ్యక్తులది--అందరిదీను. ఎవరైనా భాషని స్వలాభాపేక్షతో వాడుకుంటూ క్రమపద్ధతిలో దాన్ని దోచుకుని పాడుచెయ్యటం సులభంగా గుర్తు పెట్టవచ్చును వెంటనే. భాషలో ఉన్న స్వల్పవ్యత్యాసాలు, సంధిగ్రతలు, నుడికారాలని వారు తమతమ అధికారాలని, ఆధిక్యతలని, దుర్మార్గాలని బలపర్చుకోవటానికి వాడుకోవటమే దానికి ఋజువు.

క్రూరమైన, భాధాకరమైన భాష దౌర్జన్యానికి ప్రతినీధి, ప్రతినీధిమిటి ఆ భాషే దౌర్జన్యం. విజ్ఞానానికి అడ్డుకట్టలకి ప్రతినీధి, ప్రతినీధిమిటి ఆ భాషే అడ్డుకట్ట, హద్దు, సరిహద్దు. గంభీరమైన ఉపన్యాసాలు, పండిత మహాసభలలో చర్చలు--ఎంత ఉద్రేకపూరితములైనా, ఎంత మరులు గొల్పగలవైనా-- వాటి నిర్జీవభాషకి ప్రాణం లేదు, హృదయం లేదు.

ఆ ముసలమ్మ తనని ప్రశ్నించిన కుర్రకారుతో, “భాషని బలవంతంగా బ్రతికించండి” అని చెప్పటంలేదు. తనని వాడుకునే రచయితలు, పాఠకులు, ఉపన్యాసకులు - వారందరి నిజజీవితాలేకాదు, వారి ఊహాప్రపంచంలోని కలలు కూడా- అన్నిటినీ చిత్రించగలిగే స్తోమత ఉంటేనే భాష వైతన్యవంతమవుతుంది. అనుభవానికి ప్రత్యామ్నాయం కాకపోయినా, అనుభవాలని అనుభవింప చెయ్యగలిగి ఉండాలి.

గొప్పదయినా, సరళమైనదయినా,

దొలుచుకు పోయేదయినా,

బద్దలు కొట్టేదయినా,

పరిశుద్ధ పరచలేకపోయినా,

పెద్ద పెద్ద నవ్వులయినా,

అక్షరాలకందని వెర్రి కేకలయినా

ఏరి కూర్చిన మాట, ఏరి దిద్దిన నిశ్శబ్దం, పాడుచెయ్యబడని భాష

విజ్ఞానం వైపు ఉరికి దూకుతుంది కాని వినాశనంవైపు మళ్ళదు.

మాటలతో కృషి ఉదాత్తమైనదని ఆ ముసలమ్మ భావం. ఎందుకంటే అది సృజనాత్మక కృషి. మనలో భేదాలని నిర్వచించి, మానవత్వంలోని-ఏ యితర ప్రాణులకూ లేని-ప్రత్యేకతని నిర్వచించే అర్థం అందిస్తుంది.

మనందరం మరణించే వాళ్ళం - అది బహుశః మన జీవిత గమ్యమేమో! మనం భాషని “చేస్తాం” - అది మన జీవితానికి ప్రమాణం.

మా తాతమ్మ చెప్పిన పాతకథ

స్వర్గారోహణం

పునరుక్తికరణ: వి. ఆర్. వేలూరి

అనగాఅనగా ఒక ఊరు. అతి పురాతనమైన ఊరు. సనాతనధర్మాన్ని మైచుల విషసర్ప పరిష్కారంలో పడనీయకుండా, వేయిపడగలతో కాపాడుతూ, త్రిలింగదేశంలో ప్రసిద్ధికెక్కిన ఊరు, అది. వైదిక చాతుర్వర్ణ్యవ్యవస్థని విజయవంతంగా సమర్థిస్తున్న ఊరది. కృష్ణాగోదావరీ జీవనదుల జలం ధర్మంగా, సస్యశామలంబై, పెద్దపెద్ద బంగళాలవాళ్ళ బొక్కసాలు, బొర్రలూ నిండుగా మెండుగా నింపుతున్న ఊరది. మా వూరు కాదది.

ఆ ఊరికి ఉత్తరాన బృందావనం. బృందావనంలో ఒక బృహన్మఠం. బృందావనంలోని బృహన్మఠంలో అందాలు చిలికే ఓ బంగారు పద్మశాల. బంగారు పద్మశాలలో శ్రీ శ్రీ శ్రీ (1001) భ్రమరానంద స్వామివారు. స్వామివారు సర్వదా కాషాయాంబరధారి. స్వామి వారి చుట్టూ వారి శుశ్రూషచేసే అనంత శిష్యసమూహం. శ్రీ వారి శుశ్రూష చేస్తూన్న శిష్యసమూహంకూడా కాషాయాంబరధారులే!

శ్రీ శ్రీ శ్రీ భ్రమరానంద స్వామివారు వేదవేదాంగ పారంగతులు. సర్వ శాస్త్రసంజ్ఞలు. శ్రీమద్భగవద్గీతనీ, అనుగీతనీ అధ్యయనంచేసి, ఆరుభాషల్లో (సంస్కృతం తో కలిపి ఏడు!) వ్యాఖ్యానించిన మహాపండితులు. శ్రీ స్వామివారు పూర్వమీమాంస, ఉత్తర మీమాంసల్లో ఘనాపాఠే. ఒక్కమాటలో, తెలుగులో చెప్పాలంటే, స్వామివారు బహుముఖ ప్రజ్ఞాత.

కేవలమూ కైవల్య సాధనకై వందలకొద్దీ బంగాళాయళ్ళ బాబులు దేశదేశాలనుంచి (అంటే చుట్టుపక్కల ఊళ్ళనుంచి) బృందావనానికి వచ్చేవారు. విడిది చేసేవారు. శ్రీ స్వామి వారి పాదసన్నిధిని చేరి, దైవ సాన్నిధ్యం సాధించడానికి అవసరమైన సర్వశాస్త్రాలూ కూలంకషంగా చదివి, కంఠస్థంచేసి, వారివారి దేశాలలో వారివారి నెలపులకు తిరిగి వెళ్ళడం అనాదిగా వస్తున్న ఆనవాయితీ. శ్రీ శ్రీ శ్రీ (1001) భ్రమరానంద స్వామివారు, ఊరికి ఉత్తరానవున్న బృందావనంలోని బంగారు పద్మశాల నుంచి, సర్వసాధారణంగా బయటి ప్రపంచం చూడరు. పామరజనులకి పనికొచ్చే విషయాలు పట్టించుకోరు.

ఇలావుండగా, ఒకసారి శ్రీ శ్రీ శ్రీ (1001) భ్రమరానంద స్వామివారికి ఒక అసాధారణమైన కోరిక కలిగింది. ఈ కోరిక వెనుక, మఠసంబంధపరంగా, ఒక బలవత్తరమైన కారణం లేకపోలేదు. ఆ కారణం మీకు, నాకు, మనకధకీ అనవసరం. ఊరూరూ తిరిగి, దేశదేశాలూ సందర్శించి, సనాతన ధర్మ పరిరక్షణ చేస్తున్న తమ శిష్యపుంగవులందరినీ చూసి, వారలెల్లా దీవించి, గురుదక్షిణ పుచ్చుకొని రావాలనే కోరిక బలమైంది శ్రీ వారికి. బృందావనంలోని బృహన్మఠంలోవున్న శిష్యపరివారానికి తమ అభిలాష వెల్లడించారు, శ్రీ స్వామివారు. ఇదేమీ ఆషామాషీ వ్యవహారం కాదు. వెనువెంటనే శిష్యపరివారం శ్రీ శ్రీ శ్రీ (1001) భ్రమరానంద స్వామివారి పల్లకి, అదే! బంగారు పల్లకిని సిద్ధం చేశారు. సపరివార సమేతంగా శ్రీ స్వామివారు

పెద్దప్రయాణానికి సిద్ధమయ్యారు. అన్ని ఊళ్ళూ బంగారు పల్లకిలో తిరిగి అందరిశిష్యుల్నీ పరామర్శించి, అందరి దగ్గరా దక్షిణ తీసుకొని, తిరిగి బృందావనం రావడానికి, సరిగ్గా ఒక పుష్కరం (అంటే పన్నెండు సంవత్సరాలు) పడుతుందని అంచనా. అది సనాతనకాలం. ఇప్పుడయితే శ్రీ స్వామి వారు బృందావనంలో బోయింగు 747 ఎక్కి, సరాసరి న్యూయార్కే వచ్చేయ్యగలరు. వసంత గ్రీష్మ ఋతువులు ఈ మైచ్చదేశంలో గడిపి, యిక్కడి శిష్యకోటిని దీవించి డాలర్ల దక్షిణ పుచ్చుకోని, శీతాకాలం రాకముందే తిరిగి బృందావనం చేరుకో గలిగి వుండేవారు, శ్రీ స్వామివారు.

కొంత పరివారం ముందు, మరికొంత పరివారం వెనక, కాలినడక రాగా, శ్రీ స్వామివారు బంగారు పల్లకి నడిపించారు. పరివారం తరలింది. ఊరిపొలిమేరకు రాగానే, అనుకోకుండా పరివారం, భోం భోం అంటూ బంగారు పల్లకి మోస్తున్న బోయీలు తక్కున ఆగిపోయారు. ఏమీ ఘాతుకం అని శ్రీ స్వామివారు విస్తుపోయారు. ఇంకా విస్తు బోతూనే ఉన్నారు. ఇంతలో ముందు నడుస్తున్న ముఖ్యశిష్యుడొకడు వచ్చి, "స్వామీ! తమబాటకి అడ్డంగా ఛండాలుడొకడు పరమమూర్ధంగా కూర్చున్నాడు. కదలడు. ఎంత గదిరినా బాట సడలివ్వటంలేదు," అని వాపోయారు. శ్రీ స్వామివారు వెంటనే ఆ బంగారు పల్లకిని ఆ మూర్ఖునికి దగ్గరగా తీసుకుపోమ్మని ఆజ్ఞాపించారు. బోయీలు మళ్ళీ భోంభోం అంటూ, బంగారు పల్లకినెత్తి, మూర్ఖుని సమీపానికి శ్రీ స్వామివారిని తీసుకొచ్చారు. శ్రీ స్వామివారు ఆ ఛండాలని ఉద్దేశించి, "ఓరి మూర్ఖుడా! మా బాటకి అడ్డం తప్పకో," అని హెచ్చరించారు. వాడు ఛండాలుడు, అందుకు తోడు మూర్ఖుడని ముందే చెప్పుకున్నాం కదా! వాడు కదలలేదు సరిగదా, శ్రీ స్వామివారిని ఉద్దేశించి, "సామీ! తవరు ఎంతోమందికి సౌరగ్గానికెళ్ళే (స్వర్గమూ అని తెలుగు!) దోవ సూపిస్తున్నారు. ఆ సౌరగ్గానికి పోయే దోవ నాక్కూడా సూపించండి. లేపోతే నేను మీకు దోవ యియ్యనే యియ్యను," అన్నాడు. శ్రీ స్వామి వారికి ఎప్పుడూ కోపంరాదు. విసుగు కూడా చిరునవ్వు వెనుక దాయగలరు. శ్రీ స్వామివారు, "హే పుల్కసా! (అంటే ఓరీ ఛండాలుడా అని తెలుగు!) స్వర్గానికి మార్గం అందరికీ చెప్పనలిపికాదు. అది అతి కష్టమయిన మార్గం. నీ మూర్ఖత్వం వదిలి మా పరివారానికి బాట నియ్యి," అని ఆదేశించారు. మన మూర్ఖుడు ససేమిరా వినలేదు. మూర్ఖుడు కద! ఎవరు చచ్చితే మటుకు వింటాడు!

శ్రీ స్వామివారు ఛండాలని మూర్ఖత్వానికి దిగులుపడి, వీడి బాధ వదిలించుకోవడం కోసం, "సరే! నీవు స్వర్గం చేరేందుకు పద్ధతి చెబుతా," నన్నారు. ఛండాలని ముఖం నల్ల కలువలా వికసించింది. శ్రీ స్వామి వారి ఉవాచ. "ఓరీ! ఛండాలుడా! నీవు నీ రెండు చేతులూ జోడించి, ఆకసమువేపు నీ ముఖము ఎత్తి, కళ్ళు మూసుకొని

ఒంటి కాలిపై యీబాట పక్కనే నిలబడుము. అట్లాచరించిన, నీవు స్వర్గమునకు తప్పక చేరుకోగలవు." మూర్ఖుడయిన ఆ ఛండాలుడు శ్రీ స్వామి వారు ఆదేశించిన విధంగా నిలబడి, శ్రీ స్వామివారి పరివారానికి, బంగారు పల్లకికి బాట వదలిపెట్టాడు. శిష్యపరివారం శ్రీ స్వామివారి సమయస్ఫూర్తికి జేజేలు పలుకుతూండగా, శ్రీ స్వామివారి బంగారు పల్లకిని బోయీలు భోంభోం అనుకుంటూ మోసుకుపోయారు. ప్రయాణం నిర్విఘ్నంగా సాగిపోయింది.

పన్నెండు సంవత్సరాలు, అంటే ఒక పుష్కరం, శ్రీ స్వామివారు, ఊరూరూ తిరిగి, రేడులనీ శ్రేష్టులనీ పరామర్శించి, దీపించి, కనక వజ్ర వైడూర్యాలు గురుదక్షిణలుగా స్వీకరించి, తిరుగు ప్రయాణం సాగించారు. తమ ఊరి పొలిమేరకు వచ్చారు, బంగారు పల్లకిలోనే! మామూలు మనుషులయితే, ఊరిపొలిమేరలో బాట ప్రక్కకి చూసేవారే కాదు. శ్రీ స్వామివారిది సునిశిత దృష్టి. బాట ప్రక్కనే శ్రీ స్వామివారికి జోడించిన రెండుచేతులు మాత్రం కనిపించాయి. శ్రీ స్వామి వారు ఆశ్చర్య చకితులయినారు. బంగారు పల్లకిని ఆపమని ఆజ్ఞాపించారు. ఆ జోడించిన రెండుచేతులు చుట్టూ పుట్టలు గుట్టలుగా పెరిగిపోయాయి. 'ఏమీ వింత', అనుకుంటూ, శ్రీ స్వామివారు బంగారు పల్లకి దిగి, జోడించిన రెండుచేతులు మాత్రమే కనిపిస్తున్న పుట్టల దగ్గరికి నడవడం ప్రారంభించారు. పరివారమంతా విభ్రమచకితులై నోరు తెరుచుకొని చూస్తున్నారు. అలా, శ్రీ స్వామివారు మెల్ల మెల్లగా ముళ్ళబాటలో, పుట్టల దగ్గరికి చేరుతున్న సమయంలో మరోవింత మొదలయింది.

ఆకాశంవేపు ముఖం ఎత్తి, రెండుచేతులూ జోడించుకొని, ఒంటి కాలిమీద నిలబడ్డ మూర్ఛుడయిన ఛండాలుడు మెల్లగా ఆకాశం వైపు తేలిపోవడం చూశారు, శ్రీ శ్రీ శ్రీ (1001) భ్రమరానంద స్వామివారు. శ్రీ స్వామివారు వెనువెంటనే, "ఆహా! నేనుకూడా బ్రహ్మసాన్నిధ్యం చేరుకుకు, యిది ఒక్కటే మార్గం," అని అనుకుంటూ, పరుగు పరుగున పోయి, ఆ ఛండాలుని కాలు పట్టుకొని వేశాడారు. మూర్ఛుడయిన ఛండాలుడు, వాడికాలు పట్టుకొని వేశాడుతూ శ్రీ శ్రీ శ్రీ (1000) భ్రమరానంద స్వామివారూ, స్వర్గారోహణం చేశారు. పరివారం, శిష్యబృందం నోరు తెరుచుకునే చూస్తున్నారు, యింకా!

* * * * *

A Great Christmas Gift for your Telugu friends and family

MAHABHARATAM

in

Telugu audio cassettes (7 1/2 hours)
including 45min. of
BHAGAVAD GITA

Narrated by Ashalatha and sung by
Vanijayaram, Ramakrishna, Anand and
Muralidhar

* * * 1000s sold * * *

20 day SATISFACTION GUARANTEE or
your money back.

only \$19.95 plus \$2 s&h
\$5.00 off (the total) for two or more

Send check payable to Srikanth, SKNV Productions,
5699 Kanan Road #132, Agoura Hills, CA 91367.
(818)346-7743

విశ్రాంతి

పి.వి.జి.

వ్యాకులమున నేలబడి
కలవరపడి కలతజెందె
అనేక జాతి పత్రములు
ఆకులు రాలుకాలమిది

ఆకాశపు కౌగిళ్లలో
మేఘాల మంచుపొరల్లో
కాంతికిరణ కదలికల్లో
చైతన్య రసాస్వాదనకై
కలలు గన్న ఆకుల బ్రతుకులు
నేలజారిన వలపులయ్యె.
కిరణజన్యసంయోగక్రియలలో
నిత్యహరిత సంగ్రహణ ప్రియులై
స్వర్గానికి మార్గమదేనని
నిరీక్షించిన వృక్ష సంతతి
భూతల పతనము చెందె.

ఆకాశం చీల్చుకుని
అనురాగం పెంచుకుని
రవికిరణ తేజములు
శశికళల చలువలు
తమశోభల ప్రకీర్ణతకై
తమజీవిత మలంకరించి
తరుశాఖల విడచి రాలిన
చిరు హృదయాల స్పృశించి
మమకారం చిలకరించి
మంచి మాటలు పలికాయి.
"మీ అణువుల పరిణామం
మా అందరి నిత్య ధర్మం
అణువణువున అంతరాత్మ
మనందరికి పరమాత్మ
కృతజ్ఞతా పూర్వక సంయోగ ప్రక్రియ
మేమిచ్చెడు పరిహారం"

చిత్రవర్ణ శోభల వెలుగును
భూదేవి కౌగిళ్లలో
నిద్రించె వృక్షసంతతి.
ప్రకృతిని పలకరించి ఆకాశం
మరీ మరీ చెప్పింది
నా విశాల విస్తృతంలోనే
నా అణువుల విశ్రాంతి.

తెలుగు నవలలో యాంత్రికత

ముదిగొండ శివప్రసాద్, Hyderabad, AP

ప్రక్రియపదాల్లో చూస్తే నవల మనకు కొంచెం కొత్తదే. సంస్కృతంలోని నవలా శబ్దం (ఆకారాంత స్త్రీలింగం) 'స్త్రీ' అనే అర్థాన్ని బోధిస్తుంది. తెలుగులో మనం వాడే నవల అనే మాట ఇంగ్లీషులో NOVEL అనే పదానికి సమానార్థకంగా ప్రయోగిస్తున్నాము. దీనినే ఇతర భాషలలో కాదంటే అని, ఉపన్యాస అని పిలుస్తున్నారు. (ఆంగ్లంలో ఒక విమర్శకుడు పాతెల్ థియేటర్ అన్నాడు). సంస్కృతంలో గద్య కావ్యాలండేవి. అవి ఆధునిక నవలతో పోల్చి దగ్గరి కావు. కానీ 19వ శతాబ్దంలో తెలుగు నవలను ప్రారంభించినప్పుడు వాటికి 'గద్య ప్రబంధములు' అని పేరు పెట్టారు. కొక్కొండ వేంకటరత్నం పంతులు, వీరేశలింగం గార్ల కాలంలో నవలలు గద్య ప్రబంధాలే. ఆంగ్లంలోని షేక్స్పియర్ నాటకాలూ, మరికొన్ని నవలలూ తెలుగులోనికి ఆ దిశలో వచ్చాయి. కవులు తమ ప్రతిభా పుష్పాక్షులతో రచనలో నవ్యతను ప్రదర్శించడానికి ప్రయత్నించారు. ఇరవయ్యవ శతాబ్దపు ప్రారంభంలో తెలుగు నవల జానపద యుగం నుండి ఆధునిక యుగంలోనికి ప్రవేశించింది. సాంఘికీకృత వృత్తాలను ఆశ్రయించింది. ఆపైన పాఠకులకు ఆసక్తికరంగా ఉంటాయనే ఉద్దేశ్యంతో ఉత్సాహంతో కలిగించు అపరాధ పరిశోధక నవలను ప్రారంభించారు. అవి విజయ వంతాలైనాయి. వెంటనే మరికొందరు రచయితలు దానిననుకరించారు. అన్నింటిలోనూ కథానాయకుడూ, కథానాయికా సామాన్యమే. ఆ నాయకుడు పత్తేదారు అంటే డిటెక్టివ్ అన్నమాట. అతడు విలన్ లేక వాంప్ ప్రయోగించే మాయలన్నింటిని భేదించి బ్రహ్మ భద్రులైన రహస్యాలను బట్టబయలు చేస్తుంటాడు.

ఈ అపరాధ పరిశోధక నవలలో కొన్ని చారిత్రకాలు, మరికొన్ని సాంఘికం అనే ముసుగులో ఉన్న జానపదాలూ ఉండేవి. ఇవి గతానుగతికంగా పుంభాను పుంభంగా రాసాగినవి. ఈ విభాగం (శాఖ) 'ఇంతింతై వీటుడింతయై' అన్నట్లు నాటినుండి నేటివరకు వివరిస్తూనే వచ్చింది. తొలి దశను దాటిన తర్వాత మళ్ళీ 1950-1960 ప్రాంతాలలో వేల సంఖ్యలో ఈ నవలలు వచ్చాయి. మిత్రుడొకరన్నట్లు 'కొత్త రచయిత కూడా అరడజను అపరాధ పరిశోధక నవలను వరుసగా చదివితే ఏడవదాన్ని కళ్ళు మూసుకొని వ్రాసేయవచ్చు'నన్నమాట సత్యదూరం కాదు. ఇది అనుకరణ శీలమైన గతాను గతిక దృక్పథానికి ఉదాహరణం. దీనినే మనం ఆధునికంగా యాంత్రికత అని కూడా పిలవవచ్చు. ఈ యాంత్రికత ఇతివృత్తంలో, పాత్రపోషణలో, సన్నివేశ కల్పనలో, వర్ణనలో అన్నింటా ద్యోతకమవుతుంది. 16వ శతాబ్దంలో 'పసు చరిత్ర' అనే ప్రబంధం వచ్చింది. సాహిత్యంలో అది సుస్థిరత్వాన్ని సంపాదించుకొన్నది. ఇంకేముంది! దానికి అనుకరణం ప్రారంభమైంది. అదే వసురాజు, అదే గిరిక, అదే నర్మచిపుడు, అదే ప్రణయ సన్నివేశం, అదే రాయబారం - ఇలా పుంభానుపుంభంగా వచ్చిన రచనలకు సాహితీ విమర్శకులు 'పిల్ల పసుచరిత్రలు' అని పిలిచారు. ఒక దానిలో హంసరాయబారం వేస్తే మరొక దానిలో చిలుక చేసింది. అంతే భేదం. ఇది యాంత్రికత అనే చెప్పవచ్చు.

ఈ యాంత్రికతను మనం తిరిగి రెండు రకాలుగా విశ్లేషించవచ్చు. ఒక రచయిత తన రచనలను తానే అనుకరించుకోవడం ఒక రచయిత ప్రవేశపెట్టిన ఒక రకపు ఇతివృత్తాన్ని లేదా సన్నివేశాన్ని గతానుగతంగా ఎందరో అనుకరించడం. ఇందులో మొదటి విభాగాన్ని చూస్తే, ఒక రచయితగారి నవలలో హీరో ఆరడుగుల పొడవున అతి ఖరీదైన కార్లో షికారుకు పోతుంటాడు. అట్లాంటి పాత్రను రచయిత సృష్టించి ఆ పాత్ర వ్యామోహంలో తానే పడిపోతాడు. ఇంకేముంది, ఆ రచయిత చేసిన తరువాతి రచనలన్నింటిలోనూ హీరో ఆరడుగుల పొడవే ఉంటాడు. అన్నింటిలోనూ కార్లలో తిరుగుతూ అమ్మాయిలను వేధిస్తూనే ఉంటాడు. ఇక్కడ ఆ రచయిత తనకు తెలియకుండానే తన్ను తాననుకరించుకొంటున్నాడన్నమాట.

ఈ రకపు పాత్ర సన్నివేశం ఒకటి విజయవంతమై పాఠకుల హృదయాలను చూరగొనగానే ఇక అదే పనిగా ఆరడుగుల పొడవున కార్లో తిరిగే హీరోయే సర్వాంతర్యామియై ఆ రచయిత యొక్క రచనలలో దర్శనమిస్తుంటాడు. మరొక రచయిత కథలలో ఒక కుంటిగుర్రం, ఒక మంచి గుర్రం ఉంటుంది. కుంటిగుర్రం ఎప్పుడూ చెడ్డదే. అవినీతిని వ్యాప్తి చేసేదే. మంచి గుర్రం ఎప్పుడూ అదర్శానికి కట్టుబడి సమాజసేవ చేసేదే. ఇలా ఎన్ని డజన్ల నవలలు వచ్చినా ఇట్లా ఒక కుంటి గుర్రం. ఒక మంచి గుర్రం ఉండితీరవలసిందే. అంటే రచయిత తనకు తెలియకుండానే తాను సృష్టించిన తొలి పాత్రల ప్రభావంలో తానే పడిపోయాడన్నమాట.

ఇక మన విశ్లేషణలోని రెండవ విభాగం వైపు చూస్తే ఈ కుంటి గుర్రమూ, మంచి గుర్రమూ ఒక రచయిత నవలలో విజయవంతమైతే, ఇక అందరు రచయితలూ విధిగా ఇదే రకపు పాత్రలను ప్రవేశపెట్టటం. ఈ అనుకరణంలో ఎంత జాచిత్యముందో ఆలోచించకుండా కృతకంగా యాంత్రికంగా అందరూ అట్లాగే చేయడం ఒక సాంఘికచిత్తంలో కోయడాన్ని విజయవంతమైతే ఆ తర్వాత వచ్చే డజన్లకొద్దీ సినిమాలలో సందర్భశుద్ధి లేకుండా వరుసగా కోయడాన్నిలే ఉండటం ఇట్లాంటి యాంత్రికతయే. ఇది నవలనుంచి చలన చిత్రాలకూ, చలన చిత్రాలనుండి నవలకూ పరస్పరం వినిమయమవుతోంది.

ఈ సందర్భంలో ఒక ప్రశ్న రావచ్చు. జాతీయోద్యమ కాలంలో కవిత్వం వచ్చింది. లఘుకావ్యాలూ, ఖండకావ్యాలూ, మహాకావ్యాలూ అన్నీ దేశభక్తినే వస్తువుగా తీసుకొని రచింపబడ్డాయి. ఆంధ్రదేశ ప్రశస్తే గత వైభవ పునరుద్ధరణమూ, ప్రాచీన సమకాలీన మహావీరుల పరిక్షిర్రనమూ ఇత్యాదులన్నీ ఆ నాడు దర్శనమిచ్చాయి. అయితే ఇది యాంత్రికత కాదా? అని కొందరనగలరు. ఐతే సాహిత్యం సమాజం చేతా, సమాజం సాహిత్యం చేతా పరస్పరం ప్రభావితమౌతూవుంటాయి అనేది ఒక మౌలిక సాహిత్య సిద్ధాంతం. ఈ దృష్ట్యా చూస్తే ఆ నాటి స్వాతంత్ర్యోద్యమ ప్రభావం వల్ల అట్లాంటి కవిత్వం వచ్చిందే కాని, అందులో యాంత్రికత లేదు అనేది సుస్పష్టం. ప్రతిభా రహితంగా సామాజిక ఉద్యమ ప్రమేయం లేకుండా కేవలం గతానుగతికంగా అనుకరణ శీలంగా వెళ్ళేదాన్ని మాత్రమే యాంత్రికత అని మనం నిర్వచిస్తున్నాము. ఈ భేదాన్ని గుర్తించడం అవసరం. అందువల్లనే స్వాతంత్ర్యోద్యమ కాలంలో ఉద్యమ సంబంధి అయిన నవలలు పుంభాను పుంభంగా వచ్చాయి. గాంధీజీ పంటివారిని ఆధారంగా చేసుకొని ఎన్నో ఇతివృత్తాలల్లబడ్డాయి. సత్యమూ, శాంతి, అహింసా మొదలైన గుణాల ఆధారంగా కొన్ని రచనలు వస్తే ఉప్పు సత్యాగ్రహం, క్విట్ ఇండియా ఉద్యమం, వ్యక్తి సత్యాగ్రహం వంటి ఆయా ఘట్టాలూ, సిద్ధాంతాల ఆధారంగా ఎన్నో సాంఘిక నవలలు వచ్చాయి. దీన్ని యాంత్రికత అని చెప్పలేము. ఉద్యమస్ఫూర్తి అనవలసి ఉంటుంది.

అయితే, 1940 నుండి 50 మధ్య కొంత చవకబారు నవలా సాహిత్యం వచ్చింది. అమ్మాయి, అబ్బాయి ప్రేమించుకోవడం, తల్లితండ్రులనిదించి పెళ్ళి చేసుకోవడం లేదా ఇంట్లోనుండి పారిపోయి గుడిలో పెళ్ళి చేసుకునే అమ్మాయి, మొగుణ్ణి వదిలేసి పారిపోయిన వీర వనిత - ఇట్లాంటి పాత్రలతో మెదడుకు ఏమాత్రం బరువు కల్గించని, ఇంద్రియాలను గిలిగింతలు పెట్టే అపమార్గపు రచనలు పరంపరగా వచ్చాయి. వీటిని ఆనాడు శృంగార నవలని, సెక్సు నవలని, కాలక్షేపపు బలాణీని, రైల్వే సాహిత్యమని పిలిచేవారు. ఈ పరంపర రెండున్నర దశాబ్దాలు సాగింది.

1960 నుండి మహిళల చేతులలో ఎక్కువగా నవలలు వ్యాప్తించాయి. పురుషులకూడా వ్రాయకపోలేదు. ఒక సాహిత్య విమర్శ ప్రకారం రచనలలోనూ, ఇతివృత్తంలోనూ మగతనం, ఆడతనం ఉంటాయే కానీ మగవారు వ్రాసినవన్నీ మగ నవలలూ, ఆడవారు వ్రాసినవన్నీ ఆడనవలలని అనడానికి

వీల్లేదని విశ్లేషణం జరిగింది.

కొన్ని ప్రణయేతి వృత్తాలు సరళ రేఖలలాగా, త్రిభుజాలవలె, చతురస్రాలువలె, రైలు పెట్టెలు మాదిరి సాగాయి. ఒక అబ్బాయి, అమ్మాయి వర్ణాంతర వివాహం చేసుకొనడం. తల్లితండ్రులను ఎదిరించి సంఘాన్ని కాదని ప్రేమ విలువలు చాటటం, ఇట్లా కొన్ని డజన్ల నవలలు. ధనికుడైన అబ్బాయి ఒక నిర్లభురాలిని - వీలైతే పనిమనిషి పిల్లను పెళ్ళి చేసుకొనటం, ఒక మహా ధనవంతురాలు ఫుట్ పాత్ మీద సామాన్యుణ్ణి, రిక్తావాణ్ణి, పాలేరునో పెళ్ళి చేసుకొనటం. ఇట్లాంటి ఎకటి రెండు ఇతివృత్తాలు విజయవంతం కాగానే కేవలం నాయకా నాయకుల పేర్లు మార్చి కొన్ని డజన్లు వచ్చాయి. ఇకపోతే ఇద్దరమ్మాయిలూ, ఒక అబ్బాయి. ఇద్దరూ ఒకే అబ్బాయిని ప్రేమిస్తారు. దానితో సంఘర్షణలూ, త్యాగాలూ, అనుమానాలూ, అవమానాలూ. ఆ ఇద్దరూ అక్కచెల్లెళ్ళయితే ఇంకా సుఖం. ఇట్లా కాకపోతే ఇద్దరబ్బాయిలూ ఒకే అమ్మాయి. దానితో ఇద్దరబ్బాయిల మధ్యా సంఘర్షణ, రక్తపాతం!

ఒక్కప్పుడు ఇద్దరమ్మాయిలూ, ఇద్దరబ్బాయిలూ ఉంటారు. వాసంతి రంగారావును ప్రేమిస్తుంది. కాని రామారావు ఆవిడకు మొగుడవుతాడు. దీనితో సంఘర్షణలూ, కఠోలాలూ! ఇది దీర్ఘ చతుర ప్రాకార ఇతివృత్తం. అంటేనాలుగు స్తంభాలుంటాయి. ఇంట్లాంటివి మరికొన్ని డజన్లు వచ్చాయి. ఇదంతా యాంత్రిక కు నిదర్శనమే. వీటిలో ఉదాత్తాలైనా ఆదరణలు కానీ, విలువ కానీ ఉండవు. కామం ఇట్లాంటి కథలలో ప్రేమా శృంగారమూ అనే పేర్లతో పిలువ బడుతూ వుంటుంది.

ఒక కథలో ఒక కోడలు త్యాగాలు చేయడం మొదలు పెడితే చాలు, ఇంకేముంది! కొన్ని వందలమంది కోడళ్ళు సాహిత్య రంగంలోకి వస్తారు. అందరూ త్యాగ మూర్తులే. అవసరమయితే భర్తలను కూడా త్యాగం వేస్తారు. అత్తలూ, ఆడబిడ్డలూ పెట్టే రాపిళ్ళకూ, కఠోర పరీక్షలకూ తట్టుకుంటూ తమ త్యాగాలను ప్రదర్శిస్తూ కన్నీటి సెలయేళ్ళను ప్రవహింప జేస్తారు. ఇలాంటి సెంటిమెంటల్ నవలలు ఒకటి రెండు విజయవంతమయ్యేసరికి పుట్టుగోడుగుల్లాగా కొన్ని వందలు పుట్టుకొచ్చాయి. ఒక కథలో పిశాచం వస్తే, ఆ రచన విజయవంతమైతే, తరువాతి కథలనన్నింటినీ పిశాచం ఆవహిస్తుంది. ఇంకొక కథలో శ్వశానం వస్తే, మరో పది కథలలో శవాలూ, శ్వశానాలూ వస్తుంటాయి. ఇట్లాగే ఎన్నో రకాలైన ఇతివృత్తాలు మనకు కనపడుతాయి. ఒక నవలలో నాయకుని స్థానాన్ని ఒక పాము లేదా పక్షి సేకరిస్తుంది. ఇది పాఠకులకు నచ్చితే ప్రజాకర్షణ కోసం ప్రతి నవలలోనూ నాయకుని పాత్రను - లేదా నాయిక పాత్రనుకరించడం ఒక సాంప్రదాయమౌతుంది. దీనిని అనుకరణం లేదా సాంప్రదాయం అనే పేర్లతో పోల్చటం సమంచితం కాదు. ఇది యాంత్రిక సాహిత్యపు లక్షణం (ఇక్కడ యాంత్రిక శబ్దం మెకానికల్ అనే అర్థంలో వాడబడింది).

సాహిత్యం సమాజానికి అర్థం పట్టే మాట నిజం. స్వాతంత్ర్యోద్యమ కాలంలో దేశభక్తిని ప్రతిపాదించే నవలలతో సాహిత్యం సుసంపన్నమైందని అనుకున్నాం. కన్యాశుల్కమూ, వరశుల్కమూ. అస్పృచ్ఛతా నివారణంవంటి సాంఘిక ఆర్థిక సమస్యల ప్రాతిపదికగా నాడూ నేడూ నవలలు వస్తున్నాయి. అయితే ఇట్లాంటి సమస్య ప్రధానమైనవి కాక కుహీన దర్శాలను చిత్రించే నవలలో యాంత్రికత కనిపించడం గమనీయం. స్వేచ్ఛా ప్రణయం - లేదా పెద్దల ఇష్టానికి వ్యతిరేకంగా స్త్రీ పురుషులు లేచిపోయి వివాహం చేసుకోవటం వంటివి ఒకటి విజయవంతమైతే పుంఖానుపుంఖంగా రావడం గమనిస్తున్నాం.

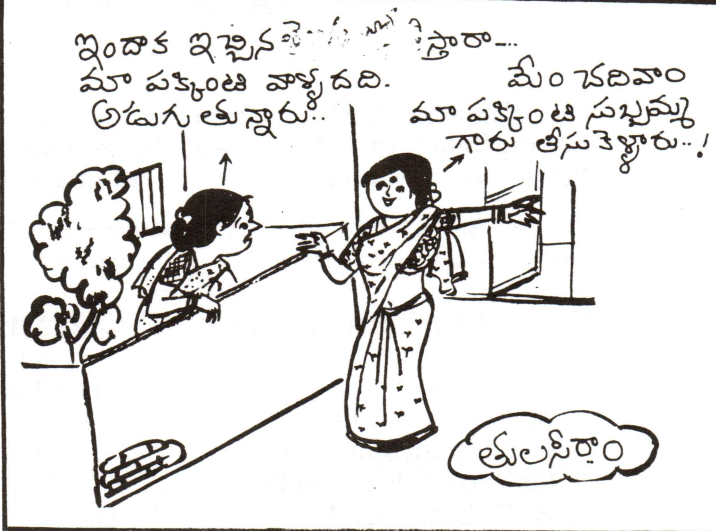
ఈ జాతికి చెందినవే ఆర్థిక సమానత్వాన్ని వాంఛిస్తూ అహింసను ప్రేరేపించే రచనలు. సమాజంలో తరతమ భేదాలున్నమాట వాస్తవం. దీని పరిష్కారానికి శాంతియుత గాంధేయవిధానం కాక శస్త్ర చికిత్సయే పరిష్కారమన్న దృక్పథంతో కొన్ని రచనలు వస్తున్నాయి. వాటిలో ఒకటి, రెండు విజయవంతాలయ్యే సరికి అట్లాంటివి వందల సంఖ్యలో రావడం మొదలు పెట్టాయి. ఈ రచనల్లో ఆశాస్త్రియమైన అపరిణతమైన ఆర్థిక సిద్ధాంత విశ్లేషణం, వ్యక్తి హింసావాదం చోటు చేసుకుంటున్నవి. వీటిలో ఉపయోగించే పదజాలమూ, పరిభాషా, వాతావరణమూ అన్నీ మూసలో పోసినట్లే

ఉంటాయి. ఇదంతా ప్రతిభా రహితమైన అనుకరణం వలనా యాంత్రికత నవలలూ ఏర్పడిన విచిత్ర పరిస్థితి. ఇదే నేటి చలనచిత్రరంగంలో ప్రతిబింబించింది.

ప్రతిభ ఉన్నప్పుడు సాహిత్యానికి ఇటువంటి దురవస్థ పట్టదు. ప్రతిభ నవలలోన్నేషశాలిని. వస్తువులో కొత్తదనం లేకపాపచ్చుగాక. కాని ప్రతిభావంతుడు తన శక్తివేత దానిలో కొత్తదనాన్ని ప్రదర్శిస్తాడు. అంతేగాని యాంత్రికంగా అనుకరించడు. ఒక విధంగా చూసేమట్లయితే సమస్త సాహిత్యానికీ మూలభూతాలూ తొమ్మిది రసములే. ప్రేమకథలన్నీ ఇంచుమించు శృంగారరసమునుండి ఆవిర్భవిస్తాయి. అట్లా అని అన్ని కథలూ ఒకటి కావు. దేని విశిష్టత దానిదే. ఇది కవి యొక్క అనల్ప కల్పనాచమత్కృతి వలన సిద్ధిస్తుంది. ప్రతిభా దారిద్ర్యం కలవారు మాత్రమే అనుకరణాన్ని యాంత్రికతనూ సమాశ్రయిస్తారు.

పూర్వకాలంలో అనుకరణకు ఆచరణం తక్కువగా ఉండేది. వసు చరిత్రకు వెంటనే వచ్చిన పిల్ల వసుచరిత్రలను తిరస్కరించారు, క్షణయుగం అన్నారు. అయితే ఈ రోజులలో యాంత్రికతను పాఠకులు ఇంత త్వరగా తిరస్కరించలేక పోవడం వలననే, దానికి ప్రోత్సాహం లభిస్తున్నది. ప్రతిభా రహితమైన ఈ ధోరణి అభ్యున్నతిని అందుకున్నది.

అయితే కళ అనుకరణమా? అనే వాదమొకటి లేక పోతేదు. దానికి యాంత్రికతకూ ఎట్టి సంబంధమూ లేదు. కళ బాహ్య సృష్టికి అనుకరణ మని గ్రీకు తత్వ వేత్త అయిన ప్లేటో అభిప్రాయ పడ్డారు. అరిస్టాటిల్ కూడా దీనిని సమర్థించారు. స్వరణ కారుడు గనిలోని బంగారాన్ని తీసుకొచ్చి చిత్ర విచిత్రాలైన మగలను సృష్టిస్తాడు. ప్రస్తుతాః నగలలో ఉన్నది గనిలోని బంగారమే అయినా, ఆభరణములు వేరుగానూ, గనిలోని బంగారము వేరుగానూ భాసిస్తాయి. ఏ నగయొక్క సౌందర్యం ఆ నగదే కాబట్టి అనుకరణం కళ కాదు. అనుకరణమే కళ కాకపోతే యాంత్రికత కళ ఎట్లా అవుతుంది? అనుకరణ కళయా అనే సందేహం పాశ్చాత్య దేశంలోనే పుట్టింది కానీ భారతీయులు కళను సృష్టిగానే భావించారు. 'అపారే కావ్య సంసారే కవిరేవ ప్రజాపతి' అని నిర్వచించారు. కావ్య సంసారంలో సృష్టి కర్త రచయితయే. అతని రచనలు యాంత్రికంగా ఉంటే అవి నిర్జీవమై తాయి. జీవనవోన్నేష శీనం ప్రతిభావంతుని ప్రథమ లక్షణం భవిష్యత్తులో ఉదాత్త దృక్పథంగల సాహిత్య నిర్మాతలు ఈ అంశాన్ని గుర్తించుకుంటే తెలిగు సాహిత్యం ప్రతిభావంతులైన రచనలతో శోభిస్తుందని ఆశించవచ్చు.

ప్రభిమ జర్మనీలో తయారైన ఒక వెంట్రుక వాసి పరికరాన్ని. అభిప్రాయం నిమిత్తం అన్ని దేశాలకు పంపించి, ఎవరికి తోచినది వారిని రాయమన్నారట. బ్రిటిషర్లు దానికి ఒక నట్టు తయారు చేశారు. అమెరికనులు దానికి ఒక బాక్సు తయారుచేశారు. ఫ్రెంచివారు దాని సౌందర్యం అభివర్ణించారు. జపాన్ వారు 'మేడ్ ఇన్ జపాన్' అని అలాంటిదే చేసి పంపారట.

• 22 kt. GOLD SETS

EXCLUSIVELY DESIGNED
With.

- Precious & Semi Precious Stones
- Ear Rings, Rings, Bangles,
- Bracelets, Pendants, etc.
- Both South & North Indian Designs.

24 kt. GOLD BANGLES,

- CHAINS, COINS etc.
- PEARLS • CORAL
- JADE • GARNET
- CRYSTALS e+c.

• FASHION JEWELRY SETS

(Gold Plated) In Semi Precious Stones, For All Occasions:

CORAL & JADE NOVELTY INC.

80-35 159th STREET, JAMAICA N.Y. 11432

CALL SHANTA BHAT • 718-591-5154

Viswam Financial Services

Thoga Viswam

826 Inman Avenue Edison, NJ 08820 (908) 396-4860 (908) 530-9312
25 Mechanic Street Red Bank, NJ 07701

Our Financial Services Team is a group of experienced advisors dedicated to the responsibility of offering all clients (Personal, Business, and Employer) quality **Professional, Financial, Investment and Insurance** Services.

We are associated with the **Northwestern Mutual Life** and a large number of other *Quality* Insurance Carriers and Investment Firms.

INSURANCE PRODUCTS

- *Life Insurance
- *Insured Savings Plan
- *Disability Income Plan
- *Children's Education Plan
- *Health Insurance Plan
- *Visitors' Medical Insurance

INVESTMENT PRODUCTS

- *Money Market Funds
- *Stocks & Bonds
- *Mutual Funds
- *Zero Coupon Bonds
- *C.Ds

RETIREMENT PLANS

- *IRA and Keogh Plans
- *Pension Plan
- *Profit Sharing Plan
- *401(k) Plan
- Annuities**
Funding Options
- Securities and CDs

- You can call us with complete confidence that you are getting the best.
- Our mission is to enhance the overall financial well-being of our clients.

నాకు తెలియదు

(నిజమైన పరిణామము పొందిన మనిషిని నాస్తికుడని అపార్థంగా ఎంచినపుడు సర్వాంతర్యామియైన దేవుని తన ఏ దృష్టితో చూస్తున్నాడో తన ఊహగానంతో తెలియజేస్తున్నాడు కవి.)

అందరూ నన్ను నాస్తికుడు అంటారు
అదేదో నాకు తెలియదు.

ఏ దేవుళ్ళనూ పూజించను
జపమాలను అసలే త్రిప్పను
ఏ నామమూ జపించను
క్రీర్తనలు అసలే పాడను.

అందరూ నన్ను నాస్తికుడంటారు
అదే నాకు తెలియదు.

నేను స్వర్గాన్ని కోరటంలేదు
నరకానికి భయపడటంలేదు
అందరిలో వుండేది చావులేని ఆత్మ అంటారు
దీన్ని గ్రహించడమే అంత్యము లక్ష్యము అంటారు
చావు పుట్టుకలులేనిది బ్రహ్మము అంటారు
బ్రహ్మనందానికి అదే మూలకారణమంటారు
ఈ జీవితం ఒక ఎడ తెగని కల అంటారు
మోక్షమొక్కటే ప్రధానసారమంటారు
అయితే బంధవిముక్తి ఎప్పుడంటారు?
అయ్యో! అది చావు తరువాతనా?
కానీ నాకది ఇప్పుడే ఇక్కడే కావాలి
అక్కడే నా అభిప్రాయం వేరయ్యేది
ఏ విహికశక్తుల ప్రోద్బలంకానీ
ఇతర యుక్తుల మార్గంగానీ
నీకు చేయూతనీయలేవు
సరికదా నిన్ను మరింత కలతపెట్టి
వెదికేందుకు ఏదీలేదు ఎక్కడా
ఇప్పుడే ఇక్కడవుంది పొందేమార్గం
ఇదే సరైన పరికించు మార్గం
బ్రహ్మనందాన్ని పొందే మార్గం.
అందరూ నన్ను నాస్తికుడంటారు
అదేదో నాకు తెలియదు.

చెప్పలేను ఒకరికి సహాయపడగలనని
కానీ చెప్పగలను ఎవరినీ ద్వేషించలేనని
చెప్పలేను ఒకరికి సహాయపడగలనని
కానీ చెప్పగలను ఎవరికీ హానీ తలపెట్టనని.

భావవీచిక 20

చైతన్యం

ఓ ఉషస్సులో దీని జననం
ఓ మధ్యమ సమయంలోని ప్రభంజనం
ఓ అస్తమయంలో దీని విలీనం
— ధనికొండ వెంకటేశ్వరి
Hyderabad, AP

అందరూ నన్ను నాస్తికుడంటారు
అదేదో నాకు తెలియదు.

వేరులేని వారిని వేరుతో పిలుస్తారు
ఆకారంలేని వారికి ఆకారమిస్తారు
ఎవరిపనులు వారే చూసుకుందుకీ ప్రయత్నం
ఎవరి శరీరాన్ని వారే మోయజూస్తారు
ఫలితంలేదని తెలిసినా! అదే వింత!
సర్వత్రా ఉన్నవానికి గుళ్ళు కడుతారు
కానీ రోడ్లవైన బ్రిడ్జికింద
కంచెప్రక్క చెట్లకింద నివసించే
ఇళ్ళులేని దేవుళ్ళను చూసేందుకేమీ లెక్క
సర్వజ్ఞునికే జ్ఞప్తి చేస్తారు
చేయతగినవీ చేయతగినవీ అంటూ
భగవంతుడ్ని ప్రేమిస్తానంటారు చాలా
చుట్టూవున్నవాళ్ళని కఠినంగా హింసిస్తారు
దేవుళ్ళని పూజిస్తాం అంటూ గర్విస్తారు
సాటివాళ్ళను హీనంగా చూస్తారు
ఆచారవ్యవహారాలు తు.చ. పాటిస్తారు
ప్రార్థనాగీతాలు వల్లెవేస్తారు
వీటితో ఏ దేవలోకానికి చేరచూస్తారు
ఇక్కడవున్న ఈ ప్రపంచాన్నే అలక్ష్యం చేస్తారు
పునర్జన్మమీద దృఢసమ్మతంతో వుంటారు
ఇప్పుడున్న ఈ విలువైన జీవితాన్ని మరచిపోతారు
రాళ్ళరప్పలకు చేస్తారు పాదాభిషేకాలు
బీదబిడ్డల ఆకళ్ళనే మరచిపోతారు
మానవహక్కులనే హరిస్తారు
మానవశక్తినే శంకిస్తారు
ఎక్కడో ఉన్నదానికి అరులు చాస్తారు
ఇక్కడే వున్నదాన్ని గుర్తించలేరు
ఎప్పుడూ మనమార్గాలు కలువలేవు
బహుశా అవి సమాంతరరేఖలు కాబోలు!

అందరూ నన్ను నాస్తికుడంటారు
అదే నాకు తెలియదు.

— అంగ్లమూలం: ప్రేమ్ సి. విద్యార్థి
— అనువాదం: జి. అనసూయా రెడ్డి
Mississauga, ONT

నా చెలి

నా చెలి కన్నులు
విచ్చిన పూరేకులు
నా గుండెల లోతులో
దింపెను పిడిబాకులు

— ఇందిర
Suffern, NY

తెలుగు — వెలుగు

ఆత్మీయులకు దూరమైనా జ్ఞాపకాలతో
నీ హృదయం కరుగు
అంతలేని జీవనపోరాటంలో నీదొక
అనంతమైన పరుగు
అయినా స్వయంకృషితో సాధించినా
అవి ఎంతైనా తరుగు.

కావాలి నీలోన వివేకం, విజయానికొక
ప్రత్యేకమైన సాగుగు
ఈ అధునాతన జీవనవిధానంలో నీ
ఆత్మవిశ్వాసం ఎంతో వెరుగు
అందువలన సుఖసంతోషమాలెన్నో నీకు
అతిగా ఒరుగు.

కులమత విద్వేషాల నడతకు
తప్పుడు చిరుగు
జాతి ప్రాంతభేదాల పోకడకు
ఎప్పుడూ విరుగు
నీలోని శాంతి సామ్రాజ్యత్వాలకు
ఇక్కడ మెరుగు.

మనలోని సమభావంతో ఎన్నెన్నో
బాధలు తొలుగు
సహజీవనసారం చూపుతుంది
సరిక్రొత్త జీలుగు
అదే పదివేలుగా సుఖసంతోషాలెన్నో
నీలో కలుగు.

గత భవిష్యత్ కాలయోచనలేకుండా
సదా ఆనందంగా మెలుగు
ఈ పడమర ప్రపంచంలో నీ ప్రవర్తనే
ఒక ఘనమైన వెలుగు
ఈ సనాతన ప్రజలందరూ గుర్తించాలి
నీలోని వరమైన తెలుగు.

— ప్రసాద్ దొండపాటి
Toronto, ONT

కొత్త కుంపట్లు

ఈ దేశంలోని తల్లిదండ్రులకు
ఈడొచ్చిన ఆడపిల్లలేకాదు
ఎదిగిన మగపిల్లలూ
గుండెలమీద కుంపట్లే!
నిరుద్యోగులైతే!

— ఉప్పల అప్పలరాజు
Visakhapattanam, AP

పదిళ్ళల్లో వెలిగే బిళ్ళలి
పది కాలాలు వెలిగే బిళ్ళలి
పది వత్సరాల తిలుగుబిళ్ళలి

అమెరికా

కూనపురి వేంకటచలపతి శర్మ, Flushing, NY

జంఘాలశాస్త్రీ ఉపన్యసిస్తున్నాడు. ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః. సోదరీ సోదరులారా! మనమిప్పుడు ఎక్కడున్నాము? మనమున్న దేశము పేరే మిటి? 'అమెరికా' ఎవరో కేకశారు. ఆహా! ఏమి యీ పేరు! ఎంత సుందరమైన పేరు! మళ్ళీ మళ్ళీ అనండి. అందరూ కలసి అనండి. ఎన్నిసార్లు విన్నా వినాలనిపించే పేరు. దేశం పేరులోనే యింత సాగసు గుబాళిస్తే, దేశంలో ఎంత సాగసుందో! అయ్యా, నిజంగా యీ దేశం పేరును గురించి చెప్పాలంటే చాలా వుంది. 'చెప్పేదేదో' త్వరగా చెప్ప వయ్యా' ఇంకొకరి కేక. 'అయ్యా! అంత తొందరెందుకు? నిదానమే ప్రధానము. శ్రద్ధగా వినండి. అసలు ఈ దేశముపేరు 'అమరదేశము'. అమరదేశమే వాడుకపరంగా మార్పుచెంది 'అమెరికా' అయింది. అమరులు అంటే దేవతలు. దేవతలుండే లోకం స్వర్గం. అందుచేత యీ దేశం స్వర్గలోకమే. ఇప్పుడు తెలిసిందా! మనమెక్కడున్నామో! 'చాల్లేవయ్యా, నీ అతి తెలివితేటలు' మరొకరి కేక. 'అయ్యా, నావి అతి తెలివితేటలు కావు. భారతదేశంలో 'కాశీ' నగరం తెలుసుకదా. ఆనగరం పేరు వారణాసి. కానీ, వాడుకలో అది 'బెనారస్' అయింది. ఇప్పుడు మళ్ళీ 'వారణాసి' అని తప్పు దిద్దుకున్నాము. ఇంకా వినండి. 'బెజవాడ' తెలుసుకదా! అసలు పేరు 'విజయవాడ'. వాడుకలో 'బెజవాడ' అయింది. మళ్ళీ 'విజయవాడ' అంటున్నాము. మా నాయమనమ్మ 'ప్యాంటు'ను(pant) పంట్లాము అనేది. మా తాత 'మెట్రిక్యులేషన్'ని(Matriculation) 'మిట్లేషన్' అనేవాడు. ఇలా చాలా చెప్పకోవచ్చు. ఇప్పుడేమంటారు. నాకు తెలివితేటలు చాలా తక్కువ. 'OK, go ahead' మరో కేక. 'అయ్యా యీదేశం పేరుకు ఆధ్యాత్మికపరంగా చాలా ప్రాముఖ్యత వుంది. వినండి. సకల ప్రపంచానికి, వేదములకు 'ఓం'కారము మూలము. 'ఓం'కారము పరబ్రహ్మ స్వరూపము. కృష్ణ యజుర్వేదంలోని తైత్తిరీయ ఉపనిషత్తులలో 'ఓం'కారమును గూర్చిన ప్రశస్తి చాలా విశదముగానున్నది. (ఓం ఇతి బ్రహ్మ. ఓ ఇతి ఇదేగం సర్వం). ఆహా! ఏమి ఈ 'ఓం'కార ప్రశస్తి! 'అసలు విషయానికి రావయ్యా' ఎవరో అరుస్తున్నారు. 'అసలు విషయమే చెబుతున్నాను. 'ఓం' కారము ఒకటే అక్షరమనిపించినా, అందులో మూడు అక్షరాలున్నాయి. 'అ'కార, 'ఉ'కార, 'మ'కార సమ్మేళనమే 'ఓం'కారము. ఏకత్వంలో అనేకత్వం ఉంది. ఇక వినండి. 'ఓం'కారములోని మూడు అక్షరాలలో, రెండు అక్షరాలు, అంటే 'అ' 'మ'లు యీదేశం పేరులోని మొదటి రెండు అక్షరాలుగా నిలిచాయి. 'అ' 'మె'రికా. ఇప్పుడు తెలిసిందా! ఓంకారానికున్న ప్రశస్తి, యీ దేశం పేరులోనే వుంది.'

'అబ్బ, ఏం సుత్తి కొట్టావయ్యా,' ఎవరో కుర్రకారు గొణిగారు.

'ఏమంటున్నారు? ఆపమంటున్నారా, అట్లాగే, ఓం శాం...'

'నీకు చెముడు కూడానా, పూర్తిగా చెప్పవయ్యా' బిగ్గరగా అరుపులు.

'అయ్యా నాకు చెముడులేదు వినండి. ఈ దేశం పేరు స్వర్గం పేరును సూచిస్తుంటే, దేశం లోపల స్వర్గంలాగానే వుంది. స్వర్గలోకంలో వుండే విషయాలు వినండి. అక్కడ ఏవస్తువుకా కొంత వుండదు. ఇక్కడా అంతే. స్వర్గం భోగభూమి. ఇదీ అంతే.'

'శాస్త్రీ! యీ దేశంలో వుండే కష్టాలు నీకు తెలిసినట్లు లేవు' ఒక కేక.

'అయ్యా నాకు తెలుసు. ఇక్కడ స్వర్గసుఖాలను చెబుతున్నాను. కష్టాలు లేవని చెప్పలేదు. అయినా ఒక్క విషయం. నేను చాలా మందిని అడిగాను, ఇక్కడ ఎన్నాళ్ళనించి ఉంటున్నారని. దాదాపుగా అందరూ చెప్పారు. 15, 20సంవత్సరాల నుంచీ ఉంటున్నామని. మరి ఇన్ని కష్టాలనుభవిస్తూనే, వుంటున్నారు. అంటే యీ కష్టాలు సుఖానుభూతులేమో! మీరే చెప్పండి. అంతే కాక స్వర్గంలో కష్టాలు లేవని నేను చెప్పలేదు కదా.'

'స్వర్గంలో విషయాలు చూసొచ్చినట్లు చెబుతున్నావే' ఎవరిదో కేక

'అవును, నేను స్వర్గం నుండే వచ్చాను. నేనిప్పటివాడను కాను. పీరి కాపుర (పీరాపురం) మహారాజావారు జీవించినకాలంలో, నేను చేసిన మంచి పనుల ఫలితంగా, నా మరణానంతరం నేను స్వర్గానికి వెళ్ళాను. నేన స్వర్గానికి వెళ్ళేటప్పటికి, అక్కడ పద్ధతులు చాలా అధ్యాత్మంగా వున్నాయి ఆరోజుల్లో పాపం చేసేవాళ్ళు చాలా తక్కువ. ఇప్పటి దారుణ పద్ధితులు ఆ నాడు లేవు. అన్ని దేశాలలోనూ మంచివారే ఎక్కువ కనుకనే, రెండువందల సంవత్సరాలకు పూర్వం నుండే, పుణ్యం చేసినవారూ, మంచివారు, మరణానంతరం స్వర్గానికి రావటంవల్ల, స్వర్గం అంతా కూడా, చాలా యిరుకుగా తయారయింది. వీరందరికీ వసతి చూపించటం, ఇంద్రుడికి శిరో భారమయింది. తన అంతరంగికులతో ప్రత్యేక సమావేశం ఏర్పాటు చేశాడు. కొన్ని సూచనలు వచ్చాయి పూర్వం విశ్వామిత్రుడు, త్రిశంకునికోసం మరో స్వర్గాన్ని సృష్టించాడు. అదే విధంగా యింకో స్వర్గాన్ని సృష్టిస్తే ఎలాగుంటుంది? బాగానే వుంది, కాని అధిపత్యం తాలూకు సమస్యలు తలెత్తుతాయి. అందుకని యింకో స్వర్గం సృష్టించేకంటే, భూలోకంలోనే ఏదో ఒక దేశాన్ని స్వర్గంగా పరిగణిస్తే బాగుంటుందని నిర్ణయం చేశారు. భూలోకం అంతా ఒకసారి పరీకించారు విశాలమైన భూభాగం యిక్కడ కనుపించింది. ఆహా! ఏమి యీ దేశం అద్భుతం. ఈ దేశానికి 'అమర' దేశం అని ఇంద్రుడే నామకరణం చేశాడు. వాడుకచేత భాషలోని పదాలు, అరిగిపోతాయి, తరిగిపోతాయి పూర్తిగా అదృశ్యమైపోతాయి. ఇప్పుడు తెలిసిందా? ఈ దేశం పేరుకు వున్న పూర్వ చరిత్ర! తరవాత వినండి. జనసమృద్ధంగావున్న స్వర్గంలోనుంచి కొంతమందిని యీదేశానికి పంపడానికి యింద్రుడు ప్రయత్నంచేశాడు. కాని అక్కడవారు ఒప్పుకోలేదు. నిరాహార దీక్ష చేస్తామన్నారు. ఆ సమయంలోనే నేను స్వర్గానికి వెళ్ళటం తలపించింది. బృహస్పతులవారి మధ్యవర్తిత్వం ఫలితంగా ఒక ఒప్పందం కుదిరింది. సంవత్సరానికి 'యింతమంది చొప్పున స్వర్గంనుంచి యీ దేశానికి పంపిస్తున్నారు. ఈ పద్ధతే, కొన్ని మార్పులతో 'IMMIGRATION'గా యిక్కడ అమలు జరుపబడుతోంది. ఈ మధ్యనే బృహస్పతులవారు ఒక క్రొత్త ఉపాయం కనిపెట్టారు. మరణానంతరం స్వర్గానికి వచ్చి, తరవాత వంతులవారి అమెరికా వచ్చే బదులు, పుణ్యం చేసినవారు, ప్రతి దేశం నుండీ, దేహంతోనే అమెరికా వెళ్ళవచ్చు. ఆ విధంగా కొత్తగా స్వర్గానికి వచ్చేవారిసంఖ్య తగ్గుతుంది. అందువల్లనే ప్రతి దేశంనుండీ గత కొద్ది సంవత్సరాలుగా, విరగబడిన పుణ్యాత్ములు అమెరిగా వస్తున్నారు. అందుకనే, అమెరికా వెళ్ళేవారిని 'ఎంత పుణ్యం చేసుకునా రయ్యా' అని అంటున్నారు. ఇక నా సంగతి వినండి. ఈ సంవత్సరం నుండి యీ దేశానికి పంపబడేవారి పట్టికలో నా పేరు వున్నది. అందుకే నేనిక్కడకు వచ్చాను. స్వర్గంలో వుండే కష్టాలు కూడా చెబుతాను వినండి

ప్రస్తుతం స్వర్గంలో వారికి తిండి లేదు. ఎందుకని! భూలోకంలో మానవులు యజ్ఞ యాగాదులు, దాన ధర్మాలు వగైరా చేయటం వల్లనే స్వర్గంలో వారికి యింతవరకూ పబ్బం గడిచింది. కాని, మీకు తెలుస గదా! భారత దేశంలో ఆధ్యాత్మికచింతన తగ్గింది. పూజలు తగ్గాయి. ధర్మ కర్మాచరణ తగ్గింది. తత్ఫలితంగా స్వర్గవాసులకు పిట్టంగట్టింది.

ఎవరో అరుస్తున్నారు. 'ఈ దేశంలో ఇప్పుడు దేవాలయాలు కట్టారు అన్ని రకాల పూజలు చేస్తున్నారు. ఇక్కడ వేదాలు కూడా నేర్పుతున్నారు యివి స్వర్గంలోవారికి ఉపయోగపడటం లేదా?'

జంఘాల శాస్త్రీ చెబుతున్నాడు. 'అయ్యా, యీ విషయాలు స్వర్గంలో వారికి తెలుసు. కాని యిది కర్మ భూమి కాదట. ఇది కూడా అపర స్వర్గమే కదా. అందుకని ఈ తిండి వారికి ముట్టడం లేదు. ఈ భూమిని కర్మ భూమిగా మార్చి, యిక్కడినుంచైనా స్వర్గలోక వాసులకు తిండి సంపాదిద్దామని యింద్రుడు తీవ్రంగా ప్రయత్నం చేస్తున్నాడు. ఈ దేశప అదృక్కుతో మంతనాలు జరుపటానికి తపాతహలాడుతున్నాడు.

అయ్యా! ఆ మంతనాలు ఫలప్రదం అయినా, ఇక చూడండి. ఈ దేశ పరిస్థితి ఎలా మారుతుందో! ఇక, యిక్కడ యజ్ఞ యాగాదులు, హోమాలు, తపస్సులు, దానధర్మాలు ఆచరింప బడతాయి. అహో, కృత త్రేతా యుగా కాలాన్ని మీరందరూ చూడవచ్చు. అంతే కాదు. ఏ దేశానికయినా స్త్రీల సౌభాగ్యమే దేశసౌభాగ్యము. ఇక చూడండి, ఈ దేశంలో యిప్పుడున్న స్త్రీలలో మార్పు వస్తుంది. వీరి ఆచార వ్యవహారాల్లో, కట్టుబొట్టులలో కనీవినీ ఎరుగని మార్పు వస్తుంది.

కత్తెర జుట్టు పోతాయి. ఉంగరాల జుట్టు పోతాయి. వాలు జడలు వస్తాయి. చుట్టముడులొస్తాయి. పొపిడి జుట్టులొస్తాయి. సోమిదేవి కొప్పు లొస్తాయి. మగవారు ధరించే కంఠకాపీనాలను (necktie) యిక ఆడవారు విసర్జిస్తారు.. యీ స్త్రీల చేతులనిండా గాజులు, ఒడ్డాణములు, పంకీలు, పొపిడి బిళ్ళలు, జడ కుప్పలు, కాళ్ళకు కడియాలూ, ఒకటేమిటి, సత్యభా మాదేవికి పున్నన్ని ఆభరణాలు ధరిస్తారు. లంగా ధారిణులు, పట్టుచీర పడుచువారు, నేత చీరల నాయనమ్మలు, ఇటువంటి స్త్రీలతో, యీ దేశం కళకళలాడుతుంది. అయ్యా, ప్రపంచ దేశ స్త్రీలలో, భారత స్త్రీలు జాతి రత్నములు, ఆణి ముత్యములు, వజ్ర ప్రతునకలు. మన స్త్రీ లందరూ శ్రావణ మాసంలో మంగళగౌరి వ్రతాలు, వరలక్ష్మీ వ్రతాలు, నోములు, ఉద్యాపనలు చేస్తారు. సంక్రాంతికి సందె గొబ్బిళ్ళు, ఇంటింటికి తిరిగే పేరంటాలు, శనగల వాయిదాలు, భోగిమంటల మహోత్సవాలు, ఎన్నెన్నో. ముత్తైదువులు పేరంటానికి వీధులలో నడుస్తూ వెడుతున్నప్పుడు, వారు కట్టుకున్న పట్టు చీరల కుచ్చెళ్ళు చేసే సప్తశ్రీ ముందు, శాస్త్రీయ సంగీతపు రాగాలలోని సరిగమలు మూగపోతాయి. సంగీత కళాకారుల గాత్రాలు బొంగురుపోతాయి. యీ స్త్రీల ముఖ కాంతి ముందు సూర్యుని వెలుగు మసకపారుతుంది. చంద్రుడు చిన్నబోతాడు.' ఎవరో అంటున్నారు 'శాస్త్రీ, నీ ఊహగానం అద్భుతం.' జంఘాల శాస్త్రీ అంటున్నాడు. ' అయ్యా, నావి ఊహలు కావు. ఒక సంఘటన జరిగింది. అది విన్న తరువాత నా ఊహ సరైనదో కాదో చెప్పండి.

ఈ మధ్య న్యూ జెర్సీ లో ఒక యింటికి నేను పెళ్ళిపెద్దగా వెళ్ళాను. నాతో కలుపుకుని, అక్కడ వున్నవారు ఆరుగురు. పెళ్ళికూతురు, పెళ్ళి కొడుకు, ఆయింట్లోని దంపతులు, పురోహితుడు, నేను. పెళ్ళికొడుకు పదహారేళ్లాల తెలుగువాడు. పెళ్ళికూతురు ఆస్ట్రేలియా కన్నెపిల్ల. కాకి ముక్కుకు దొడపండులాంటి జంట. వివాహం శాస్త్రోక్తంగా జరిగింది. ఆ పిల్ల నాలుగు గంటలసేపు వివాహతంతులో భాగం పంచుకుంది. పురోహి తుని గుట్టుపు పరుగు మంత్రాలకు ఆమె కళ్ళెంపట్టి లాగుతోంది. ఆమె శరీరము మేలిమి బంగారు వన్నె. నుదుట కల్యాణ తిలకము. కళ్ళకు కాటుక, చేతులకు గాజులు, బుగ్గన చుక్క. కాళ్ళకు పసుపు పారాణి. పసుపు కొమ్ముతో మాంగల్యము. ఆమె నాకు నమస్కారం చేయటానికి చేతులు చాపినప్పుడు, కుంకుమ లేని నా నుదురు, ఆమె చేతి కాంతిలో ప్రతిబిం బించింది. అయ్యా, ఆమె ప్రౌఢ సరస్వతీ దేవి. ఆమె యందు, నాకు పుత్రికా భావము స్ఫురించి, నా మనస్సు కలత చెందింది. ఇక మనవాడు ఎలా వున్నాడు? బక్క చిక్కిన గేడి రూపము. వికారంగా లేకపోయినా, అందగాడు మాత్రం కాదు. వీరి దాంపత్యం ఎంత కాలం నిలుస్తుంది? అన్న ఆలోచనకు ఆ అమ్మాయి పలకరింపు అడ్డం కొట్టింది. ఉన్న నలుగురూ తిండికోసం వేటాడుతుంటే, యీ పిల్ల నాకు పాదాభివందనం చేసి ' బాబాయిగారూ, ఆశీర్వదించండి.' అని అన్నది. 'లక్ష్మీనారాయణ వివ, అన్యోన్న అనురాగ దంపతీ యుక్తా భవ.' అని ఆశీర్వచనం మనసారా చేశాను. సమయం దొరికింది కదా అని, ఆ అమ్మాయితో 'అమ్మా నేనొక విషయం అడగొచ్చా' అన్నాను.

'బాబాయిగారు, తప్పకుండా అడగండి.' అని అన్నది.

'ఏమి చూసి యీ అర్చకుడుని కట్టుకొన్నావమ్మా?'

ఆ అమ్మాయి చెబుతోంది. 'బాబాయిగారూ, మీరు పెద్దవారు. నేను చెప్పదగ్గదానిని కాను. మీకు తెలిసిన విషయమే కదా!'

'అహో, నిద్రా, భయ, మైథునాచ

సామాన్య మేతత్ పశుభిః నరాణాం'

దీని అర్థం మీకు తెలియనిది కాదు కదా! తిండి, నిద్ర. భయం సంసార సుఖ వాంఛ యీ నాలుగు జంతువులకి మానవులకు సమా నమే, కానీ సంసార సుఖానికి బాహ్య సౌందర్యము ప్రధానం కాదు బాబాయిగారూ, మేమిద్దరమూ ఆస్ట్రేలియాలో వైద్య కళాశాలలో సహ ధ్యాయులము (classmates). నా భర్త కంటే ధనవంతులు, అందగాళ్ళు అన్ని విషయాల్లోనూ ఆరి తేరినవారు చాలా మంది వున్నారు. కాని నా భర్త మేధా సంపన్నుడు. ఆంతరంగిక సౌందర్యవంతుడు, సద్గుణరాశి ఈయనలోని జాలి, కరుణ, పరోపకార బుద్ధి, మొదలగు ఆత్మ గుణాల చాలా మందిలో లేవు. పేదవారికి సేవ చేసే స్వభావం, తను వైద్య విద్యనభ్యసిస్తూనే యితరులకు ఉచిత వైద్య సేవ చేస్తున్న వెనం అధ్యాపక బృందానికే ఆదర్శవంత మయినది. అందుకనే, యాయన గుణగణాలన నేను పరిగణలోకి తీసుకున్నాను. ఈయన సహచర్యంలో పదిమందికి వైద్య సేవ చేసి జీవితం సార్థకం చేసుకోవాలన్నదే నా ధ్యేయం. బాబాయిగారూ యాయన నన్ను శల్య పరీక్ష చేశారు. వివాహం అయిన తరువాత ఏ కారణం చేతనయినా నేను యాయనను విడిచిపెడతానేమోనని. నేన ఆయన ముందు ప్రమాణం చేశాను. ఆయన నన్ను వివాహం చేసుకోకపోతే నేను ఆజన్మాంతం అవివాహితగానే వుంటాను. కాని ఆయనను ఒక కోరిక కోరాను. సహధర్మచారిణిగా నన్ను ఒప్పుకోకపోతే, ఆయన ఆశయ సాధనలో సహచారిణిగా నయినా పాలు పంచుకోనమ్మని. భగవంతుని అనుగ్రహంవల్ల ఆయన నన్ను అనుగ్రహించారు. మా దాంపత్యం కలకాలం నిలవాలని మీరు ఆశీర్వదించండి' అని మళ్ళీ నాకు పాదాభివందనం చేసింది.

నానోట మాట రాలేదు. 'అమ్మా, అమ్మా' అని మాత్రమే అనగలి గాను. నాకళ్ళు చెమ్మగిల్గాయి.

'అయ్యా, యిప్పుడేమంటారు. భారత స్త్రీల గృహాన్ని మెట్టినంటిని చేసుకొని, మన వారికి తలమానికము కగలిగిన యీ అమ్మాయి సంస్కారము మన భారత స్త్రీల సొత్తు కాదా? ఇప్పుడు చెప్పండి. నావి కేవలం ఊహలేనా?'

ఇంతలో అత్యవసర వైద్య సహాయశకలం (ambulance) చేసే శబ్దానికి సభలో అంతరాయం కలిగింది.

నాకు మెలకువ వచ్చింది.

నా మంచం ప్రక్కన వున్న గడియారంలో గణగణ శబ్దం వినిపిస్తోంది ●

ఈ వసంతమాసంలో

ప/ ఈ వసంతమాసంలో ఏ తోటలోనో కోయంటు పాడేవు ఓ కోయిలా
ఎవరు నేర్పారే చిన్ని కోయిల నీకు
హాయిగా పాడేవు కమ్మనీ రాగం....!ఈ వసంత!

చ/ గుబురు మామిళ్ళు పిందెలేసేను
చిగురు చిగురుకు చిన్ని చిలకలేనమ్మ
ఎగిరి రావే నీవు చిలకల్నిచూడ
మారాము చేయకే నా చిన్నికోయిల....!ఈ వసంత!

చ/ ఎండుకొమ్మలమీద ఎగిరెగిరిపాడేవు
ఎవరు వింటారనే వెక్రికోయిలరాణి
ఎంతకాలము నీవు ఒంటరిగపాడేవు
శృతికలిపి పాడవే చిలకలతోకూడి....!ఈ వసంత!

చ/ నీలినంగి అంచుల్లో తిరిగి తిరిగి అలసినావు
చల్లని మామిళ్ళలోన వదిగి కూర్చోవమ్మా
చిన్నారి చిలకలతో కలిసి గూడుకట్టుకుని
హాయిగా పాడవే అందాలశృతికలిపి....!ఈ వసంత!

— నాగలక్ష్మి కౌంకపాక
Schiller Park, IL

LAKSHMI VADAPALLI, M.D.

Board Certified in Internal Medicine

* SPECIALIZING IN DIABETES *

New Patients Welcomed

Accept Co-Med, Medicare, Pru-Care, Aetna
Metlife

(908) 821-0873

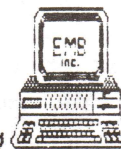
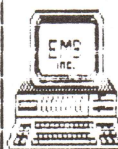
**3084 Highway 27
Kendall Park, NJ 08824**

Call for Hours and Appointment
Weekend and Evening Hours Available

ATTENTION PHYSICIANS!!!

MEDICAL CLAIMS PAPERWORK?

We take care of it all!

- Electronic claims processing
- Complete billing service
- Office computer assistance
- Electronic claims computer modules
- Payment made to doctor or patient
- Patient billing and paperless
- Insurance processing

**MEDICAL CLAIMS SHOULD NOT
BE A BURDEN.**

EFFICIENT MEDICAL BILLING, INC.

P.O. Box 5745

Trenton, NJ 08638-0745

(609) 883-3989

BHAVATH SAI ENTERPRISES

30 Marigold Lane • Marlboro • NJ 07746

Phone/Fax (908) 308-1709

For All Your Saree Needs

Marriages/Occasions/Latest Designs
Kanjeevaram, Mysore, Kosa Silks,
Kalakshetra, Venkatagiri, Faturu, Etc.

For Sumeet Asia Kitchen Machine

110V, 3 Year Warranty
Grinder, Blender, Food Processor
A Must For Every Indian Kitchen
Idly, Dosa, Vada, Chutney & More

For Tortilla Chef

110V Chapathi Machine
Quick, Clean & Perfect Chapathis
Roti, Puri, Batura, Alu Paratha, Etc.

Wholesale/Retail/Mail Orders Welcome

Rajeshwer Rao Kokkerala D.D.S.,

Cosmetic & General Dentistry

1418 Wythe Place
Bronx, NY 10452

(Near Grand Conc. & 171th Street)

Tel: (212) 681-8901
Tel: Eve: (914) 268-4920

F93019401: Alliance invited from well settled, electrical or computer engineer Arya Vysya boy for a fair-good looking, 24 yrs., 5'4½", B.Tech working girl in India. Swagothram-Ananthakula, Uncle's gotram - Elisetla. Pl. cl at (919) 469-4175 and ask for Madhavi.

M93113703: Alliance from caring, cheerful, educated ladies in mid 40's for a warm, respectable, professional engineer, very well settled, US Citizen, Widower. Please call (908) 287-3163.

M93113803: Telugu boy, 25 yrs, 5'10", fair, Software Engr. Working as Marktg. Dir. looking for Andhra girl with a college degree. Pl. w.r.to R. Vangara, 150 Wellington Dr. Bloomingdale, IL 60108, P: (708) 307-7686

M94013901: Correspondence invited 5 from Andhra Brahmin girls, Students/Greencard Holders, here/India for 37 yrs., 5'7", Systems Analyst working on H Visa. Planning to visit India Shortly.

Pl. w. to the following address.

*****
Address for Correspondence:
1 Woodlake Drive, Piscataway, NJ 08854. When responding to this address please send us the particulars of the respondent to be sent to the advertiser. Please note that TFAS, TJ or any of its members are not responsible for any consequences arising out of this column.

*****
For members of TFAS of good standing (for their immediate family like brothers, sisters daughters and sons) the matrimonial ad appears three consecutive times free of charge. If they would like to continue the ad for three times in a batch a written request has to be made. This is only to avoid repetition for a longer period. For non-members, the ad donation is \$5 per insert. We request the members not to insert on behalf of not-immediate family. Please request them to become members.

*****
Coding: 1st ltr. M or F. Next two digits: Month in which the ad appeared first. Next two digits: Serial Number, Next digit: No. of times appeared.

*****

ఎవరో????

నిదురించే పొదరింటిని నిలువెల్లా పూలు కదిలించినదెవరో? కరుణించినదెవరో? మధుమాసం వేళలో దరహాసం కురిపించి చిగురాకుల దారులలో దరిచేరిన చిరుగాలిని.

మూగదైన ఏకతార తీగను సవరించి శ్రుతిచేసినదెవరో? జలపాడినదెవరో? రాగమై కరగాలని గీతమై వెరగాలని సామగాన సాధనతో ఎదమీటిని కొనగోటిని.

చీకటిలో ఏకాకిని జీవితాన ఆదుకుని వెలుగుపూలు ప్రసరించిన వేలుపు ఎవరో? వెన్నెలగా చెలికన్నుల వేడుకగా వెలగాలని వేయిజన్నుల వెలుగై కలలుగనే నెలరాజును.

— దూసి ధర్మారావు
Sringavarapukota, AP

డబుల్ చూపు

ఒక పేషెంటు కళ్ళ డాక్టరుతో తనకు లన్నీ రెండు రెండుగా కనపడుతున్నాయని చెప్పాడు. డాక్టరు ఫ్రీట్ మెంట్ వ్రాసిచ్చి తన ఫీజు వంద రూపాయలు ఇస్తున్నాడు.

పేషెంటు యాభై రూపాయలే ఇవ్వడం చూసి డాక్టరు కోపంగా "ఏమిటీ నగమే ఇస్తున్నావు?" అని అడిగాడు.

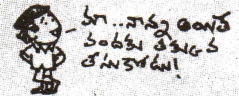
"నేనురెండు యాభై నోట్లు ఇచ్చాను సరిగా చూసుకోండి" అని వెళ్ళిపోయాడు పేషెంటు.

— డా. యశస్వి

చిట్టి - చిలకమ్మ

చిట్టి పాట్టి చిలకమ్మ
నీ నవ్వుల మాకు యివ్వమ్మ
నీవేనమ్మ మాయమ్మ
ఎప్పుడూ నీవు నవ్వుమ్మ
మాకానందం యివ్వమ్మ
అదియే మాకు ధనమమ్మ
యీ యింటికి నీవు వెలుగమ్మ
ఆనందం మాకు కలుగమ్మ
నీ నవ్వుల మాకు పూలమ్మ
యీ యిల్లే నందనవనమమ్మ
అంతకుమించిన ఆనందం
యింకేముంది చెప్పమ్మ

— కనకారావు సలాది
Visakhapatnam, AP

ఈ టైమ్ కే ...

* స్వీడుగా వస్తున్న స్కూటర్ తగిలి కింద పడ్డాడో కుర్రాడు.

వెంటనే ఆ స్కూటర్ వాలా స్కూటర్ ఆపి ఆ పిల్లవాడ్ని లేవదీసి

"ఇది తీసుకో బాబు. మీ నాన్నావాళ్ళకి చెప్పకు" అన్నాడు పది రూపాయలిచ్చి.

"అలాగేనండి. మరి రోజూ మీరీ టైముకే వస్తారా" అడిగాడా కుర్రాడు హుషారుగా.

— గొల్లపూడి శైలజ

TRAVELLERS CHOICE

1170 Broadway, Suite 1202

New York, NY 10001

Phone: (212) 532-4006

Fax: (212) 532-4120

LOW DISCOUNTED FARES ON
ALL AIRLINES - ALL YEAR AROUND
(DOMESTIC AND INTERNATIONAL)

SPECIAL CORPORATE RATES
FOR BUSINESS TRAVELLERS

DISCOUNTED GROUP RATES
AND
TOUR PACKAGES

ASSOCIATED OFFICES AT
MADRAS, HYDERABAD, BANGALORE, & TRICHY

KAMALA

Food & Spices of Asia

251 FRENCH STREET (ROUTE 27)
NEW BRUNSWICK, NJ 08901

(908) 246 - 8262

- * Full line of Indo-Pak & West Indies Groceries
- * Jewelry, Semi-Precious Stones, Crystals
- * Full range of video movies in Telugu, Hindi, Tamil, Malayalam, Kannada and Bengali
- * Fresh Vegetables on Tuesdays & Fridays

*****
Please bring this AD and get 10% of your bill donated to a temple of your choice.
*****

**Open Seven Days A Week
Rain or Shine**

9:00 AM to 8.30 PM

**Free Parking on Big Daddy Parking Lot
UPS Shipped on Mail Orders**

JYOTHI SILKS & JEWELS

19 RUTGERS LANE
PARSIPPANY, NJ 07054
201-882-2829 FAX 201-575-4482

IMPORTERS AND DIRECT MARKETTERS OF
PURE KANCHIPURAM SILK SAREES,
FINE CREPE SILK SAREES &
JADES & RICE PEARLS
22K GOLD JEWELRY.

EVERY SAREE IS ONE OF ITS KIND.

ALSO

WE TAKE ORDERS FOR CUSTOM MADE
22K GOLD JEWELRY
PURE SILVER ARTICLES, SILVER IDOLS & COINS
AS PER THE MODELS AVAILABLE WITH US OR
AS PER YOUR MODELS.

SPECIAL PRICES FOR
RELIGIOUS ORGANIZATIONS AND MARRIAGE PURCH./SE.

THE TELUGU FINE ARTS SOCIETY, INC.
(A TAX EXEMPT AND NOT FOR PROFIT CORPORATION)

తెలుగు కళా సమితి

MEMBERSHIP APPLICATION FORM

19____(New/Renewal)

MEMBER:

(Dr./Mr./Mrs./Ms.)

Last

First

SPOUSE:

(Dr./Mr./Mrs./Ms.)

Last

First

Maiden Name

CHILDREN/:

DATE OF

BIRTH

ADDRESS:

No.

Street

City

State/Zip Code

PHONE:

Home

Office

OCCUPATION:

Member's

Spouse's

I do not have any objection to publish my name/spouse's name/
children's names/children's ages/dates of birth/address/phone
number/my occupation/spouse's occupation/ in TFAS annual
directory. (PLEASE STRIKE OUT UNWANTED ITEMS)

SIGNATURE:_____

DATE:_____

MEMBERSHIP: ( ) LIFE \$150 ( ) FAMILY \$25/YR
US RATES ONLY ( ) SINGLE \$20/YR ( ) STUDENT \$15/YR
CANADA: ADDITIONAL \$80 FOR LIFE AND \$10 FOR OTHER MEMBERSHIPS

Please make checks to TELUGU FINE ARTS SOCIETY and mail along with
duly completed application form to:
Dr. Murty P. Bhavaraju, 1061 Vall Road, Parsippany, NJ 07054

Children of the members automatically becomes members of the TFAS
Youth Association. Children above 18, working and living away from home should
seek membership separately.

Telugu Jyothi is being sent every month to the
members of the Telugu Fine Arts Society by THIRD
CLASS BULK MAIL. The US Postal Authorities
told us that it normally takes one to three weeks to
deliver. We cannot afford to send it by First Class
Mail as it costs \$0.98 per issue. The Post Office will
not redirect the Third Class Mail unless specific
instructions are given to the mail person. When the
magazine is returned to TFAS, it is charged \$0.30 -
\$0.45 for each such returned issue. Therefore it is
imperative on the part of the members to send in
their CHANGES IN ADDRESSES. Telugu Jyothi is
the only Telugu Magazine published in the United
States and distributed nationally to all members since
1984 without fail. Please help us to help you.

Change in Address:

Name:_____

Address:_____

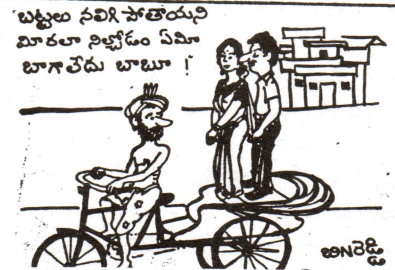
City/State/Zip Code_____

నంబై ఆరూ- నంబై ఏడో బాగా గుర్తు లేదు. భమిడిపాటి వారు నన్ను చూడ్డానికి బెజవాడ వచ్చారు. ఆ రోజు ఆదివారం. నాకు శెలవు గదా. తీరిగ్గా మూల్గా దుకుని, మధ్యాహ్నం భోజనం కాగానే చెరో పడక కుర్చీలో విశ్రమించాం. ఇంతలో ఒక యువ కవి హఠాత్తుగా ప్రవేశించి, తన స్వీయ కవితలు వినమని భమిడిపాటి వార్ని కోరాడు. నేను పదినిమిషాల్లో కళ్లు మూసాను. నాల్గింటికి మెళుకకు వచ్చింది. కవి కిశోరం చదువుతూనే వున్నాడు; కామేశ్వరరావు గారు కళ్లు తెరిచి అతని వంక చూస్తూనే వున్నారు. "అయ్యా, కొత్తగా ఇక్కడ ఆంధ్ర హోటల్ పెట్టారు, అంతా నేతి సరుకు, అక్కడ టిఫెన్ చేసి, తర్వాత క్లబ్ కు వెళ్తాం" అని వార్ని బయల్దేరదీశా. ఆ కవి తన కండ్లూరి సొంతం తీరకుండానే, బిక్కుమొగంతో వెళ్లిపోయాడు. దారిలో నేను భమిడిపాటివారితో "అయ్యా, మీరు సరదాగా ఈ గ్రామం వస్తే ఈ రోజు యీ శ్రవణ హింపేమిటి?" అన్నా. "ఏమిటి మీ ఉద్దేశం! నేను హాయిగా వున్నాను. వింటేగా బాధ. మీరు కళ్లు మూశారు, నేను చెవులు మూశాను; అంతే తేడా!" అని కామేశ్వరరావుగారు చమత్కరించారు.

త్రివేంద్రంలో వాక్పాఠశ్రయ శక్తి గల ప్రాసంగికుడు సుప్రసిద్ధ కె.పి. పిళ్ళెగారి ఉపన్యాసం జూబిలీ హాల్ హాల్లో ఫలానా తేదీ అని ప్రకటన, ప్రచురణ జరిగింది. ఆ రోజున త్రివేంద్రం వెళ్ళే ఉదయం రైలులో ఇద్దరి ప్రయాణికుల సంభాషణ: "ఎందాకా?" అని ఒక వ్యక్తి. "త్రివేంద్రం" అన్నాడు రెండవ వ్యక్తి. "ఈ రోజు అక్కడో ఉపన్యాసం" అని కూడా అన్నాడు. "ఓహో, ఆ తిక్క మనిషి పిళ్ళె ఉపన్యాసం వినదానికా?" అంటూ తిరస్కార భావంతో మొదటి వ్యక్తి అన్నాడు. "అవును" అన్నాడు రెండవ అతను క్లుప్తంగా. "చూస్తే నీకు ఇతర వ్యాపకాలేమీ లేనట్టుందే? ఎవరు ఎంటా రయ్యా ఆ పరమ బోరును. చేతులారా శిరోవేదన తెచ్చుకోవదానికా?" అని మొదటివాడు ఇంకా తూలి మూల్గాడాడు. "వెళ్ళక తప్పదు, నేనే ఆ కె.పి. పిళ్ళెని" అని నమ్రతతో అన్నాడు రెండవ వ్యక్తి. మొదటివాడు మాడు మొహంతో పక్క స్టేషనులో మరో పెట్టెలోకి వెళ్ళాడు.

స్వర్గీయ దేవులపల్లి కృష్ణశాస్త్రిగారి ఉపన్యాసం గుంటూరులో దివ్య జ్ఞాన సమాజ ఆవరణ వెనక జరిగింది. ఆ రోజే గుంటూరులో మస్తాను ఉరుసు. రైళ్ళూ, బస్సులూ తెగ రద్దీ. కృష్ణశాస్త్రిగారి సభకు హాజరైన వారు యాభై లోపే! "ప్రార్థుంటే జనం కోలాహలం చూచి, అబ్బ, నా ఉపన్యాసం ఎంటాన్ని వేలాది ప్రజలు కుతూహలపడ్తున్నారు కాబోలు అనుకున్నాను సుమా! వాళ్లంతా మస్తాను ఉరుసు చూడ్డానికా!" అని ఆ గేయ కవి సున్నితంగా తనపై జోక్ వేసుకున్నాడు. (వాస్తవానికి, సగటు ఆంధ్రుని సాహిత్య భిమానం మీద నాజాకుగా వేసిన చురక!)

నా హృదయంలో

నా హృదయంలో నిదురించే ప్రయతమా
మేలుకో....మేలుకో....మేలుకో.... **హృదయంలో!**

క్షణము నీవు కనుమూస్తే
తక్షణమే అదను చూచి
పరులార్చురు నన్నుబట్టి
మోహంలో బడద్రోతురు.... **హృదయంలో!**

వారిని వారించలేను
నమ్మి నినె వరించి నాను
కామాదులబారి నుండి
కాపాడగ లే వేగమె.... **హృదయంలో!**

నీమీదే నా ధ్యాస
నీ వైనే నా ఆశ
నీ కొరకే నా పరువం
నీ కొరకే నా సర్వం.... **హృదయంలో!**

నీ వైనే నా మనసు
తెలుసు నీకు నా మనసు
మాటలు వేయేటికి? నా
స్వామివి ముమ్మాటికి.... **హృదయంలో!**

కపటనిద్రమాని నీ
కొగిట నను చేర్చుకో
క్షణమైనా నీ కొగిలి
కలకాలం సుఖమురా.... **హృదయంలో!**

నా హృదయంలో నిదురించే ప్రయతమా
మేలుకో నన్నేలుకో నీ యధేచ్ఛగా.... **హృదయంలో!**

— మంత్రవాది శ్రీరామమూర్తి
Edison, NJ

(అమెరికాలో) లోటు

దేశగొప్పతనానికి లేదు లోటు
Budget మాత్రం లోటు.

దేవాలయాలకు లేదు లోటు
భిక్షులకే లోటు.

పాఠకులకు లేదు లోటు
రచయితలకే లోటు.

ఆంధ్రులకు లేదు లోటు
Unity యే లోటు.

ఆశయాలకు లేదు లోటు
ఆచరణకే లోటు.

బాధ్యతలకు లేదు లోటు
మోయడానికే లోటు.

గొప్పకబుర్లకు లేదు లోటు
బ్రతకడానికే లోటు.

చేతనిండా పనికిలేదు లోటు
వ్రాసాంతికే లోటు.

Indiansకి లేదు లోటు
ఏకత్వమే లోటు.

మనవాళ్ళకోసం లేదు లోటు
ఇంట్లో వెద్దదిక్కే లోటు.

భాషలకు లేదు లోటు
Communication కే లోటు.

Credit Cards కు లేదు లోటు
తీర్చేదానికే లోటు.

మిథ్యా గౌరవానికి లేదు లోటు
ఆత్మపరిశీలనకే లోటు.

లోట్లు చెప్పకొనేదానికి లేదు లోటు
సహనానికి రానీకు లోటు!
చిరునవ్వుకి రానీకు లోటు!
ధైర్యానికి రానీకు లోటు!

— బేతనపల్లి బోస్
Fairlawn, NJ

స్వర్గీయ శ్రీ కాకాని వారితో నా గతస్మృతులు

తోటకూర అప్పారాయవర్య, IRVING, TX

స్వర్గీయ కాకాని వెంకటరత్నంగారి పేరు నేను విన్నది 1942లో. ఆ రోజులలో నేను కుందేరు మూల లంక ఆశ్రమంలో చదువుకుంటూవుండే వాడిని. ఆనాటికి నా వయస్సు 15 సంవత్సరములు. ఈ ఆశ్రమం రైవిస్ కాలువ ఒడ్డున కుందేరు, కాటూరు, పొట్లపాడు, కడవకొల్లు గ్రామాలకు మధ్యగల ప్రదేశంలో అటు కాటూరు వెళ్ళే పంట కాలువ యిటు రైవిస్ కాలువకు మూలమీద లంకలా వుండే ప్రదేశంలో వున్నందువల్ల దీనికి మూల లంక ఆశ్రమం అని పేరు వచ్చింది. యిప్పుడు ఆ ఆశ్రమం లేదు, దాని నిర్వాహకులూ లేరు. ఈ ఆశ్రమం చూపరుల దృష్టిలో వేదాధ్యయన కేంద్రంగాను, హిందీ విద్యాలయంగాను, తేనెటీగల పెంపక కేంద్రంగాను వుండేది. కాని వాస్తవంగా ఈ ఆశ్రమ కార్యకలాపాలు పై మూడు విషయాల వరకే పరిమితం కాదు. యిది దేశ స్వాతంత్ర్య పోరాటోద్యమాలు జరిగే కీలకసమయాలలో రహస్య సమావేశ కేంద్రం గాను నాయకుల సందేశాలను విప్లవ భావాలను జిల్లా నలుమూలలా వెదజల్లే కార్యక్రమాలకు ఆటపట్టుగాను కూడా వుంటుందన్న రహస్యం అటు బ్రిటిష్ పరిపాలకులకుగాని, యిటు స్వాతంత్ర్య పోరాటాలను వ్యతిరేకిస్తూ పరదేశ రాజకీయ వ్యామోహంలో మునిగి తేలుతున్న నాటి రాజకీయ పార్టీలకుగాను 1942 క్విట్ ఇండియా ఉద్యమం పూపందుకునే వరకూ తెలియనే తెలియదు.

ఆశ్రమ కులపతిగా సంఘ సంస్కర్త కవిరాజ శ్రీ త్రిపురన్నేని రామస్వామిగారు అనుచరులైన కీర్తిశేషులు శ్రీ పాలడుగు శేషాచలాచార్యగారుండేవారు. ఆనాడు స్వాతంత్ర్య పోరాటాలలో మున్ముందుకు దూసుకుపోతున్న స్వరద్రూపి, ఆజానుబాహు, ధృఢకాయుడు అయిన శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం, శ్రీ అన్నే అంజయ్యగార్ల పేరు అంతేవాసిగా వుండేవారు. వీరు 1857 విప్లవోద్యమాన్ని 'భారత స్వాతంత్ర్య ప్రథమ యుద్ధం' అనే పేరుతో గ్రంథాన్ని రచించి బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ కన్నెర్రకు గురియైనవారు. ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వం యీ గ్రంథాన్ని నిషేదించింది. దీనిని చదివినా, దగ్గర వుంచుకొన్నా జైలు ప్రాప్తేనని ప్రకటించింది.

గాంధీజీ పిలుపు మేరకు ఆసీతు హిమాచల పర్యంతం 1942 ఆగస్టు తొమ్మిదివరకే తేదీన జరుప తలపెట్టిన క్విట్ ఇండియా ఉద్యమ విజయం కొరకు కృష్ణా జిల్లాలో ముఖ్యంగా ఈ ప్రాంత కార్యకర్తలను సమాయత్తం చేయడం, ప్రజలకు ఉద్యమ విలువలను గూర్చి వివరించడం, మొదలగు కార్యక్రమాలను శ్రీ వెంకటరత్నంగారు చేపట్టారు. ఆరంభంనుండి శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నంగారి నాయకత్వంలో ఆనాడు కార్యకర్తలుగా వున్న ప్రముఖులు సర్వశ్రీ కలపాల సూర్యప్రకాశరావు, పిడికిటి రామకోటయ్య, వెల్లంకి పూర్ణచంద్రయ్య, కుర్రా వెంకటరత్నం, నాగులపల్లి సీతారామయ్య వగైరా లేకాక అనేక గ్రామామనుండి కార్యకర్తలు ప్రభుత్వంచే అరెస్టు వారెంట్లు విధించబడి అజ్ఞాతవాసం చేస్తున్న కాంగ్రెస్లో గల అతివాదులు, మితవాదులుగా గల నాయకులు కార్యకర్తలంతా 1942 ఆరంభంనుండి వారానికో పదిరోజులకో అర్ధరాత్రివేళ ఈ ఆశ్రమానికి వచ్చి సమావేశం అవుచుండేవారు. తీవ్ర ఆవేశ కావేసలతో తర్జన భర్జనలతో రాత్రంతా చర్చించి గ్రామాలలోగల ఉద్యమాభిలాషులకు తగు సూచనలు ప్రజలకు ఉద్యమావశ్యకతా వివరములను కరపత్రాల రూపంలో తయారు చేసి 'సైక్లోస్టైల్ మిషన్' పై కరపత్రాల రూపంలో తీసేవారు. ఆ కాపీలను తీసుకుని తెల్లవారే సరికి నిద్రీత ప్రాంతం ప్రకారం గ్రామాల వెంట వివిధ కార్యస్థానాలకు వారు వెళ్ళిపోయేవారు.

ఆరాత్రి వేళ ఉపయోగించిన 'సైక్లోస్టైల్ మిషన్' ను ఇతరుల కంట పడకుండా భద్రపరచవలసిన బాధ్యతతోపాటుగా కాటూరు, పొట్లపాడు, కడవకొల్లు, వీరవల్లి గ్రామాలలో కరపత్రాలను రహస్యంగా వీధులలో పడవేసి వచ్చే బాధ్యత కూడా నాపై మోపబడుతూ వుండేది. ఇదే

విషయాన్ని స్వర్గీయ కలపాల సూర్యప్రకాశరావుగారు తాను రచించిన 'కృష్ణా జిల్లా స్వాతంత్ర్య పోరాట చరిత్ర' అనే గ్రంథంలో కూడా పొందు పరచిరి కుందేరు గ్రామంలో కరపత్రాలను పడవేసే బాధ్యత కుందేటి వాస్తవ్యుల కుందేటి లక్ష్మీ నరసింహంగారి కుమారుడు శ్రీ సీతారామస్వామి గారికి ఒప్పించబడింది. ఈ వ్యవహారం ఏ మాత్రం బయట పడినా శ్రీకృష్ణ జన్మస్థానమే శరణ్యమన్న సంగతి వేరుగా చెప్పనవసరం లేదు. దేశమంతా ఉద్యమ తీవ్రత అందుకొనే యున్నది. అదే స్థితిలో ఈ 'సైక్లోస్టైల్ మిషన్'ను ఆశ్రమంలో ఉండటం క్షేమకరం కానందున దానిని ఆ రాత్రివేళ చెరుకు తోటలోనో, కుప్పలు నూర్చి వదలిన గడ్డి కడియాలలోనో భద్రపరచి వచ్చేవారం. అదొక మరపురాని అనుభూతి.

అదే రోజులలో శ్రీ కాకాని వారు అరెస్టు కావడం జరిగింది. శ్రీ వెంకటరత్నం గారు జైలులో వుండగానే స్వగ్రామంలో గల వారి ఆత్మీయులెవరో (బహుశా వారి నోదలరనుకుంట) చనిపోవులవల్ల పెరోల్ పె విడుదలై ఆకునూరు వచ్చిరన్న సంగతి తెలిసినది. శ్రీ ఆచార్యగారు శ్రీ వెంకటరత్నంగారు జైలుకు వెళ్ళిన అనంతరము జిల్లాలో నడచిన ఉద్యమ స్వరూప స్వభావాల గూర్చి ముఖ్యంగా ఉయ్యూరు పరిసర ప్రాంతాలలో జరిగిన ప్రధాన సంఘటనల వివరాలను విపులంగా ఒక సుదీర్ఘమయిన ఉత్తరం వ్రాసి దానిని శ్రీ కాకాని వారికి అందజేసి రమ్మని, దాని భద్రతను గూర్చి పదే పదే హెచ్చరించి నన్ను ఆకునూరు పంపారు. నేన ఆశ్రమ వాసిననే విషయం దాదాపుగా ఆ పరిసర గ్రామాల ప్రజలకందరికి తెలుసుగనుక వివరిని అడిగే పని లేకుండా తిన్నగా వారి యింటి దగ్గరకు చేరాను. బయట వీధి అరుగు మీద కూర్చోని ఒక వ్యక్తి దంతధావన చేస్తున్నారు.

శ్రీ వెంకటరత్నంగారు ఆశ్రమానికి చాలా పర్యాయములు వచ్చినపటికి అర్ధరాత్రి వేళ రావటంవల్ల, అంతేగాక అశ్రవాసులమైన మేమంతా చిన్నవయస్సు గల వారము కావడంవల్ల మంచి నిద్రలో వుండిపోతూ వుండేవారము. ఒకటి రెండు పర్యాయాలు చూచినా అసలే మసక చీకట పైపెచ్చు చాలామందితో కలసి వుండేవారు కనుక ఆకారం గుర్తే తప్ప సరిగా ముఖంగుర్తు పట్టగల స్థితిలో నేను లేను. అందువల్ల ఆ యింటి వీధివైపు ఆరుగుమీద కూర్చోని దంత ధావన చేసుకుంటున్న వ్యక్తిని చూచి బహుశా వారే వెంకటరత్నంగారై వుండవచ్చునొన్నాను. ఆకారం చూడగానే ఆశ్రమానికి వచ్చిన సందర్భంగా మసక చీకటిలో చూచిన గుర్తు అయితే వచ్చింది కాని అవునో కాదోననే సందేహం. నేతెచ్చిన లెటరు వీరికిస్తే ఒకలేళ వీర కాకానివారు కాకుంటే విషయం బట్టబయలు అవుతుందనే భయం ఒకవైపు ఆ కూర్చోని దంతధావన చేసుకొంటున్న వ్యక్తి వెంకటరత్నంగారితో నీకేవి పని అని నిగ్గతీసి అడిగితే ఏమని చెప్పాలో తెలియని స్థితి మరోవైపు. యీ విధమైన సందిగ్ధావస్థలో దగ్గరకు వెళ్ళి నిలబడి తడబడుతూనే నమస్తే అండి అన్నాను. వెంటనే ఆ కూర్చోని దంతధావనం చేసుకొంటున్న వ్యక్తి నీవ కుందేరు నుండి వచ్చావా? శేషాచలాచార్యగారు పంపారా? అని అడిగారు దానితో నాలో కొంత ధైర్యం వచ్చింది. ఆశ్రమ వాస్తులం గనుక ఖద్దర ధారణతోపాటుగా మా వేష భాషలు వేరుగా వుండేవి. అందువల్ల నను వారు తేలికగా గుర్తుపట్టి ఆ విధంగా ప్రశ్నించగలారు.

నన్ను ఆప్యాయంగా ప్రక్కన అరుగుమీదే కూర్చోపెట్టుకొని నా గూర్చిన వివరాలు అడిగి తెలుసుకొని నీవిత చిన్నవాడవైయుండి కూడా ఆ 'సైక్లోస్టైల్ మిషన్' ను చాలా జాగ్రత్తగా భద్రపరచటంలో ఉద్యమ వ్యాప్తికి సంబంధించిన కరపత్రాలను చుట్టుప్రక్కలగల గ్రామాలలో పడవేయటంలోను మాకు చాలా సహాయం చేశావురా అబ్బాయీ అంటూ నా వీపుమీద చేయివేసి నిమిరేటప్పటికి నాలో కలిగిన అనుభూతిని మాటలలో చెప్పలేను. నేనదో ఘనకార్యం చేసినంత ఆనందాన్ని అనుభవించాను. ఈ

ప్రాంతంలో కేవలం నా పల్లనే యీ ఉద్యమం అంతా విజయవంతంగా జరిగిందా అన్నంత అమాయకపు ఆలోచన నాలో కలిగింది. (చిన్నతనం కావడమే దీనికి కారణం) ఈ సంభాషణానంతరం వేరే వెంకటరత్నంగారు అయివుంటారని భావన నాలో కలగసాగింది. యితలోనే గ్రామస్థులు యిద్దరు, ముగ్గురు సమస్కారం వెంకటరత్నంగారు అంటూ వచ్చి కూర్చోని జైలు జీవితవిశేషాలు అడగసాగారు. అప్పుడు వారు తాను అరెస్టయిన దగ్గరనుండి తనను ఎక్కడెక్కడకు తీసుకెళ్ళింది, ఉద్యమ రహస్యాలు రాబట్టటానికి ఏమేమి ప్రశ్నలు అడిగింది వివరంగా చెప్పసాగారు. అప్పుడుగాని నాకు ధృఢనిశ్చయం కలుగలేదు. వారు చెప్పే విషయాలన్నీ విన్న తరువాత మీతో ఒక ముఖ్యవిషయం మాట్లాడాలండి అన్నాను. వెంటనే ఆచార్యగారు ఏమైనా లేటరు ఇచ్చారా అన్నారు. అవునండీ అన్నాను. ఫరవాలేదు ఇలా ఇప్పుడు వీళ్ళు మనవాళ్ళే అని నన్ను గూర్చి ఆ వచ్చి కూర్చోన్న గ్రామపెద్దలకు చెప్పారు. అప్పుడు లేటరు తీసి ఇచ్చాను. దీనికోసం యంతసేపు ఎందుకు ఆగావురా అన్నారు. నా సందేహం చెప్పాను. భేష్ అంటూ మళ్ళా వీపు తట్టి నన్ను పంపించి వేశారు.

స్వాతంత్ర్య పోరాటాలలో నేరుగా పాల్గొని జైలుకు వెళ్ళే అవకాశం లభించలేదనే వేదన నాలో ఒకవైపున బాధిస్తున్నా సీతామాత విమోచన సందర్భంగా నిర్మింపబడి వారధికి ఉడుతచేసిన సాయం మాదిరి నేను భారతమాత దాస్యవిమోచన కార్యక్రమంలో ఉడుతాభక్తిగా సహకరించగలగానే ఆత్మ సంతృప్తి మాత్రం నాలో మిగిలింది.

1942 క్విట్ ఇండియా ఉద్యమాల సందర్భంలో యీ విధంగా ఆ మహనీయుడి మొట్టమొదటగా దర్శించే భాగ్యం నాకు కలిగింది. అటు పిమ్మట వారు నాకు ఆరాధ్యులయ్యారు. నా ఉద్యోగ జీవిత కాలంలో కూడా వారే నాకు దిక్సూచి. వారి ఆశయాల్లే నాకు మార్గదర్శకాలు అయ్యాయి. నమ్మినవారి యెడ ద్రోహచింతన ఉండేది కాదాయన హృదయంలో. స్వార్థమెరుగని నిరంతర ప్రజా సేవాభిలాష శ్రీ కాకాని.

ఆయన జీవితమే ఒక తెరిచిన పవిత్ర ఉద్బంధం లాంటిది. విరామమెరుగని కార్యశూరుడాయన. మంచి అయినా చెడు అయినా పట్టి పట్టనట్లు విడువని భల్లూకపు పట్టు వారిది. కాకాని కార్యక్షేత్రం అంతా అనేక అధ్యాయాలతో, రంగాలతో విలసిల్లిన ఒక మహాకావ్యమయితే యీ రాష్ట్రంలో ముఖ్యముగా కృష్ణా జిల్లాలో వారితో సహచర్యం చేసిన వారంతా శ్రీ వెంకటరత్నంగారి సేవాపరాధానికి సంబంధించిన ఘటనలను ఖండ కావ్యాలుగా రూపొందించి గంటలతరబడి ఏకరుపు పెట్టగలరు. పదవులకై ఆరాటపడుతూ పరుగులిడన ఆదర్శ పురుషుడాయన. ఆయన శాసన సభ్యుడుగా వున్నా లేకున్నా మంత్రి అయినా కాకున్నా తనొక కార్యకర్తగానే భావించుకొంటూ ఆఫీసులచుట్టూ తిరుగుచూ ప్రజల సంత్రేపం కొరకు తన జీవితాన్నే ధారపోసిన మహామనిషి శ్రీ కాకాని. ఆరోజులలో ఆయనకుండే వాహనముక పుష్పకవిమానమే. ఆ వాహనం ఏ గ్రామం వెళితే ఆ గ్రామ ప్రజలు శ్రీ వెంకటరత్నంగారిని తమ ఆపద్బాంధవుడు వచ్చినట్లుగా భావించుకొని తమ కష్టాలన్నీ ఏకరుపు పెట్టుకొని ఓదార్పు పొందేవారు.

పాలక వర్గంలో మంత్రులనయినా, ముఖ్యమంత్రులనయినా ఉన్నది వున్నట్లుగా విన్నది విన్నట్లుగా నిస్సంకోచంగా నిర్భయంగా విమర్శించగల ధైర్యశాలి ఆయన. నిష్కలంక దేశభక్తులకు నిస్వార్థ ప్రజా సేవకులకే యిది సాధ్యం. మచ్చులేని పూర్ణ చంద్ర బింబమాయన హృదయం. ప్రజలను పీడించే అవినీతి పరులయిన అధికారులకాయన సింహస్పృహ. ఆర్తులకాయన ఆత్మబంధువు. చదివింది చిన్న చదువైనా పెద్దసంస్కారంతో కొండంత విద్యావ్యాప్తి కొరకు కృష్ణా జిల్లా అంతటా కుగ్రామాలలో నైతం విద్యాలయాలు స్థాపించిన మేటిమనుడు శ్రీ కాకాని. అన్ని వృత్తులవారికి ఆయన ఆత్మీయుడే. ఉపాధ్యాయులకు ఆయన బంధువు. కనుకనే ఉపాధ్యాయులొకం తమ సౌకర్యార్థం విజయవాడలో నిర్మించుకొన్న భవనానికి 'శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం కృష్ణా జిల్లా టీచర్స్ గిల్డ్ హౌస్' అని నామకరణం చేసుకొని తమ కృతజ్ఞతలను వెల్లడించుకొన్నది. కార్మిక, కర్షక, శ్రామిక వర్గాల సంత్రేపం కొరకు ఆయన వేసిన బాటలు నేటికీ అవి రాచబాటలై విలసిల్లుచున్నవి. సన్నకారు, చిన్నకారు, మధ్యతరగతి ప్రజలకు

జీవనాధారము కల్పించే ఆలోచనతో ఆంధ్రదేశమంతటా గ్రామ గ్రామాన పాల సేకరణ కేంద్రాలను స్థాపించి స్వేత విప్లవాన్ని తెచ్చిన యోధుడాయన ఈ విధముగా వివిధ రంగాలలో వీరచిత్త పోరాటాలు సల్పినందునే ఆయన వీర కాకానిగాను, మొక్కవోసి ధైర్యంతో స్థిరచిత్తంతో సమాజానికి అంకితమైనందునే ఉక్కు కాకానిగాను ప్రజల మహనీయుణ్ణి నేటికీ సంస్మరించుకుంటారు.

కార్యశూరుడు వీర కాకాని ప్రత్యేకాంధ్ర సాధనా రణరంగంలో వీరవ రణం పొందిన సందర్భంగా నభూతో నభవిష్యతి అన్నట్లుగా ఆంధ్రావని అంతా చలించింది. లక్షలాది జనం దిక్కులు పిక్కుటిల్లేట్లుగా విలపిస్తూ ఆయన భౌతికకాయానికి ఆశ్రు నయనాలతో వీడ్కోలు పలికింది. ఆయన అమరుడు. ఆయన కీర్తి ప్రతిష్ఠలు ఆచంద్రతారాత్మకం ఆజరామరములు.

* * * * * జై హింద్ * * * * *

వృద్ధులు

వృద్ధులు మన జాన్మత్యానికి కారకులు

పండిన అనుభవంతో ఈ తరానికి కాకుండా

వచ్చేతరానికి కూడా మార్గదర్శకులు

బ్రతుకు భూమిని కమతం చేసిన కృషీవలులు

జీవితసమరంలో అలసి సొలసిన యోధులు

జ్ఞానంలో స్వయం సమృద్ధులు

భారతం రాయకపోయినా బాదరాయణసమానులు

మన విజ్ఞానఖనులూ తమ విజ్ఞానాన్ని వెదజల్లే జ్యోతులూ

మన అజ్ఞానాన్ని బావే జ్ఞానభాస్కరులు

వయోవృద్ధులు మన మూలధనాలు

అనవరతం మన క్షేమంకోరే బాంధవులూ

ఆపద్బాంధవులూ

స్వసుఖాన్ని వీడి తమ సంతతికోసం

సర్వం త్యాగంచేసే నిస్వార్థపరులు

అందరినీ ఆదరణతో చూసే అనురాగమయులు

మమతానురాగాలకు మారువేర్లు

కల్లాకపటం ఎరుగని కరుణామయులు

కాంతాకనకాలమీద మోజు తగ్గి తరతమ భేదంలేని

కర్మయోగులు

పరుషవాక్యం భరించలేని అభిమానధనులు

అయినవారు కోడరికం వెడితే కృంగే వృద్ధులు

కాస్త బాగాచూస్తే ఆనందభాష్యులు

రాల్లే అమాయకులు

ఆప్తుల వియోగం భరించలేని విహ్వలచిత్తులు

త్వరలోనే ఏ వేళనో రాలిపోయే ఎండుటాకులు

ఒకసారి మాయమైతే మళ్ళీ ఎప్పుడూ

కనపడని అమాయకులు

వారే మన అవ్వలు తాతలు తలదండ్రులు

సర్వదా పూజ్యులు.

(విశ్వసాహితి వారి ఆధ్వర్యంలో నిర్వహింపబడిన కవితల పోటీలో బహుమతి పొందినది.)

—ఎన్.ఎన్.ఎన్. మూర్తి

Hyderabad, AP

DAMA VENKAIAH ASSOCIATES

TAXES, INSURANCE & PENSION SERVICES
(T.I.P.S)

EXPERTISE ON ESTATE TAXES

140-14 Laburnum Avenue
Flushing, NY 11355

(718) 762-7173, (718) 961-3654, (908) 463-1220

Fax: (718) 359-7384

Seminars on Estate Taxes, Insurance & Pension
Call for convenient locations

A half century of low cost

20-year dividend histories
Whole life, Male age 35, Issues 1921-1970

Year:	Ranked first:	NML rank:
1941	Metropolitan	2
1942	Northwestern Mutual	1
1943	Northwestern Mutual	1
1944	Northwestern Mutual	1
1945	Northwestern Mutual	1
1946	Mutual Life Assurance, Canada	2
1947	Northwestern Mutual	1
1948	Teachers Insurance & Annuity	2
1949	Mutual Life Assurance, Canada	2
1950	Mutual Life Assurance, Canada	2
1951	Mutual Life Assurance, Canada	2
1952	Mutual Life Assurance, Canada	2
1953	Mutual Life Assurance, Canada	3
1954	Great West, Canada (non-par)	3
1955	Manufacturers (non-par)	4
1956	Metropolitan	2
1957	Metropolitan	2
1958	Northwestern Mutual	1
1959	Metropolitan	3
1960	Metropolitan	2
1961	Metropolitan	2
1962	Northwestern Mutual	1
1963	Northwestern Mutual	1
1964	New York Life	2
1965	Mutual of New York	7

1966	Mutual of New York	7
1967	John Hancock	3
1968	John Hancock	2
1969	John Hancock	2
1970	Northwestern Mutual	1
1971	Northwestern Mutual	1
1972	Northwestern Mutual	1
1973	Northwestern Mutual	1
1974	Northwestern Mutual	1
1975	Northwestern Mutual	1
1976	Northwestern Mutual	1
1977	Northwestern Mutual	1
1978	Northwestern Mutual	1
1979	Northwestern Mutual	1
1980	Northwestern Mutual	1
1981	Northwestern Mutual	1
1982	Northwestern Mutual	1
1983	Northwestern Mutual	1
1984	Northwestern Mutual	1
1985	Northwestern Mutual	1
1986	Northwestern Mutual	1
1987	Northwestern Mutual	1
1988	Northwestern Mutual	1
1989	State Farm	2
1990	Northwestern Mutual	1

Source: Best's Review, Best's Flitcraft Compend

With Best's first study using historical 20-year interest-adjusted cost indexes in 1973, Northwestern began an unprecedented 16 consecutive first-place rankings.

But what happened before Best's 20-year actual histories using interest-adjusted cost indexes?

Northwestern Mutual's Actuarial Department, compiled an independent study of policies issued as far back as 1921 — 50 years of 20-year dividend histories. Included were companies ranked among the current top 25 in assets, among them several companies issuing nonparticipating policies. Their research shows 28 first-place rankings by Northwestern in the last 50 years.

Companies ranking first with the lowest 20-

year interest-adjusted surrender cost index since 1941 are:

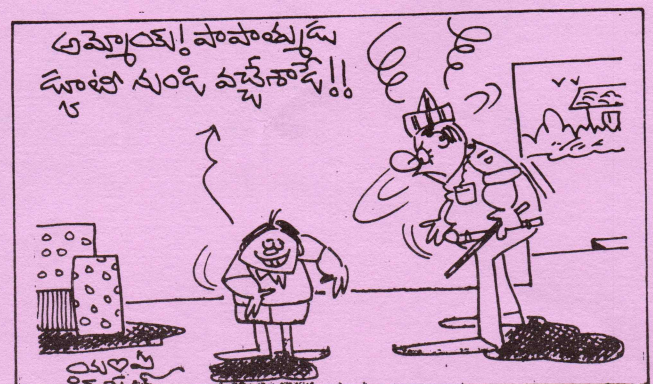
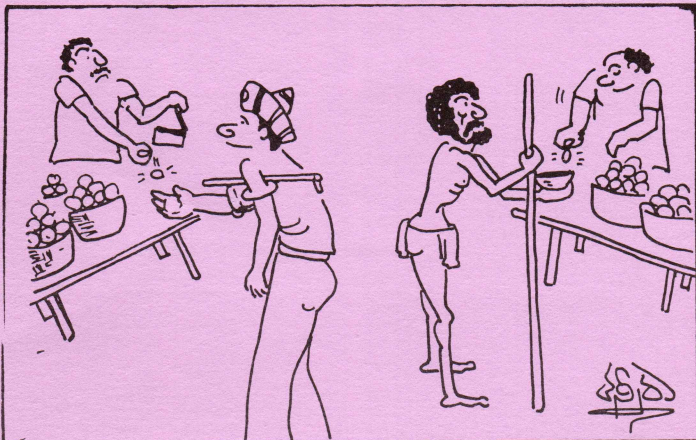
Company	1st-place rankings
Northwestern Mutual	28
Metropolitan	6
Mutual Life Assurance, Canada	6
John Hancock	3
Mutual of New York	2
Great West Life, Canada	1
New York Life	1
Teacher's Insurance & Annuity	1
Manufacturers	1
State Farm	1

**Northwestern
Mutual Life®**

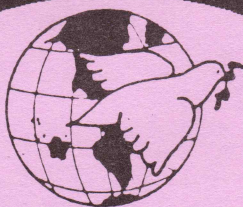
The Quiet Company® Where actions speak louder than words.

1. A fully grown hippo is about 11-15 feet long, 3-5 feet high and weighs as much as 5-8 tons. He is almost as big round as he is long with short heavy legs and a massive head (potato shape).
2. They usually live for about 30 years; live in mud or water most of the daytime with eyes and nostrils out of the water and are herbivorous.
3. Hippos are social creatures except at mating time. They live in groups. The hippo's social life is often accented by violence.
4. The pygmy hippos belong to different genus, weigh about 500 lbs and 5' in length. They live in dense jungles/rain forests of western Africa.
5. Hippos are excellent swimmers in spite of their big body; a young one can submerge in water for 20-30 sec, while adults for as long as 6 mts.
6. Oh sure ! They run as fast as 30 mph (faster than man) but not for long because they have no sweat glands to reduce the body heat created.
7. Hippos are voracious eaters of anything that is green; they consume about 60 kgs of food a day. They roam extensively for food at nights.
8. Although there are stories that hippos have cut man into half or sheared away a leg etc, they rarely attack man unless provoked.
9. Lions, leopards and crocodiles at times go after young hippos, but not the adult ones. The wild cats can not guess where the throat of the hippo is (they kill by strangulation). Man with gun is the only known 'unnatural' enemy of hippo - he wants the delicious meat.
10. Apart from fighting with other male challengers, which can last upto two hours, they defecate copiously and simultaneously, using the tail as a catapult, slings the feces all around indiscriminately ! The winner is, the one who produces the most excrement in the shortest length of time ! Quite shaby, is it not ? Not for hippos !
11. About 100 lbs !
12. Yes, they can swim soon after birth. Sometimes, rather very often, the delivery takes place in water and baby has to come up for first breath
13. Nowhere else ! Central, southern and eastern part of African continent
14. Ordinarily no ! But a male, looking for a mate or trying to establish a territorial space, he will fight with other hippos.
15. They form an important participant in 'food chain'. They eat grass and defecate mostly in water, which is eaten by fish, which in turn is eaten by man and birds.
16. Hippos secrete a light brownish red material from the glands in the skin all the time. This is supposed to protect from excessive heat.
17. No ! The above mentioned skin secretion gives the color or feel of red blood in certain conditions like, when they come out of fresh water and stand in the early morning sun. People used to mistake this.
18. No ! they don't like water much. They are darker than river hippos.
19. Yes ! The hippos are hunted for their meat, skin and tusks. Large incisors line both jaws, while the lower one grow as much as 2 feet. These dagger sharp tusks are also used by hippos in their fight.
20. You guessed it right ! The pig !

Shanthi Travel, Inc.

194 DIAMOND BRIDGE AVENUE
HAWTHORNE, NEW JERSEY 07507

Phone: (201) 423-4444

Fax: (201) 423-4459

AUTHORIZED AGENT FOR AIR INDIA
DELTA, LUFTHANSA & SINGAPORE AIRLINES

FRIENDLY & COURTEOUS SERVICE

FULLY COMPUTERIZED

WE SPEAK TELUGU, HINDI, KANNADA & URDU

ALL DOMESTIC & INTERNATIONAL TRAVEL

TICKETS SENT BY FEDERAL EXPRESS FOR NEXT DAY DELIVERY

COMPLETE VACATION & BUSINESS TRAVEL

Please call

Satyam Srikonda CTC

Shanthi Srikonda CTC

Hours

Mon, Thurs, Fridays: 10 am - 7 pm

Tue, Wednesdays: 10 am - 6 pm

Saturday: 10 am - 2 pm

PLEASE CALL (201) 423-4444 ANY TIME FOR EMERGENCIES

Travel Agency

Representative

\$5.00 ON EVERY BOOKING RECEIVED
IN NOVEMBER/ DECEMBER 1993
WILL BE CONTRIBUTED TO
TFAS/ TELUGU JYOTHI FUND.